

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

sextioförsta årgången

5 oktober 2018

Innehållsförteckning

I *Resolutioner, rekommendationer och yttranden*

YTTRANDEN

Regionkommittén

ReK:s 129:e plenarsession, 16.5.2018–17.5.2018

2018/C 361/01	Resolution från Europeiska regionkommittén – Konsekvenserna av Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen för de lokala och regionala myndigheterna i EU	1
2018/C 361/02	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Halvtidsöversyn av EU:s skogsstrategi	5
2018/C 361/03	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Europeiska havs- och fiskerifonden efter 2020: En investering i Europas kustsamhällen	9
2018/C 361/04	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Ökad innovation i EU:s regioner: strategier för motståndskraftig, inkluderande och hållbar tillväxt	15
2018/C 361/05	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Stärka den europeiska identiteten genom utbildning och kultur	19
2018/C 361/06	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Kulturarvet som en strategisk resurs för mer sammanhållna och hållbara regioner i EU	31

III *Förberedande akter*

REGIONKOMMITTÉN

ReK:s 129:e plenarsession, 16.5.2018–17.5.2018

2018/C 361/07	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Översyn av EU:s civilskyddsmekanism	37
---------------	--	----

2018/C 361/08	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten	46
2018/C 361/09	Yttrande från Europeiska regionkommittén – Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2009/73/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas	72

I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

YTTRANDEN

REGIONKOMMITTÉN

REK:S 129:e PLENARSESSION, 16.5.2018–17.5.2018

Resolution från Europeiska regionkommittén – Konsekvenserna av Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen för de lokala och regionala myndigheterna i EU

(2018/C 361/01)

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS (ReK) HAR ANTAGIT DENNA RESOLUTION

- med beaktande av den gemensamma rapporten från Europeiska unionens och Förenade kungarikets förhandlare av den 8 december 2017 om framstegen under den första etappen av förhandlingarna i enlighet med artikel 50 i EU-fördraget om Förenade kungarikets utträde ur EU, och Europeiska kommissionens utkast till avtal om utträde av den 28 februari 2018,
 - med beaktande av Europeiska rådets (artikel 50) riktlinjer av den 23 mars 2018 om ett övergripande samförstånd om de framtida förbindelserna mellan EU och Förenade kungariket,
 - med beaktande av Europaparlamentets resolution av den 14 mars 2018 om de framtida förbindelserna mellan EU och Förenade kungariket.
1. Europeiska regionkommittén välkomnar att det efter godkännandet av villkoren för övergångsperioden inte ska förekomma någon diskriminering mellan EU-medborgare som anlant i Förenade kungariket och brittiska medborgare som anlant i EU-27 fram till slutet av övergångsperioden. ReK välkomnar att rättigheterna i enlighet med utträdesavtalet för brittiska medborgare som kommer att stanna kvar i EU och EU-medborgare som kommer att stanna kvar i Förenade kungariket är skyddade under hela livstiden och efterlyser en försäkran om att framtida policyförändringar i EU-medlemsstaterna eller i Förenade kungariket inte äventyrar dessa rättigheter. Detta inbegriper rätt till hälso- och sjukvård och ömsesidigt erkännande av sociala avgifter.
 2. Kommittén välkomnar de framsteg som gjorts när det gäller de frågor som ska diskuteras inom den framtida ramen för förbindelserna mellan EU och Förenade kungariket, och uppmanar med eftertryck förhandlingsparterna att snarast klargöra de viktigaste inslagen i grunden för samarbetet (såsom dess struktur, styrning, omfattning samt mekanismer för tvistlösning, verkställighet och deltagande) för att ge de lokala och regionala myndigheterna vägledning och säkerhet.
 3. Kommittén framhåller vikten av att regelverken i Irland och Nordirland, och därmed också i EU, bringas i fullständig överensstämmelse (den s.k. säkerhetsklausulen). Kommittén påminner om att man måste komma fram till en rättsligt bindande optimal och operativ lösning för gränsen mellan Nordirland och Irland och hoppas att ytterligare framsteg görs inför Europeiska rådets möte i juni.
 4. ReK konstaterar att Förenade kungarikets utträde oundvikligen kommer att få konsekvenser, och beroende på den överenskommelse som nås mellan EU och Förenade kungariket kan de nya förbindelserna göra utbytet av varor och tjänster samt rörligheten för personer och kapital svårare än inom tullunionen och på den inre marknaden, som Förenade kungariket för närvarande tillhör. Vi efterlyser därför pragmatism så att man undviker negativa konsekvenser för båda sidor, samtidigt som man respekterar tullunionens och den inre marknads integritet.

5. ReK noterar dock att även om det finns en rad potentiella alternativ när det gäller Förenade kungarikets framtida förbindelser med EU fokuseras det inte tillräckligt på hur de framtida förbindelserna bör se ut i fråga om de lokala och regionala myndigheterna. Kommittén understryker att många viktiga frågor kräver insatser på lokal och regional nivå och att det därför behövs ett fortsatt samarbete med utbyte av bästa praxis på den lokala och regionala myndighetsnivån.
6. Vi påminner om att ReK efter folkomröstningen har tillhandahållit en plattform för fortsatt dialog med de brittiska lokala och regionala myndigheterna och samtidigt genomfört samråd och djupgående bedömningar av konsekvenserna av Förenade kungarikets utträde på nivåerna under den nationella. Dessa bedömningar pekar på att de ekonomiska och sociala konsekvenserna av Förenade kungarikets utträde ur EU sannolikt blir asymmetriska, både när det gäller olika ekonomiska sektorer och *mellan regioner* och länder. Vissa regioner och medlemsstater med handelsförbindelser till Förenade kungariket kommer att påverkas i större utsträckning på grund av handelsförbindelsernas karaktär och omfattning.
7. ReK påpekar att kommitténs analytiska arbete visar att majoriteten av regionerna hittills inte har lyckats göra en ordentlig bedömning av de möjliga konsekvenserna av Förenade kungarikets utträde, särskilt med tanke på den osäkerhet som omger förhandlingarna och det framtida förhållandet. ReK noterar att avsaknaden av uppgifter om konsekvenserna av Förenade kungarikets utträde oundvikligen kommer att begränsa förmågan att förbereda sig effektivt och vidta mildrande åtgärder.
8. Med tanke på osäkerheten i samband med Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen och dess konkreta följder måste alla förvaltningsnivåer i både Förenade kungariket och EU-27 fortsätta att förbereda sig för *alla tänkbara utfall*, såsom betonas av Europeiska rådet. Det är särskilt viktigt att de lokala och regionala myndigheterna förbereder sig för alla scenarier. ReK understryker betydelsen av att bibehålla en god insyn i alla etapper av beslutsfattandet, eftersom detta är en förutsättning för att de regionala och lokala myndigheterna ska kunna hantera alla tänkbara utfall.
9. Kommittén efterlyser ytterligare insatser för att upplysa allmänheten om förändringarna i de framtida förbindelserna. Kommittén påpekar särskilt att åtgärder för att öka medvetenheten och utbyte av information kommer att hjälpa företag, särskilt små och medelstora företag, att bättre förbereda sig för strukturella och ekonomiska justeringar, och uppmanar de lokala och regionala myndigheterna att utveckla särskilda strategier som är anpassade till deras behov för att mildra effekterna av Förenade kungarikets utträde, om det är nödvändigt och motiverat.
10. Vi uppmanar EU:s medlemsstater och EU-institutionerna att se till att de lokala och regionala myndigheterna inte lämnas att hantera dessa utmaningar på egen hand och att utmaningarna begränsas så långt som möjligt genom positiva framtida förbindelser. I detta sammanhang noterar vi med stor oro kommissionens senaste förslag om den fleråriga budgetramen och upprepar vår övertygelse om att det behövs en stark sammanhållningspolitik, inbegripet förstärkta program för europeiskt territoriellt samarbete såsom Interreg, så att de lokala och regionala myndigheterna i EU kan hantera de negativa konsekvenserna av Förenade kungarikets utträde. Vi betonar också att även annan EU-politik, såsom den gemensamma jordbrukspolitiken och den gemensamma fiskeripolitiken, bör användas för att mildra dessa negativa konsekvenser, vilket bör beaktas när man beslutar om dess framtida finansiering. Vi uppmanar kommissionen att före den 29 mars 2019 bedöma det eventuella behovet av en stabiliseringsfond för de regioner som drabbas hårdast av Förenade kungarikets utträde ur EU.
11. ReK noterar att tillräcklig flexibilitet i reglerna om statligt stöd också kan bli nödvändigt för att göra det möjligt för lokala och regionala myndigheter att hantera särskilda kritiska situationer.
12. ReK påminner om att även om Förenade kungariket som tredjeland inte skulle delta i EU:s beslutsprocess är det bästa sättet att mildra konsekvenserna av landets utträde ur EU att ingå ett ambitiöst avtal om ett verkligt partnerskap mellan EU och Förenade kungariket som inte begränsas till handel och ekonomiska förbindelser. Vi betonar att även om ett sådant avtal endast kan slutföras och ingås när Förenade kungariket väl har lämnat EU, bör ansträngningar göras för att underlätta ett snabbt färdigställande. Vi betonar dessutom behovet av särskilda avtal om utrikes- och försvarspolitiken som gör det möjligt att bibehålla kopplingen mellan Förenade kungariket och unionen, i kombination med utbyte av underrättelser.
13. Kommittén uppmanar med eftertryck Europeiska unionen att prioritera konnektivitet för människor och varor mellan regioner i Europeiska unionen och även mellan EU och Förenade kungariket. Vi framhåller särskilt hamnarnas, flygplatsernas och väg- och järnvägsnätets centrala roll för att säkerställa denna konnektivitet och efterlyser politik och investeringar som åter sätter fokus på denna fråga

14. Kommittén erinrar om behovet av att Förenade kungariket bibehåller skyddet för europeiska ursprungs- och geografiska beteckningar samt även fortsättningsvis erkänner EU-lagstiftningen i sanitära och fytosanitära frågor och miljöfrågor för att undvika att det uppstår nya exportkontroller som skulle hämma transporter till landet.

15. Vi välkomnar den preliminära överenskommelsen om en övergångsperiod som fastställs i fjärde delen av utkastet till utträdesavtal, under vilken unionslagstiftningen ska vara tillämplig för och i Förenade kungariket, vilket ger större rättslig säkerhet och tid för förhandlingar om de framtida förbindelserna mellan EU-27 och Förenade kungariket.

16. Kommittén vill påminna om att det ligger i de lokala och regionala myndigheternas intresse i ett EU med 27 medlemsstater att Förenade kungariket, i egenskap av tredjeländ, har rätt att delta i vissa av unionens program som man bidrar ekonomiskt till på vederbörligt sätt, särskilt på områdena utbildning, kultur, forskning, innovation, samt till relevanta organs verksamhet och i ett nära förhållande i fråga om säkerhet, gränsförvaltning och migrationshantering.

17. ReK välkomnar de fyra grundläggande principerna i utkastet till utträdesavtal, dvs. att säkerställa att medborgarnas befintliga rättigheter skyddas, att de finansiella åtaganden som gjorts av EU-28 kommer att respekteras, att det nord-sydliga samarbetet på ön Irland kommer att bibehållas och att en hård gräns mellan Nordirland och Irland kommer att undvikas.

18. Kommittén anser att ett framtida partnerskapsavtal måste innehålla bestämmelser om fysiska personers rörlighet som grundar sig på fullständig ömsesidighet och icke-diskriminering mellan medlemsstaterna även efter en övergångsperiod. För att säkerställa framtida rörlighet ska avtalet garantera ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer och akademiska kvalifikationer.

19. Vi framhåller att det är ytterst viktigt att säkerställa att ingen hård gräns uppförs på ön Irland och att långfredagsavtalet inte äventyras. Vi uppmanar därför Förenade kungariket och EU att fortsätta att eftersträva lösningar som möjliggör en fortsatt fri rörlighet för varor, personer och tjänster mellan sina territorier utan att detta negativt påverkar tullunionens eller den inre marknadens integritet eller Irlands rättigheter och skyldigheter enligt EU-rätten, bland annat med avseende på den fria rörligheten för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar, oavsett nationalitet. Kommittén betonar behovet av att bibehålla EU:s Peace- och Interreg-program med Förenade kungariket som partner.

20. ReK påminner om sina tidigare uttryckta förhoppningar om att regionen Andalusien, och framför allt de tusentals arbetstagare i de sju kommunerna i distriktet Campo de Gibraltar som dagligen åker till Gibraltar för att arbeta, och medborgare på båda sidor, inte kommer att drabbas negativt av Förenade kungarikets utträde ur EU, med tanke på det stora ömsesidiga sociala och ekonomiska beroendet i detta område, särskilt i gränstaden La Línea de la Concepción.

21. Kommittén påminner om att EU:s yttersta randområden lider av strukturella nackdelar som anges i artikel 349 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Vissa av dessa regioner är starkt beroende av den brittiska ekonomin, så EU skulle behöva vidta särskilda skyddsåtgärder för att kompensera för eventuella negativa konsekvenser för dessa svaga ekonomier.

22. ReK uppmanar parterna att uttryckligen föreskriva att de gemensamma organ som nämns i utkastet till utträdesavtal behandlar den territoriella dimensionen och betonar att kommittén kommer att undersöka en lämplig struktur, såsom en gemensam kommitté som skulle likna andra organ som ReK har tillsammans med länder utanför EU, för sitt eget fortsatta samarbete med Förenade kungarikets lokala och regionala myndigheter under och efter övergångsperioden.

23. För perioden efter 2020 bör lämpliga arrangemang inrättas för att säkerställa att de brittiska lokala och regionala myndigheterna enkelt kan samarbeta med sina motparter i EU genom att de får delta i EU:s samarbetsprogram på liknande sätt som t.ex. Norge eller Island för närvarande gör samt genom makroregionala strategier och inom ramen för EGTS.

24. ReK påminner i detta sammanhang om att även om kommittén inte har någon formell roll i förhandlingarna kommer vissa av dess ledamöter och de myndigheter de representerar, i enlighet med sina respektive roller i de olika nationella rättsliga ramarna, att ha möjlighet att anta formella ståndpunkter. Följaktligen begär kommittén att de kommande förhandlingarna om det framtida partnerskapsavtalet bedrivs i en öppen och inkluderande anda så att de lokala och regionala myndigheterna kan lägga fram sin ståndpunkt och reagera på ett lämpligt sätt och i god tid för att förebygga eventuella återverkningar framför allt på det ekonomiska området och skydda det egna territoriet i enlighet med detta. ReK uttrycker sin övertygelse om att kommittén är det organ som är bäst lämpat att utarbeta och genomföra institutionella mekanismer för att främja regelbundna samråd och regelbunden samverkan med lokala myndigheter och decentraliserade förvaltningar och församlingar i Förenade kungariket efter utträdet, och samtycker till att inleda interna förberedelser för att undvika ett avbrott i förbindelserna till följd av utträdet.

25. ReK understryker att förhandlingsprocessen om Förenade kungarikets utträde ur EU och om de framtida förbindelserna med Förenade kungariket visar på kostnaderna för och riskerna med "icke-Europa", på EU:s mervärde som en gemenskap med en gemensam framtid och värderingar som bygger på verklig solidaritet och konkreta resultat för medborgarnas välfärd, till att börja med den fria rörligheten. Vi anser dessutom att situationen kring förhandlingarna erbjuder ett tillfälle till nystart för den europeiska integrationen som en öppen process med målet att bygga ett mer rättvist och inkluderande EU, grundat på de gemensamma värdena, och främja ett flernivåstyre mellan EU och de nationella, regionala och lokala myndigheterna.

26. Europeiska regionkommittén uppdrar åt ordföranden att översända denna resolution till Europeiska kommissionens chefsförhandlare, Europaparlamentets och Europeiska rådets samordnare för brexit, Förenade kungarikets regering, de brittiska decentraliserade förvaltningarnas och lokala myndigheternas församlingar och myndigheter, samt det bulgariska ordförandeskapet för Europeiska unionens råd.

Bryssel den 17 maj 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Halvtidsöversyn av EU:s skogsstrategi

(2018/C 361/02)

Föredragande: Ossi MARTIKAINEN (FI-ALDE), ledamot, kommunfullmäktige, Lapinlahti

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

I. INLEDNING

Bakgrund till EU:s skogsstrategi

1. Befogenheterna inom skogspolitiken i Europeiska unionen ligger hos medlemsstaterna.
2. EU har dock exklusiv behörighet eller delad behörighet med medlemsstaterna på en rad områden som påverkar skogarna och deras användning. Dessa omfattar i synnerhet den gemensamma handelspolitiken och jordbrukspolitiken, utvecklingspolitiken samt klimatpolitik, miljö, energi, bioekonomi och den cirkulära ekonomin.
3. Allt detta innebär att det behövs samordning på EU-nivå av den EU-politik som inverkar på skogsfrågorna, och man bör bedöma hur EU:s internationella åtaganden inverkar på en hållbar användning av skogarna. Skogsstrategin bör ta hänsyn till gemensamma mål och samtidigt skillnaderna mellan medlemsstaterna. När EU förhandlar om frågor som påverkar skogarna (se punkt 2 ovan), till exempel inom FN:s organisationer och Världshandelsorganisationen, bör medlemsstaternas och deras regioners synpunkter angående skogarna tas i beaktande. Skogsstrategin är ett bra verktyg för att samordna de olika politikområdena och medlemsstaternas och deras regioners synpunkter. Dess roll är också att lyfta fram sådana nya mål och åtgärder som bör behandlas på EU-nivå.
4. Inom EU erkänns ett antal principer om hållbart skogsbruk som har godkänts i hela Europa och utvecklats inom Forest Europe-processen. Dessa principer säkerställer ett hållbart skogsbruk och bör också inbegripa kaskadprincipen, och tillämpas vid utarbetandet av nationell skogs- och naturskyddslagstiftning samt marknadsbaserade certifikat.
5. 43 % av EU-medlemsstaternas landareal är täckt av skogsarealer som är mycket varierande i fråga om typ (däribland icke trädbevuxen skogsmark) och användningsmöjligheter. Mer än 60 % av skogarna är i privat ägo, medan resten är offentligt ägda i olika former. Även kommunerna är betydande skogsägare. Kommunalt ägd skog är den tredje vanligaste typen av skogsäggande i Europa.
6. Kommunerna och regionerna är både skogsägare och ansvariga för genomförandet av lagstiftning och förvaltning med koppling till skogen, så de har betydande erfarenhet och sakkunskap inom detta område. Ur kommunernas och olika regionala myndigheters synvinkel är skogarna ekonomiskt, miljömässigt och socialt sett en viktig faktor för hållbar utveckling, som har byggts upp under mer än ett sekel genom att man har utarbetat och genomfört förvaltningsplaner som grundar sig på principerna om långsiktighet, stabilitet och hållbar avkastning av skogens många olika produkter, samt tillämpat en robust skogslagstiftning som värnar om och skyddar skogarna. Av alla dessa skäl bör de lokala och regionala myndigheterna höras när man uppdaterar EU:s skogsstrategi. De lokala och regionala myndigheterna är inte bara viktiga intressenter i skogsfrågor, utan verkliga berörda parter på samma sätt som skogsägare.

II. EN HÅLLBAR SKOGSPOLITIK UR REGIONERNAS OCH KOMMUNERNAS SYNVINKEL

7. Ekonomiskt hållbar skogspolitik

7.1 Skogsbrukssektorn står för 7 % av Europas ekonomiska tillväxt och sysselsätter 3,5 miljoner människor, eller upp till 4 miljoner om man räknar med skogsbioenergi. År 2011 uppgick det totala produktionsvärdet för EU:s skogsindustri till 460 miljarder euro. Skogsbrukssektorn och sysselsättningen inom den är oumbärliga för glesbefolkade områden och landsbygdsområden, men de stärker också städernas ekonomiska tillväxt och bygger upp samarbetet mellan landsbygds- och stadsområden. Skogsstrategin bör fokusera på ekonomisk tillväxt, sysselsättning och europeiska investeringar och identifiera nya möjligheter för dem, med särskild tonvikt på att stödja den ekonomiska utvecklingen av aktörer inom skogssektorn i de yttersta randområdena.

7.2 Regionerna och kommunerna kan bidra avsevärt till att främja det ekonomiska utnyttjandet av skogsresurser och övergången till en bioekonomi. Till exempel är val av byggmaterial, energiproduktion för samhällets behov och för uppvärmning av offentliga byggnader, i första hand, och ökad användning av avancerade biobränslen i kollektivtrafiken, i andra hand, användbara verktyg för att stärka ekonomin och sysselsättningen i regionerna. Utveckling och användning av avancerade biodrivmedel från bland annat skog är en viktig del av EU:s klimatpolitik under direktivet för förnybar energi. Detta förutsätter kraftfulla satsningar på både teknikutveckling, pilotanläggningar och storskalig produktion samt ett långsiktigt regelverk som ger stabila förutsättningar för de stora investeringar som krävs.

7.3 Av de träråvaror som används i Europa kommer 90 % från Europa. Med tanke på regionernas och kommunernas sysselsättning och ekonomi bör man sträva efter en ännu högre andel inhemskt material med beaktande av träets användningsändamål och skogsresursernas hållbarhet. Därför bör man utnyttja vissa arter som finns i våra skogar och som för närvarande inte efterfrågas av marknaden samt undersöka nya användningar och ny teknik.

7.4 Översynen av skogsstrategin måste anpassas till reformen av bioekonomistrategin. När man utvecklar skogsbioekonomin och främjar innovation måste man se till att det råder samstämmighet mellan EU:s politik på olika områden.

7.5 I reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken är det viktigt att inbegripa verktyg som stöder skogssektorn i landsbygdsområden, t.ex. för förebyggande av avskogning, återbeskogning, omställning av skogsmark, planering och förvaltning med avseende på skogar, stöd till beskogning av avsides belägen jordbruksmark och till inrättande och modernisering av skogsjordbrukssystem, bibehållande av skogar som en integrerad del av systemen för extensiv animalieproduktion samt främjande av utbildning och företagande på detta område.

7.6 Ekonomisk hållbarhet kan dessutom uppnås genom effektivitet och insyn vid utnyttjandet av skogsprodukter, ett område där den teknik som tillämpas kan spela en mycket viktig roll.

7.7 Det är dessutom nödvändigt att utveckla och införa dynamiska och integrerade system för information om och kartläggning av skog, som kan ligga till grund för beslutsfattandet för både ägare och förvaltare.

8. Miljömässigt hållbar skogspolitik

8.1 De europeiska skogarna upprätthåller biologisk mångfald och ekosystemtjänster och binder koldioxid från atmosfären. I dag binds ca 10 % av EU:s växthusgasutsläpp i skogar. Tack vare en framgångsrik och långsiktig verksamhet som beaktar de regionala särdragen är upp till 90 % av de europeiska skogarna naturliga eller halvnaturliga skogar med ett stort antal arter. Satsningen på hållbart skogsbruk kommer att fortsätta att garantera mer hållbara och friska skogar.

8.2 Skogsanvändningen är hållbar om det växer mer trä än vad som avverkas och kraven på biologisk mångfald beaktas. Det bör noteras att skogsarealen och skogarnas tillväxt har ökat i Europa sedan 1990-talet. Att stoppa avskogningen i problematiska områden i Europa och globalt är ett av de viktigaste målen för en miljömässigt hållbar skogspolitik vid sidan av mångfald. När man bedömer hållbarheten i användningen av skogar bör man beakta skogsekosystemens mångfald och deras varierande betydelse för den omkringliggande miljön i olika europeiska regioner.

8.3 Att beakta skogsekosystemens diversitet och mångfald i skogsbruket är viktigt för många växt- och djurarter, liksom för användningen av skogar i rekreationssyfte.

8.4 Vid halvtidsutvärderingen av skogsstrategin bör man lägga större vikt vid skogarnas flerdimensionella betydelse i klimatpolitiken, genomförandet av Parisavtalets mål, uppnåendet av Aichimålen om biologisk mångfald och arbetet för att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling, så att hållbar skogsförvaltning behandlas på samma sätt som andra åtgärder som syftar till att minska koldioxidutsläppen. Regionerna och kommunerna kan ge ett större bidrag till uppnåendet av gemensamma mål även inom skogssektorn om halvtidsutvärderingen innehåller konkreta, specifika och verifierade åtgärdsförslag och exempel.

8.5 Det förs en livlig diskussion i Europa om skogarnas ekologiska tillstånd och utveckling, och ibland ger de upphov till lokala och regionala konflikter. Det är viktigt att tilldela tillräckliga resurser till forskningen om Europas skogar, deras förvaltning och deras utveckling, och att tillförlitliga uppgifter om skogar finns tillgängliga för såväl myndigheter som det civila samhället från offentliga källor för att underlätta dialogen.

8.6 Det har utarbetats många initiativ i EU för att stödja skogarnas mångfald, såsom Natura 2000-nätverket, fågel- och habitatdirektiven, miljövänlig infrastruktur och strategin för biologisk mångfald 2020. De lokala och regionala myndigheterna deltar i genomförandet av dessa och man bör stärka deras möjligheter att påverka åtgärdernas innehåll.

8.7 I många av EU:s medlemsstater och regioner utgör skogsbränder det största hotet mot bevarandet av skogsekosystemen⁽¹⁾. Lokala åtgärder är det snabbaste och effektivaste sättet att begränsa de skador som orsakas av skogsbränder. EU:s insatser måste inriktas på att tillhandahålla tekniskt bistånd till utbildning så att lokalsamhällets kapacitet till självhjälp kan stärkas och bl.a. brandförsvaret och andra personer som arbetar med medborgarnas säkerhet blir bättre rustade att göra en första insats och begränsa katastrofer⁽²⁾.

8.8 I detta sammanhang bör det noteras att EU, tack vare vissa av de yttersta randområdena, har skogsområden i Amazonas och av subtropisk karaktär. Dessa primärskogar är ett område med unika möjligheter när det gäller vetenskaplig forskning, specialisering och innovation (till exempel läkemedelsforskning och utvinning av växtextrakt). Den biologiska mångfalden i de yttersta randområdena står för nästan 80 % av Europas biologiska mångfald, och är mycket viktig för planetens ekologiska balans. De lokala och regionala myndigheterna förvaltar denna ovärderliga resurs och bör få lämpligt stöd för att sköta och bevara den.

9. Socialt hållbar skogspolitik

9.1 Skogarna producerar många olika ekosystemtjänster och även andra naturprodukter förutom trä. En hållbar skogsförvaltning säkerställer att dessa finns tillgängliga för medborgarna även i framtiden. Skogarnas naturprodukter och rekreationsmöjligheter har gynnsam inverkan på hälsan.

9.2 Skogen innebär också omfattande fördelar för samhället, bland annat i fråga om livskvalitet och välbefinnande, och spelar en ytterst viktig roll för harmonin i medborgarnas liv. Därför föreslås att man främjar inrättandet av nya skogsområden genom offentliga eller privata initiativ och med stöd av EU.

9.3 Socialt hållbar användning av skogar kräver långsiktig fysisk planering. I frågor som rör användning och skydd av skog måste man samråda med invånarna i området, skogsägarna och de lokala och regionala myndigheterna.

9.4 EU:s skogsstrategi bör ha en inverkan på EU:s handels- och utvecklingspolitik på global nivå: miljömässigt hållbar användning av skogar i utvecklingsländerna, biologisk mångfald och skogspolitikens sociala hållbarhet (markägande, rätt till skogsanvändning, lokalbefolkningens rättigheter) måste prioriteras på EU:s globala dagordning.

9.5 Forskningsresultat som rör utveckling och användning av skogarna bör vara lättillgängliga för medborgarna, lokalsamhällena och de regionala myndigheterna till stöd för beslutsfattandet. Detta motiverar att den undersökning om skogarna i Europa som kommissionen har genomfört under 2018 offentliggörs och presenteras så mycket som möjligt för aktörerna inom sektorn och allmänheten.

⁽¹⁾ Yttrande från Europeiska regionkommittén – EU:s skogspolitik: 20/20/20-målen (EUT C 141, 29.5.2010, s. 45).

⁽²⁾ Yttrande från Europeiska regionkommittén – Översyn av EU:s civilskyddsmekanism (se sidan 37 i detta nummer av EUT).

9.6 Allt detta kommer endast att vara möjligt om man bibehåller ett skogsbruk som kommer att behöva förstärkas och berikas dels internt genom utbyte av erfarenheter och praxis från alla europeiska skogsarealer, dels externt med stöd och uppbackning av stadsbefolkningen. Detta förutsätter att vi anstränger oss och förmedlar nyttan av skogar och skogsförvaltning.

9.7 Den främsta utgångspunkten för alla skogsstrategier – på regional, nationell och framför allt europeisk nivå – måste vara att man värnar om den befolkning som möjliggör förvaltningen och utnyttjandet av skogsresurserna.

Bryssel den 16 maj 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Europeiska havs- och fiskerifonden efter 2020: En investering i Europas kustsamhällen

(2018/C 361/03)

Föredragande: Alberto NÚÑEZ FEIJÓO (EPP-ES), regionpresident, Galicien

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Europeiska regionkommittén (ReK) välkomnar debatten om en grundläggande fond med syftet att stärka Europas kustområden ur socialt, miljömässigt och ekonomiskt hänseende och utveckla sjöfarts- och fiskerisektorn och den blå ekonomin med koppling till kust- och havsområden, särskilt på landsbygden.
2. Kommittén gläder sig åt att man inleder denna debatt om Europeiska havs- och fiskerifondens framtid vid en avgörande tidpunkt för Europas kustområden, som står inför betydande utmaningar, bland annat omdaningen av den fleråriga budgetramen och brexit. Vidare välkomnar ReK att man genom denna debatt kan åtgärda de konstaterade begränsningarna i den nuvarande fondens funktionssätt, även om detta bör göras i en tidig fas och praktiskt taget strax efter att den tagits i bruk.
3. Kommittén framhåller betydelsen av den europeiska sjöfarts- och fiskerisektorn, som omfattar mer än 85 000 fartyg, sysselsätter mer än 340 000 personer i hela kedjan och transporterar mer än 6 000 000 ton fisk och skaldjur som härrör från fiske och vattenkultur. ReK betonar den socioekonomiska betydelse som denna sektor har i många kustregioner, som i stor utsträckning är beroende av den, och där sektorn har en stark koppling till den lokala kulturen och lokala bruk och sedvänjor.
4. Kommittén understryker den gemensamma fiskeripolitikens och den integrerade havspolitikens betydelse i samband med utformningen av denna verksamhets framtid i Europa, eftersom målsättningarna alltmer fokuserar på verksamhetens miljömässiga, sociala och ekonomiska hållbarhet.
5. Kommittén erkänner den viktiga roll som de tidigare finansiella programmen har spelat för en smärtfri omdaning av sektorn, där man har gjort betydande anpassningsinsatser som förtjänar ett erkännande, och för uppnåendet av en avancerad beredningssektor som står sig i den globala konkurrensen.
6. Med hänsyn till behovet av att förse våra marknader med produkter som är hälsosamma och säkra ur livsmedelssynpunkt och hejda inflödet av utländska produkter som är otillräckligt kontrollerade vill ReK uppmärksamma de problem som uppstått i samband med genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken, till exempel i fråga om minskningen av utkast eller beträffande storleken på det maximala hållbara uttaget (MSY), samt de problem som uppstår mot bakgrund av brexitprocessen och de nya utmaningar som marknaden och den globala produktionen av protein av marint ursprung ger upphov till varje dag.
7. Kommittén påminner om att fiskerisektorn bidrar till samhället i hela EU, i synnerhet inom två områden: livsmedel och klimat. Fisket bidrar till EU:s självförsörjning av livsmedel genom att medborgarna, som också är konsumenter, garanteras en produkt som uppfyller höga hälsokrav och följer reglerna för god fiskeri- och vattenbruksförvaltning. Kommittén påminner om att livsmedelsfrågan har en central ställning när det gäller EU:s behörighet i enlighet med EUF-fördraget och att gemenskapsmarknaden är beroende av import av fisk och skaldjur. Kommittén framhåller att FN:s andra mål för hållbar utveckling rör livsmedel, välkomnar initiativet till rapporten "Food from the oceans" och uppmanar till att dess rekommendationer följs. Genom investeringar ombord på fartyg och i hamnar bidrar fiskerisektorn till att minska utsläppen av växthusgaser och användningen av fossila bränslen.

En dynamisk sektor med potential som förtjänar stöd mot bakgrund av de ständiga förändringarna

8. Enligt kommitténs mening är det viktigt att se till att det avsätts nödvändiga budgetmedel för att stödja de förändringar som följer av den gemensamma fiskeripolitiken och de utmaningar som påverkar sjöfarts- och fiskerisektorn.

9. ReK uppmanar kommissionen att inom ramen för den nya fleråriga budgetramen lägga fram ett förslag avseende Europeiska havs- och fiskerifonden som är tillräckligt omfattande för att uppfylla den gemensamma fiskeripolitikens mål och syften och som möjliggör investeringar i kustsamhällen som genomgår omställningar och tar hänsyn till fiskets externa dimension.

10. Kommittén anser att Europeiska havs- och fiskerifondens mål bör fokusera på sjöfarts- och fiskeriverksamheten, hållbart vattenbruk i hav och sötvatten och dess betydelse, och att man inte, såsom har påpekats vid flera tillfällen, bör prioritera att ersätta denna verksamhet med andra aktiviteter, eftersom alla former av marin verksamhet kan vara kompatibla. ReK anser att man kan behålla fiskeverksamhetens traditionella karaktär och samtidigt göra nya framtidsinriktade satsningar inom sektorn, och därför är det viktigt att öka fiskenäringens attraktionskraft. Kommittén anser särskilt att Europeiska havs- och fiskerifonden bör vara inriktad på fiskerisektorn och hållbart vattenbruk i hav och sötvatten och syfta till att uppnå målen för den gemensamma fiskeripolitiken, i synnerhet att stödja det småskaliga kustfisket, ge de yngre generationerna incitament, göra sysselsättning inom fiskerinäringen mer attraktiv och stärka EU:s kustsamhällen. Kommittén vill därför se att Europeiska havs- och fiskerifonden utformas så att den stöder nya former och utveckling av näringen och att statsstödsreglerna stöder dessa typer av insatser.

11. Kommittén erinrar än en gång om att de berörda parterna stöder uppmaningen om att inrätta ett finansiellt EU-instrument på det maritima och miljörelaterade området med uppgift att dela ut stöd till nya och befintliga företag i form av lån och bankgarantier. Kommittén välkomnar att fiskerisektorn ingår bland de prioriterade åtgärdsområdena i Junckerplanen 2.0 och hoppas att denna strategi även kommer att följas efter 2020.

12. ReK anser att Europeiska havs- och fiskerifonden efter 2020 bör inbegripa och förstärka politikens territoriella dimension och stödja Europas kustsamhällen i deras eventuella omställning för att främja en diversifiering av de traditionella maritima näringarna genom att stödja investeringar i bisysselsättningar såsom fiskrestauranger som serverar närproducerad mat samt miljö-, kultur- och utbildningsrelaterade tjänster inom fiskerisektorn.

13. Kommittén betonar behovet av att bibehålla och öka de tillgängliga resurserna för lokal utveckling, eftersom strategierna för lokalt ledd utveckling har visat sig vara framgångsrika i små samhällen genom att de tillhandahåller finansiellt stöd för lokal egenmakt och ekonomisk diversifiering även utanför fiskesektorn.

Den nuvarande Europeiska havs- och fiskerifonden, ett viktigt stöd med målkonflikter och ett sent genomförande

14. Kommittén betonar betydelsen av den nuvarande Europeiska havs- och fiskerifonden och välkomnar dess struktur med två specialinriktade huvudområden, det ena med koppling till den gemensamma fiskeripolitiken och det andra med koppling till den integrerade havspolitik, utan att dessa inkräktar på varandra.

15. Kommittén begär att det antas specifika åtgärder och förvaltningsmetoder för de yttersta randområdena inom ramen för nya EU-program för att stödja en hållbar utveckling av fisket och andra sektorer i den blå ekonomin i dessa områden, under beaktande av artikel 349 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Sådana åtgärder bör ingå i ett specifikt instrument som bör omfatta systemet för kompensation av extra kostnader i de yttersta randområdena med avseende på fiskeri- och vattenbruksprodukter, som för närvarande omfattas av Europeiska havs- och fiskerifonden.

16. ReK beklagar att det tog lång tid innan fonden togs i bruk och, till följd av detta, att tillhandahållandet av medel och deras användning blivit avsevärt försenade. Kommittén anser att detta dröjsmål är en följd av det fördröjda godkännandet av fonden, den långsamma processen för validering av de operativa programmen och den omständliga och vaga definitionen av stödberättigade aspekter.

17. ReK anser att förfarandena för genomförande och användning av de ekonomiska medel som ställs till förfogande genom Europeiska havs- och fiskerifonden bör förbättras för att ta igen förseningen. Kommittén anser att insatserna för att tillhandahålla ekonomiskt stöd bör intensifieras för att göra nya framsteg och höja den låga graden när det gäller fondens totala genomförande, som i november 2017 uppgick till 2,7 %.

18. ReK erinrar om att man i framtiden behöver säkerställa en ökad samstämmighet när det gäller den programplanering och strukturering som ger upphov till tillfälliga avvikelser mellan målen och medlen med koppling till den gemensamma fiskeripolitiken. Det grundläggande problemet är enligt kommittén att man måste fastställa en tydlig strategi för hur medlen ska användas innan man vet vilka utmaningar som målen om maximalt hållbart uttag eller minskade utkast kommer att ge upphov till.

19. ReK välkomnar att det görs en betydande ekonomisk satsning på strategier för lokalt ledd utveckling och anser att det är lämpligt och ändamålsenligt att avsätta medel för att främja miljömässig hållbarhet och göra vår sjöfarts- och fiskerisektor mer konkurrenskraftig.

Vikten av en ny specifik övergripande fond

20. Kommittén påpekar att Europa inte får försumma "små" politikområden såsom den gemensamma fiskeripolitiken i budgetprocessen. Enligt ReK:s mening är Europeiska havs- och fiskerifonden viktig för kustsamhällena, eftersom den hjälper dem att diversifiera sina ekonomier, stöder fiskare i deras omställning till ett hållbart fiske och finansierar projekt som skapar nya arbetstillfällen och förbättrar livskvaliteten i Europas kustområden.

21. ReK delar den spridda uppfattningen att den nya Europeiska havs- och fiskerifonden minst bör uppgå till 1 % av den fleråriga budgetramen efter 2020 ⁽¹⁾, genom att man utökar de 0,53 % som för närvarande avsätts till fiske och vattenbruk med 0,47 % för den integrerade havspolitik. Kommitténs ståndpunkt är att Förenade kungarikets beslut att lämna EU inte får ses som en förevändning att dra ner på Europeiska havs- och fiskerifondens framtida finansiering, med tanke på de betydande utmaningar som denna process ger upphov till ur miljömässig samt utvinnings- och affärssynpunkt.

22. ReK betonar behovet av att fastställa nya mål som bidrar till att stärka sjöfarts- och fiskeriverksamheten och (öka) dess lönsamhet. Fokus bör ligga på att arbeta för och se till att det sker ett tillräckligt generationsskifte, och därför är det nödvändigt att prioritera budgetstöd till utbildning och tillträde till denna verksamhet genom att köpa in eller ersätta fartyg, eftersom detta inte leder till en ökning av fiskeansträngningen.

23. Kommittén anser att en förbättring av säkerhetssituationen och levnadsvillkoren för sjöfolk bör vara en uttalad prioritering för den framtida Europeiska havs- och fiskerifonden, som en del av dess bidrag till genomförandet av de 20 principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

24. Kommittén upprepar det allmänna önskemålet om att stödja och stimulera modernisering av fiskeflottan för att undvika de olägenheter som uppstår i takt med att fartygen blir äldre, med hänsyn till att den genomsnittliga åldern för fiskefartygen i EU är 22,6 år. Denna modernisering måste uppmuntras utan att fiskeansträngningen ökar, och den bör fokusera på att förbättra säkerheten (t.ex. brandsäkerheten) samt arbets- och boendeförhållandena ombord på fartygen.

25. EHFF måste stödja fiskeri- och vattenbrukssektorn när det gäller att bidra till EU:s klimatmål genom ett utbrett genomförande av innovativa investeringar (motorisering, aerodynamik etc.). Kommittén framhåller de restriktiva villkoren i den nuvarande EHFF-förordningen, som drastiskt begränsar fondens effekt när det gäller att minska effekterna av klimatförändringen. EHFF efter 2020 måste spela en avgörande roll när det gäller att minska energiförbrukningen inom sektorn.

26. ReK understryker behovet av att upprätthålla och öka – med minst 10 % – de ekonomiska anslagen till insamling och sammanställning av data, och även till tillämpad forskning, samt att se till att sektorn deltar i detta arbete och att i detta sammanhang främja kontakterna mellan fiskare och forskare.

27. Denna insats är kopplad till att stärka åtgärderna för att bevara de marina resurserna och anpassa fiskeansträngningen och till att göra dessa åtgärder mer ändamålsenliga. Kommittén betonar dock behovet av att upprätthålla stödet till åtgärder som kompenserar flottan för de negativa socioekonomiska konsekvenserna av miljöåtgärder såsom fredningstider, tillfälliga fiskeförbud och andra åtgärder som begränsar fisket.

28. ReK anser att man bör bibehålla de åtgärder som bidrar till att förbättra sektorns organisation och inre sammanhållning, främjar samförvaltning inom sektorn och visar på dess betydelse för en lämplig utformning och tillämpning av reglerna ⁽²⁾.

29. Kommittén anser att de rådgivande nämndernas resurser bör ökas och att deras ansvarsområden bör utvidgas i syfte att ge den gemensamma fiskeripolitiken en starkare regional dimension, och att man vid reformen av den gemensamma fiskeripolitiken bör beakta frågan om ett fullt deltagande av de regioner som omfattas av nämnderna.

⁽¹⁾ Såsom nämndes under CPMR:s generalförsamlings sammanträde (maritima frågor) i Helsingfors. Man bör ha i åtanke att en majoritet av de främsta sjöfarts- och fiskeregionerna som tar emot medel från Europeiska havs- och fiskerifonden deltar i CPMR. Denna strategi skulle dels göra det möjligt att garantera en fast budget för den gemensamma fiskeripolitiken, dels stödja en mer ambitiös utveckling av åtgärder inom ramen för den integrerade havspolitik.

⁽²⁾ Det är viktigt att lyfta fram förhållandevis framgångsrika modeller som kan utgöra förebilder för andra stödberättigade modeller. Ett exempel i detta sammanhang skulle kunna vara de formella samförvaltningskommittéerna med deltagande av flera olika berörda aktörer – fiskare, forskare, icke-statliga organisationer, myndigheter och andra aktörer – i Katalonien, eller förvaltningsystemen inom skaldjurssektorn i Galicien.

30. ReK uppmanar till ett bibehållet stöd till bearbetnings- och saluföringssektorerna för att förbättra deras konkurrenskraft och skapa enhetliga spelregler. EU bör undvika bristande överensstämmelse med andra politikområden såsom marknads- eller tullpolitiken.

31. Kommittén insisterar på att man bör främja diversifiering och komplettering av den ekonomiska verksamheten i kustområdena genom att dra nytta av strategier för lokalt ledd utveckling, särskilt i kustområden utanför stadsområdena där sådana strategier i hög grad har bidragit till att invånarna bor kvar. Den lokalt ledda utvecklingens flerfonderskaraktär bör därför stärkas.

32. ReK föreslår att Europeiska havs- och fiskerifonden stöder initiativ och verksamheter som är kopplade till sjöfarts- och fiskerieringen och som påverkas direkt av denna. Kommittén rekommenderar därför att man inrättar ett finansiellt instrument på EU-nivå⁽³⁾ som tillhandahåller riskkapital och bankgarantier för lån, under förutsättning att investeringarna bidrar till att förbättra den miljömässiga hållbarheten i sjöfarts- och fiskeverksamheten, skaldjursfisket, vattenbruket i hav och i sötvatten samt havsindustrins värdekedja.

33. Kommittén efterlyser en vitbok, "Havet i hjärtat av Europa", med en havsrelaterad färdplan för vart och ett av EU:s politikområden.

Möjlighet till samordning och synergieffekter med andra fonder

34. Europeiska regionkommittén understryker möjligheten att skapa synergieffekter och dra nytta av andra sektorsspecifika fonder för att främja kustområdenas socioekonomiska utveckling, utan att nödvändigtvis förändra deras struktur eftersom deras respektive utformning och mål förebygger överlappningar. ReK uppger att interregionala, nationella och transnationella projekt (som är förenliga med den strategiska ramen för initiativet och strategierna för smart specialisering) bör kunna finansieras genom en sammanläggning av regionala, nationella och europeiska medel inom en förenklad ram och beviljas en gemenskapsbonus, utan nya ansökningsomgångar.

35. Kommittén betonar att den integrerade och flerfondersbaserade strategin i de nuvarande europeiska struktur- och investeringsfonderna, däribland Europeiska havs- och fiskerifonden, bör stärkas efter 2020 genom att man avskaffar de skillnader i regelverket som för närvarande begränsar möjligheterna att använda dessa fonder tillsammans på lokal nivå inklusive genom lokalt ledd utveckling.

36. Sådana synergieffekter kan enligt kommitténs mening uppnås genom att utnyttja Ejflu i samband med projekt i kustområden utanför stadsområden som genomförs med hjälp av strategier för lokalt ledd utveckling, och man bör även undersöka möjligheterna att koppla dessa fonder till vattenbruk av alla typer, med särskild hänvisning till vattenbruk i sötvatten i medlemsstater utan kust, vilket de berörda medlemsstaterna och regionerna uttryckligen har påpekat vid åtskilliga tillfällen.

37. ReK anser att det är lämpligt att Eruf används för åtgärder avseende infrastruktur med koppling till sjöfarts- och fiskeriverksamhet, inte minst hamnar, som bidrar till den regionala utvecklingen i avlägsna och särskilt isolerade områden. Kommittén föreslår att viss bearbetningsrelaterad verksamhet ska kunna omfattas av stödåtgärderna för små och medelstora företag inom ramen för Eruf.

38. Det behöver göras ytterligare satsningar på utbildning, inte minst med tanke på generationsskiftet, med hjälp av ekonomiskt stöd med koppling till Europeiska socialfonden (ESF).

39. Den blå ekonomin har enligt ReK, i linje med rekommendationerna i ReK:s yttrande om "blå tillväxt"⁽⁴⁾, fortfarande en outnyttjad potential som skulle kunna användas för att skapa nya arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt på europeisk nivå med hjälp av smarta investeringar i innovativa och framtidsinriktade företag. Man bör begränsa överlappningarna mellan Europeiska havs- och fiskerifonden och Horisont 2020 när det gäller fiske, vattenbruk och havsforskning.

En ny, förenklad och smidig fond som anpassats och utformats med hänsyn till den gemensamma fiskeripolitiken

40. ReK är en stark förespråkare av en betydande förenkling av genomförandet av Europeiska havs- och fiskerifonden, där övergripande riktlinjer bör fastställas av EU och fonden bör anpassas till havsområden och regioner för att se till att den fungerar bättre i praktiken och inte leder till mer invecklade regler på varje kompetens- och förvaltningsnivå. Denna förenkling bör även inbegripa införandet av förenklade och mindre omfattande villkor och formulär för erhållande av finansiering, och det bör vara möjligt för en enda enhet att hantera ansökningsförfarandet utan att söka experthjälp eller rådgivning från utomstående.

⁽³⁾ En majoritet av de små och medelstora företagen, sammanslutningarna och de nya företagen inom den blå ekonomin efterfrågar en sådan fond.

⁽⁴⁾ Se ReK:s yttrande om "En ny fas i EU:s politik för blå tillväxt", NAT-VI/019.

41. ReK instämmer i att det behövs en fond som är anpassad till den gemensamma fiskeripolitikens och sektorns förutsättningar. Den gemensamma fiskeripolitikens syften och mål bör vara avgörande för Europeiska havs- och fiskerifondens funktion som specifikt finansiellt program och inte tvärtom. Kommittén påpekar att tillhandahållandet av medel behöver anpassas till de verksamheter som ska bedrivas och att man måste undvika förseningar i utbetalningen av stöd till stödmottagarna för att förhindra att de drabbas av ekonomiska bördor.

42. ReK betonar vikten av att tydligt fastställa vilka delar som ska stödjas för att främja en smidig och korrekt användning av fonden. Man bör först fastställa generella stödskriterier och därefter precisera vilka delar som bör stödjas i respektive havsområde och region. Vi uppmanar kommissionen att fastställa eller utarbeta en definition av småskaligt kustfiske med beaktande av nya kriterier och motsvarande EU-flottans verkliga situation och mångfald.

43. Med tanke på att fiskeföretagen generellt sett är av mindre storlek är direkt offentligt stöd i form av bidrag det bästa alternativet. ReK betonar att denna modell säkerställer kontroll över syfte och användning, ger en direkt hävstångseffekt på ekonomin, stimulerar initiativ, skapar förtroende och säkerställer tillgången till finansiering eftersom den utgör en garanti för erhållandet av medel för investeringar.

44. ReK anser att man tillsammans med små och medelstora företag behöver utveckla fler arenor och mer samarbete och samverkan för att stimulera forskning och innovation där man testar nya innovationer i pilotskala.

45. Kommittén erinrar om debatten om huruvida det är lämpligt att ens delvis ge företag med många anställda eller stor omsättning tillgång till direkt ekonomiskt stöd. Kommittén anser att deras potential att stimulera forskning, utveckling och innovation, förbättra arbetsvillkoren och skapa mervärde i kustområden på landsbygden kan förbli outnyttjad utan tillgång till stöd.

46. ReK betonar vikten av att garantera att alla områden inom sjöfarts- och fiskerisektorn kan få tillgång till stöd på grundval av deras ändamål och karaktär. Kommittén anser att fondens stöd bör nå ut till alla kustområden, och att även stora tätorter med tydlig prägel av och koppling till sjöfarts- och fiskeverksamhet bör vara berättigade till stöd från Europeiska havs- och fiskerifonden.

47. ReK stöder avsikten att förstärka fondens territoriella inriktning med hjälp av havsområdesspecifika strategier för att erbjuda lösningar som är anpassade till de europeiska regionernas olika förutsättningar och utmaningar och undvika ett förslag som innebär att alla måste följa samma modell.

48. Kommittén anser att regionerna bör ges en utökad roll och större självbestämmande när det gäller fastställandet av utgifternas syften och användning. Även om Europeiska havs- och fiskerifonden för närvarande förvaltas på medlemsstatsnivå finns det framgångsrika exempel på att den i vissa medlemsstater vidaredelegerats till behöriga regionala myndigheter. Detta bör uttryckligen uppmuntras i den nya EHFF-förordningen. ReK betonar den enhälliga uppslutningen bakom detta önskemål och de positiva erfarenheterna av Europeiska havs- och fiskerifondens förvaltning i många regioner. Detta önskemål om anpassning gäller i synnerhet de yttersta randområdena, och med hänsyn till dem bör man också se över och förbättra Europeiska havs- och fiskerifondens tillämpningsvillkor med avseende på stödberättigande, samfinansieringssatser och stödnivå. Stödet inom ramen för planerna för att kompensera merkostnader när det gäller fiske- och vattenbruksprodukter i de yttersta randområdena bör dessutom – med hänsyn till dess syften och specificitet – stärkas och förses med genomförandebestämmelser som är jämförbara med dem som tillämpas för liknande stöd som ges till jordbrukssektorn.

En ny fond för att hantera framtida utmaningar

49. ReK anser att EU:s nya europeiska havspolitik bör stödja insatserna för att ta fram ny teknik och specialutformade lösningar för att begränsa klimatförändringarna. Kommittén påminner om att de marina ekosystemens funktions sätt i dag försvagas av klimatförändringar, föroreningar och överexploatering av resurser.

50. Europeiska regionkommittén betonar den integrerade havspolitikens betydelse och behovet av att öka anslagen till detta politikområde för att stödja en ökning av antalet arbetstillfällen och göra den havsrelaterade verksamheten mer lönsam. Kommittén erinrar om behovet av att särskilda medel ställs till förfogande och understryker att gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt samarbete måste ses som ett grundläggande inslag på detta område, särskilt på områden såsom fysisk planering i kust- och havsområden, datainsamling, ökad säkerhet samt övervakning samt inrättande av områden avsedda för utsättning av fisk.

51. Kommittén efterlyser en europeisk "mekanism/fond" för investeringar i den blå ekonomin, en maritim version av Junckerplanen 2.0, som skulle kunna ha två kompletterande insatsmetoder: direkt finansiering på europeisk nivå av strukturprojekt och riskfyllda projekt samt inrättande av regionala investeringsplattformar.

52. ReK betonar den gemensamma fiskeripolitikens och den integrerade havspolitikens externa dimension, som är särskilt viktig mot bakgrund av behovet av att stödja EU:s bidrag till en bättre förvaltning av världshaven. Enligt ReK bidrar denna satsning till att stärka den europeiska sjöfarts- och fiskerisektorns hållbarhet och konkurrenskraft genom att man uppnår lika konkurrensvillkor och bidrar till en ökad hållbarhet i världshaven.

53. Kommittén anser att den maritima sektorn har potential att skapa nya arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt. Vissa regioner har redan utarbetat detaljerade planer för den marina ekonomins utveckling, och många andra befinner sig mitt i denna process.

54. ReK framhåller att maritima frågor har fått ökad uppmärksamhet på internationell nivå, både i slutsatserna från COP 21 och 22 och i frihandelsavtalen, och att EU:s sjöfartsföretag möter hård konkurrens i omvärlden inom alla den blå ekonomins sektorer, såsom transport, energi, innovation, varvsindustri, fiske och vattenbruk. Kommittén anser därför att en konsekvent EU-politik med lämplig finansiering är den bästa lösningen för EU:s maritima regioner och uppmuntrar EU att investera i dessa sektorer, särskilt i förnybar havsenergi och marin bioteknik, där vi skulle kunna bli världsledande.

55. Brexit utgör en betydande utmaning som är ett orosmoment för sjöfarts- och fiskerisektorn på både kort och lång sikt, och det är nödvändigt att beakta och hantera dess inverkan på regionerna⁽⁵⁾. ReK varnar för de negativa konsekvenser som denna process kan få för anslagen till fisket och saluföringen av fiskeriprodukter, och efterlyser ekonomiskt stöd för att minska denna negativa inverkan.

56. Kommittén stöder tanken att tilldela strategier för lokalt ledd utveckling en större andel av det allmänna budgetpaketet, eftersom detta instrument har visat sig vara effektivt i små kustsamhällen. ReK anser att dessa strategier bör inlemma nya arbetssätt som syftar till att förmedla sjöfarts- och fiskeverksamheternas viktiga socioekonomiska roll och göra dem attraktiva för ungdomar i syfte att underlätta generationsskiftet. Kommittén betonar den roll som Farnet-nätverket spelar – och har möjlighet att spela – i samband med samordningen av insatser.

Bryssel den 16 maj 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

⁽⁵⁾ Se ReK:s studie om konsekvenserna av Förenade kungarikets utträde ur EU för de lokala och regionala myndigheterna i EU.

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Ökad innovation i EU:s regioner: strategier för motståndskraftig, inkluderande och hållbar tillväxt

(2018/C 361/04)

Föredragande:	Mikel IRUJO AMEZAGA (ES-EA), företrädare för Navarras regionregering i Bryssel
Referensdokument:	Ökad innovation i EU:s regioner: strategier för motståndskraftig, inkluderande och hållbar tillväxt COM(2017) 376 final

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Strategier för smart specialisering som katalysatorer för innovations- och tillväxtstrategier

1. Europeiska unionen är fortfarande världens största gemensamma marknad. Det uppstår dock nya situationer på andra kontinenter som tvingar oss att lägga om fokus i vår innovations- och tillväxtpolitik. Moderniseringen av industrin är mycket viktig för att förbättra Europas konkurrenskraft.
2. Kommittén vill påminna om vikten av att myndigheter på alla nivåer (EU-nivå, nationell nivå, regional och lokal nivå) arbetar tillsammans och att den subnationella nivån ges tillräckliga möjligheter och medel att ta ansvar för sin utvecklingspotential.
3. Kommittén betonar att strategierna för smart specialisering fungerar som katalysatorer för innovations- och tillväxtpolitiken och är betydelsefulla för sammanhållningspolitikens framgång.
4. Vi påminner om behovet av ett starkt och effektivt målinriktat arbete på regional nivå för utvecklingen av strategierna för smart specialisering där EU-nivån kan främja goda förutsättningar för detta jämte det nationella arbetet.
5. ReK betonar också att strategierna för smart specialisering har skapat en ny "samarbetskultur" inom regionerna, eftersom de bygger på en samarbets- och deltagandebaserad process mellan aktörer aktiva inom forskning och innovation och industrin som underlättar efterfrågedriven innovation och gemensamma lösningar.
6. Kommittén framhåller att strategierna för smart specialisering har fungerat som katalysator för utvecklingen av verkliga ekosystem för regional innovation. De regionala ekosystemen för innovation får viktiga konsekvenser för den regionala ekonomin och konkurrenskraften och leder till utmärkt innovation nära medborgarna som grundar sig på deras behov.
7. Vi understryker att strategierna för smart specialisering går längre än regionernas individuella strategier och att de bör användas för att främja en mer ändamålsenlig innovationspolitik och interregionalt samarbete.
8. Kommittén är övertygad om att ett interregionalt samarbete som grundar sig på strategier för smart specialisering kommer att bidra till att bygga upp och omforma EU:s värdekedjor genom att främja synergier mellan den offentliga sektorns och den privata sektorns investeringar och på så sätt bidra till utvecklingen av EU:s ekonomi som helhet.

Strategier för smart specialisering 2.0 som grundar sig på interregionalt samarbete

9. ReK anser att framtidens strategier för smart specialisering 2.0 bör grunda sig på ett interregionalt strategiskt samarbete och på hållbara förbindelser mellan de regionala ekosystemen på de prioriterade områdena inom smart specialisering, som ett viktigt instrument för att öka regionernas konkurrenskraft och motståndskraft. Av detta skäl bör Interreg-programmet kunna finansiera aktiviteter såsom gemensamma projekt, demonstrationsaktiviteter, nya värdekedjor med koppling till områden för smart specialisering: detta skulle hjälpa regionerna att ge innovationsekosystemen en europeisk dimension, till stöd för den inre marknadens konkurrenskraft.
10. Vi är övertygade om att man genom att främja den interregionala och gränsöverskridande aspekten genom att skapa interregionala investeringsmöjligheter kommer att hjälpa den regionala och lokala innovationen att expandera. Att kombinera teknisk, industriell och mänsklig infrastruktur i olika regioner med utgångspunkt i deras styrkor och färdigheter bidrar till att generera en kritisk massa och stordriftsfördelar och har därmed potential att öka effektiviteten i systemen för forskning och innovation.

11. Kommittén anser att samarbetet och skapandet av interregionala värdekedjor kommer att bidra till att underlätta och effektivisera tillgången till infrastruktur med kombinerad och sammankopplad teknik och på så sätt också till att minska de tekniska riskerna och osäkerheten inom industrisektorn.

12. Med tanke på framgångarna i förhandlingarna och diskussionerna om en ny flerårig budgetram för 2021–2027 är det nu ett lämpligt tillfälle att reflektera över vilken typ av instrument som EU bör genomföra för att främja interregionalt samarbete på grundval av strategier för smart specialisering.

13. Med tanke på behovet av att arbeta tillsammans på alla nivåer, från den lokala och upp till den europeiska, anser ReK att man bör ta itu med följande utmaningar:

- Att närhelst så är möjligt undanröja komplexiteten och öka synergierna och samstämmigheten i förvaltningen av medel för att skapa ett ekosystem som möjliggör synergier mellan regionala och europeiska medel.
- Att införa attraktiva finansiella verktyg som bidrar till att skapa ett ekosystem för interregionalt samarbete.
- Att upprätthålla en nedifrån och upp-strategi som tar hänsyn till lokala behov och relaterade prioriteringar i strategier för smart specialisering i syfte att öka synergieffekterna mellan EU:s fonder.

14. Kommittén rekommenderar att man under EU:s nästa budgetperiod, via kommissionen och gemensamma forskningscentrumet, inleder en ny fas för strategierna för smart specialisering (S3 2.0) på grundval av att man utvecklar en "interregional process för att upptäcka den regionala potentialen" där regionerna lägger samman sina strategier för smart specialisering med interregionala triple helix-strategier.

15. Processen för att upptäcka den regionala potentialen bör grunda sig på en nedifrån och upp-process där de regionala myndigheterna delar sina utvecklingsmål med andra EU-regioner, utarbetar listor över de främsta aktörerna för utveckling i sina regioner, tillsammans analyserar sina brister och utmaningar och analyserar de stödinstrument som de förfogar över.

16. Regionerna bör uppmanas att kartlägga de regionala prioriteringar som fastställts i deras strategier för smart specialisering och de olika finansiella systemen och systemen för investeringar på regional nivå, nationell nivå och EU-nivå (Horisont 2020, Cosme osv.). Strategierna för smart specialisering, som ska innefatta nämnda förfaranden, bör sammanställas av kommissionen och användas för att underlätta samarbetet mellan regionerna samt vid utvecklingen av lämpliga finansieringsinstrument. Detta förfarande bör bidra till att man kan kombinera medel på alla nivåer (lokal, regional, nationell och EU) för att stödja projekt med en interregional dimension.

17. Kommittén rekommenderar att man använder sig av en nedifrån och upp-strategi, som ger regionerna möjlighet att tillhandahålla "kontaktpunkter för strategier för smart specialisering". Dessa "kontaktpunkter för strategier för smart specialisering" ska ha till uppgift att utveckla processen för att upptäcka den regionala potentialen, i syfte att främja utvecklingen av ett interregionalt samarbete som inbegriper "interregionala triple helix-strategier".

18. Det är av grundläggande betydelse att plattformen för strategier för smart specialisering tilldelas tillräckliga medel för att utveckla instrument till stöd för genomförandet av strategierna för smart specialisering, såsom EYE@RIS3, ICT Monitoring Tool, R&I Regional Viewer och Digital Innovation Hubs. ReK påminner i sin tur om att det behövs ett större och mer effektivt system för insamling av uppgifter och statistik på regional nivå.

Synergier mellan EU:s fonder och regionala medel och initiativ

19. Kommittén ställer sig positiv till att kommissionen tagit med punkten "Öka synergierna med övriga finansieringsprogram och politikområden" i rapporten från den preliminära utvärderingen av Horisont 2020⁽¹⁾, framför allt hänvisningen till att skapa synergier mellan de europeiska struktur- och investeringsfonderna och strategierna för smart specialisering.

20. Vi anser att strategierna för smart specialisering bör ha det dubbla målet att dels generera synergier mellan den regionala politiken för innovation och utveckling och de finansiella instrumenten, dels undvika överlappning. Målet bör därför vara att främja synergierna mellan de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) och andra fonder, såsom det framtida nionde ramprogrammet, och med nationella och regionala fonder.

21. ReK anser att det nionde ramprogrammet bör innefatta "processen för att upptäcka den regionala potentialen" och stödja insatserna för att skapa, stärka och internationalisera de regionala ekosystemen för innovation. Att stödja forskningssamarbete, innovation och internationalisering ger ett verkligt EU-mervärde, som bör förbättras under nästa programperiod. EU bör med framtidens FoI-medel dessutom ägna större uppmärksamhet åt det genomslag som forsknings- och innovationsinsatserna får på territoriell nivå.

⁽¹⁾ COM(2018) 2 final.

22. ReK konstaterar att det finns betydande hinder som försvårar användningen av EU:s struktur- och investeringsfonder för interregionalt och transnationellt samarbete, t.ex. bristen på resurser och administrativ kapacitet, avsaknaden av exempel på bästa praxis, osäkerheten om genomförandet, bristen på en referensram och en metodologisk ram, vagheten kring målen, asymmetriska politiska kompetensnivåer, lagstiftningshinder och avsaknaden av en budgetram för att underlätta detta arbete.

23. Vi föreslår att man inrättar en strukturerad dialog mellan kommissionens tjänsteavdelningar och aktörerna i det regionala ekosystemet för innovation för att säkerställa genomförbarheten hos (befintliga och nya) strategier och finansieringsinstrument för att stödja de regionala ekosystemen för innovation och det interregionala samarbetet mellan dessa.

24. Kommittén anser samtidigt att man bör göra en bedömning av innovationspartnerskapen (ERA-NET, JPI, ETP osv.). Partnerskapen kan vara ett ändamålsenligt sätt att hantera fragmenteringen, undvika överlappning, förbättra innovationen och ta itu med samhällsutmaningar, men det måste offentliggöras studier som visar på deras inverkan.

25. Kommittén erkänner, välkomnar och instämmer i kommissionens insatser och framsteg, framför allt genom plattformen för strategier för smart specialisering, i samband med utarbetandet av spridningsstudier och stödet till utvecklingen av metoder för interregionalt samarbete. ReK erkänner i detta sammanhang att skapandet av tematiska plattformar och inledandet av pilotprojekt för interregionalt samarbete är instrument som uppvisar ett enormt värde.

26. Trots det som sägs ovan påminner kommittén om att lagstiftningshindren och avsaknaden av en budgetram fortfarande hämmar utvecklingen av ett verkligt ekosystem för interregionalt samarbete. På grundval av erfarenheterna av Vanguard-initiativet kan de utmaningar som regionerna ställs inför när de ska inleda ett interregionalt samarbetsprojekt sammanfattas på tre nivåer. Den första nivån omfattar inledande åtgärder som rör utformningen av demonstrationsinfrastrukturen (skapandet av nätverk av regionala aktörer, identifiering av synergier i verksamheterna m.m.). Den andra nivån omfattar driftsutgifterna för demonstrationsåtgärderna på grundval av utvecklingen av konkreta projekt. Den tredje och sista nivån omfattar utgifter med koppling till eventuell industriproduktion eller marknadstillträde för den produkt eller tjänst som utvecklats under tidigare faser, till följd av de interregionala samarbetsprojekten, när dessa demonstrationsåtgärder väl har visat sig vara framgångsrika, dvs. när de har validerats och certifierats.

27. Kommittén rekommenderar att man snarast vidtar åtgärder för att skapa lämpliga och flexibla finansieringsinstrument som är särskilt utformade för att främja interregionalt samarbete, instrument som motsvarar behoven hos de tre nivåer som nämns i föregående punkt. Dessa instrument kan bestå i en kombination av olika typer av finansiering (t.ex. kombinationer av krediter och lån, och offentlig och privat finansiering på olika nivåer) och innovativ användning av medel för att stödja pilotprojekt med nätverk för interregionalt samarbete som tar direkt kontakt med industrin och har en markant inverkan.

— När det gäller de initiala utgifterna för åtgärder i samband med utformningen av demonstrationsinfrastrukturen (första nivån) förespråkar vi att befintliga EU-medel ska komplettera offentlig-privata investeringar som syftar till innovationsinfrastruktur, inom ramen för projekt för interregionalt samarbete. Vi rekommenderar också en flexiblere användning av Interreg till stöd för skapandet av industriella värdekedjor. Kommittén rekommenderar dessutom en utvidgning av fokus från "digitala innovationsnav" till andra industriella och tekniska områden.

— När det gäller driftsutgifterna för demonstrationsåtgärder som grundar sig på utvecklingen av konkreta projekt (andra nivån) rekommenderar vi att de länder eller regioner som önskar detta avsätter medel till att utveckla ett system med kuponger (vouchers), som kan understödja deras företags deltagande i interregionala samarbetsprojekt. Syftet med dessa kuponger är att kompensera för de kostnader som uppstår när projekt för interregionalt samarbete utarbetas (besök vid demonstrationsanläggningar i andra regioner, komplementaritetsstudier, utarbetande av studier och planer för projekt osv.). Systemet med interregionala kuponger skulle kunna kompletteras med mekanismer för samfinansiering (t.ex. Europeiska investeringsfonden) för att underlätta företagets tillgång till tjänster och infrastruktur utanför regionen i fråga. EU bör spela rollen som katalysator och stöd för de regionala förvaltningsmyndigheterna (t.ex. för de gemensamt överenskomna certifieringssystemen eller för utvärderingen och granskningen av utgifter utanför regionen i fråga).

— När det gäller nödvändiga investeringar och utgifter med koppling till eventuell industriproduktion eller marknadstillträde för den produkt eller tjänst som utvecklats (nivå tre) rekommenderar ReK att man utvecklar instrument såsom t. ex. InnovFin.

28. Kommittén ställer sig mycket positiv till ändringen och förenklingen av artiklarna 65.1 och 70 i ramförordningen för strukturfonderna och är övertygad om att användningen av Eruf i det interregionala samarbetet är viktig för utvecklingen av framtidens strategier för smart specialisering (S3 2.0). Trots det som sägs ovan efterlyser vi en gynnsam rättslig ram inför nästa finansieringsperiod, som främjar synergier och gör det möjligt att kombinera medel på alla nivåer (lokal, regional, nationell och EU) för att stödja projekt med en interregional dimension.

Bryssel den 16 maj 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Stärka den europeiska identiteten genom utbildning och kultur

(2018/C 361/05)

Föredragande: Tanya HRISTOVA (BG–EPP), borgmästare, Gabrovo

Referensdokument: Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: Stärka den europeiska identiteten genom utbildning och kultur – Europeiska kommissionens bidrag till toppmötet i Göteborg den 17 november 2017

COM(2017) 673 final

Förslag till rådets rekommendation om att främja gemensamma värden, inkluderande utbildning och en europeisk dimension i undervisningen

COM(2018) 23 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

Förslag till rådets rekommendation om att främja gemensamma värden, inkluderande utbildning och en europeisk dimension i undervisningen

Skäl 2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>(2) Med dessa värden som ledstjärna har EU lyckats föras samman länder, samhällen och människor i ett unikt politiskt projekt, vilket har möjliggjort den längsta perioden av fred i Europas historia någonsin, vilket i sin tur har lett till social stabilitet och ekonomiskt välstånd. Medlemsstaternas antagande av de värden som anges i fördraget skapar en gemensam grund att stå på, vilket utgör det utmärkande inslaget i den europeiska livsstilen och identiteten och ger EU dess plats på den globala arenan.</p>	<p>(2) Med dessa värden som ledstjärna har EU lyckats föras samman länder, regioner, städer och landsbygdsområden, samhällen och människor i ett unikt politiskt projekt, vilket har möjliggjort den längsta perioden av fred i Europas historia någonsin, vilket i sin tur har lett till social stabilitet och ekonomiskt välstånd. Medlemsstaternas antagande av de värden som anges i fördraget skapar en gemensam grund att stå på, vilket utgör det utmärkande inslaget i den europeiska livsstilen och identiteten och ger EU dess plats på den globala arenan.</p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 2

Förslag till rådets rekommendation om att främja gemensamma värden, inkluderande utbildning och en europeisk dimension i undervisningen

Skäl 3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>(3) EU och dess medlemsstater står inför en rad olika utmaningar, inbegripet populism, främlingsfientlighet, splittrande nationalism, diskriminering, spridning av falska nyheter och felaktig information samt radikalisering. Dessa företeelser kan utgöra ett allvarligt hot mot grundvalen för våra demokratier, undergräva förtroendet för rättsstatsprincipen och demokratiska institutioner och hindra en gemensam känsla av tillhörighet inom och mellan våra europeiska samhällen.</p>	<p>(3) EU, dess medlemsstater samt lokala och regionala myndigheter står inför en rad olika utmaningar, inbegripet populism, främlingsfientlighet, splittrande nationalism, diskriminering, spridning av falska nyheter och felaktig information samt radikalisering. Dessa företeelser kan utgöra ett allvarligt hot mot grundvalen för våra demokratier på alla nivåer av samhällsstyrning, undergräva förtroendet för rättsstatsprincipen och demokratiska institutioner och hindra en gemensam känsla av tillhörighet inom och mellan våra europeiska samhällen.</p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 3

Förslag till rådets rekommendation om att främja gemensamma värden, inkluderande utbildning och en europeisk dimension i undervisningen

Skäl 4

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p>(5) Lokala och regionala myndigheter har en väsentlig funktion inom utbildnings- och kulturpolitiken på grund av sin närhet till EU-medborgarna, eftersom de uppfattas som den samhällsstyrningsnivå som står vanliga medborgare närmast. Lokala och regionala myndigheter måste därför fortsätta att spela en avgörande roll i fråga om att genomföra och anpassa föreslagna åtgärder och reformer samt delta i de tidiga skedena av beslutsprocesser för att garantera ett effektivt och verkningsfullt resultat och säkerställa att mervärdet av EU:s utbildnings- och kulturpolitik blir märkbart för vanligt folk.</p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 4

Förslag till rådets rekommendation om att främja gemensamma värden, inkluderande utbildning och en europeisk dimension i undervisningen

Skäl 12

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p>(13) <i>I detta sammanhang är det även värt att understryka den avgörande betydelsen av att undersöka regionala skillnader och ekonomiska och sociala konsekvenser som uppstår till följd av kompetensunderskott och kompetensglapp i EU vid utformningen av reformer av utbildningssystemen.</i></p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 5

Förslag till rådets rekommendation om att främja gemensamma värden, inkluderande utbildning och en europeisk dimension i undervisningen

Skäl 13

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>(13) Mot denna bakgrund är det av avgörande betydelse att medlemsstaterna intensifierar sina ansträngningar för att genomföra alla mål i Parisförklaringen från 2015. Det är särskilt viktigt att fortsätta att främja gemensamma värden som drivkraft för sammanhållning och integration, att skapa inlärningsmiljöer som bygger på deltagande på alla nivåer av utbildning, att förbättra lärarnas fortbildning om medborgarskap och mångfald samt att förbättra alla studerandes mediekompetens och kritiska tänkande.</p>	<p>(13) Mot denna bakgrund är det av avgörande betydelse att medlemsstaterna intensifierar sina ansträngningar för att genomföra alla mål i Parisförklaringen från 2015 och förser lokala och regionala myndigheter med de verktyg som krävs för att säkerställa ett effektivt genomförande på plats. Det är särskilt viktigt att fortsätta att främja gemensamma värden som drivkraft för sammanhållning och integration, att skapa inlärningsmiljöer som bygger på deltagande på alla nivåer av utbildning, att förbättra lärarnas fortbildning om medborgarskap och mångfald samt att förbättra alla studerandes mediekompetens och kritiska tänkande.</p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 6

Förslag till rådets rekommendation om att främja gemensamma värden, inkluderande utbildning och en europeisk dimension i undervisningen

Skäl 15

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
(15) Erasmus+-programmet visar att utbyten och kontakter över gränserna är det effektivaste sättet att uppleva den europeiska identiteten i praktiken. Det är viktigt att alla grupper av studerande drar lika stor nytta av de möjligheter som erbjuds genom detta program, framför allt inom ramen för skolutbyten mellan medlemsstaterna. Virtuella utbyten, framför allt inom ramen för e-Twinning-nätverket, är ett utmärkt redskap för att möjliggöra direktkontakt mellan studerande och dessa utbyten ska användas i större utsträckning under de kommande åren, i kombination med utbyten på plats.	(15) Erasmus+-programmet visar att utbyten och kontakter över gränserna är det effektivaste sättet att uppleva den europeiska identiteten i praktiken. Det är viktigt att alla grupper av studerande drar lika stor nytta av de möjligheter som erbjuds genom detta program, framför allt inom ramen för skolutbyten mellan och inom medlemsstaterna. Virtuella utbyten, framför allt inom ramen för e-Twinning-nätverket, är ett utmärkt redskap för att möjliggöra direktkontakt mellan elever och studerande och dessa utbyten ska användas i större utsträckning under de kommande åren, i kombination med utbyten på plats. I detta sammanhang föreslår vi även att man inför nya och utvidgar befintliga möjligheter till kulturell rörlighet.

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 7

Förslag till rådets rekommendation om att främja gemensamma värden, inkluderande utbildning och en europeisk dimension i undervisningen

Artikel 2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	3. Utnyttja lokala och regionala myndigheters närhet till EU-medborgarna och det faktum att de är strategiskt bäst lämpade att analysera och tillgodose de särskilda behoven hos olika kulturella grupper inom sina territorier och lägga grunden till en effektiv interkulturell dialog och ett främjande av gemensamma värden.

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 8

Förslag till rådets rekommendation om att främja gemensamma värden, inkluderande utbildning och en europeisk dimension i undervisningen

Artikel 4

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Tillhandahålla inkluderande utbildning	Tillhandahålla inkluderande utbildning
4. Främja inkluderande utbildning för alla studerande, framför allt genom att	4. Främja inkluderande utbildning för alla studerande, framför allt genom att

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>a) inkludera alla elever i utbildning av god kvalitet från tidig ålder,</p> <p>b) stödja eleverna och de studerande enligt deras behov, inbegripet personer med missgynnad socioekonomisk bakgrund, med invandrarbakgrund och med särskilda utbildningsbehov, samt de mest begåvade eleverna och studerande,</p> <p>c) underlätta övergången mellan olika utbildningsnivåer och göra det möjligt att tillhandahålla lämplig studie- och yrkesvägledning.</p>	<p>a) inkludera alla elever i utbildning av god kvalitet från tidig ålder och därmed säkerställa att alla elever ges lika möjligheter och tillträde till kvalitativ utbildning, inklusive elever som tillhör en språklig, religiös, etnisk eller annan minoritet,</p> <p>b) stödja och ledsaga eleverna och de studerande enligt deras behov, inbegripet personer med missgynnad socioekonomisk bakgrund, med invandrarbakgrund – inklusive flyktingar som vill integrera sig som EU-medborgare – och med särskilda utbildningsbehov, samt de mest högpresterande eleverna och studerande,</p> <p>c) ta itu med de särskilda behov som studerande i EU:s regioner med geografiska och demografiska utmaningar har, bl.a. de som kommer från de yttersta randområdena,</p> <p>d) underlätta övergången mellan olika utbildningsnivåer och göra det möjligt att tillhandahålla lämplig studie- och yrkesvägledning samt tillhandahålla en process med möjligheter till stöd och utbildning under hela livet för alla studerande,</p> <p>e) ge nödvändigt stöd till en förstärkning av språkinläringens roll redan i grundskolans läroplan, dels eftersom språkinläringen bedöms vara mest effektiv i tidig ålder, dels eftersom bristande språkkunskaper betraktas som ett av de viktigaste hindren för människors fria rörlighet och skapandet av en arbetskraft som är relevant för den europeiska ekonomins behov,</p> <p>f) ge unga människor möjlighet att förvärva och utveckla ytterligare färdigheter genom formellt och informellt lärande, eftersom detta inte bara förbättrar deras anställbarhet genom att ge dem en kompetens som bättre motsvarar arbetsmarknadens behov, utan också gör att de kan bidra mer aktivt till solidaritetsprojekt och till att forma Europas framtid ⁽¹⁾.</p> <p>⁽¹⁾ CDR 851/2017– Att investera i Europas unga och En europeisk solidaritetskår.</p>

Motivering

För att i vissa avseenden ytterligare stärka inriktningen på särskilda utbildningsbehov och lika möjligheter och samtidigt lägga till dimensionen med livslång vägledning och utbildning, eftersom utbildning inte bör begränsas till studerande i en viss ålder.

Ändringsrekommendation 9

Förslag till rådets rekommendation om att främja gemensamma värden, inkluderande utbildning och en europeisk dimension i undervisningen

Artikel 6

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Främja en europeisk dimension i undervisningen</p> <p>6. Främja en europeisk dimension i undervisningen genom att uppmuntra</p> <p>a) förståelse av det europeiska sammanhanget och vårt gemensamma arv, samt medvetenhet om mångfalden i unionens medlemsstater,</p> <p>b) förståelse av EU:s ursprung och funktion,</p> <p>c) studerande och lärare att delta i e-Twinning-nätverket och gränsöverskridande utbyten, framför allt för skolor,</p> <p>d) projekt ute på fältet i syfte att öka medvetenheten om Europeiska unionen i skolor och andra utbildningsanstalter, framför allt genom direktkontakt med ungdomarna.</p>	<p>Främja en europeisk dimension i undervisningen</p> <p>6. Främja en europeisk dimension i undervisningen genom att uppmuntra</p> <p>a) förståelse av det europeiska sammanhanget och vårt gemensamma arv, samt medvetenhet om mångfalden i unionens medlemsstater, inbegripet de många olika regionala och lokala strukturerna, i syfte att främja en förståelse av ett gemensamt europeiskt kulturarv,</p> <p>b) förståelse av EU: s ursprung och funktion, inbegripet EU-medborgarnas rättigheter,</p> <p>c) studerande och lärare att delta i e-Twinning-nätverket och gränsöverskridande utbyten, framför allt för skolor,</p> <p>d) projekt ute på fältet i syfte att öka medvetenheten om Europeiska unionen i skolor och andra utbildningsanstalter, framför allt genom direktkontakt med ungdomarna på lokal och regional nivå som den förvaltningsnivå som står dem närmast,</p> <p>e) synsättet att lärande är en livslång process, som inbegriper men inte begränsar sig till vuxenutbildning och som främjar en kontinuerligt vetgirig inställning och strävan efter kunskap och kompetens som kan övas upp så tidigt som på grundskolenivå (eller förskolenivå) och bör integreras i alla stadier av utbildningen,</p> <p>f) en tydligare inriktning på ämnen av relevans för det europeiska samhällets digitalisering i syfte att låta de studerande stifta bekantskap med kodningsbegrepp och börja tillägna sig färdigheter på området cybersäkerhet och mediekompetens,</p> <p>g) avsikten att ge varje studerande i Europa minst en praktisk entreprenörserfarenhet i syfte att ge entreprenörsbaserade och projekt- och undersökningsbaserade inlärningsmetoder mer utrymme inom både den formella och informella utbildningen.</p>

Motivering

Mångfalden av strukturer på regional och lokal nivå i medlemsstaterna är ett väsentligt inslag i EU:s politiska och kulturella arv och en väsentlig referenspunkt för utvecklingen av ett aktivt medborgarskap på grundval av de rättigheter som följer av EU-medborgarskapet.

Ändringsrekommendation 10

Förslag till rådets rekommendation om att främja gemensamma värden, inkluderande utbildning och en europeisk dimension i undervisningen

Artikel 7

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Stödja lärare och undervisningen</p> <p>7. Göra det möjligt för lärare, rektorer och akademiker att främja gemensamma värden och skapa inkluderande utbildning genom att</p> <p>a) hjälpa dem att förmedla gemensamma värden och främja ett aktivt medborgarskap och samtidigt förmedla en känsla av tillhörighet och reagera på de studerandes mångfacetterade behov genom olika åtgärder och</p> <p>b) främja utbyten och program för ömsesidigt lärande samt vägledning och mentorskap för lärare och akademiker.</p>	<p>Stödja lärare och undervisningen</p> <p>7. Göra det möjligt för lärare, rektorer och akademiker att främja gemensamma värden och skapa inkluderande utbildning genom att</p> <p>a) hjälpa dem att förmedla gemensamma värden och främja ett aktivt medborgarskap och samtidigt förmedla en känsla av tillhörighet och reagera på de studerandes mångfacetterade behov genom olika åtgärder,</p> <p>b) främja utbyten av bästa praxis och program för ömsesidigt lärande samt vägledning och mentorskap för lärare och akademiker, liksom rörlighet via Erasmus +-programmet ⁽¹⁾, och</p> <p>c) främja åtgärder som syftar till att underlätta utbytet mellan lärare och föräldrar/omsorgsgivare för att stärka förbindelserna mellan skolan och familjen/hemmet och främja en kontinuerlig dialog, vilket är avgörande för en framgångsrik integration av eleverna i skolmiljön och för deras socialisering i allmänhet.</p> <p>⁽¹⁾ COR-2017-03139 – SEDEC-VI/029: Modernisering av skolor och högre utbildning.</p>

Motivering

—

Ändringsrekommendation 11

Förslag till rådets rekommendation om att främja gemensamma värden, inkluderande utbildning och en europeisk dimension i undervisningen

Artikel 11

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p>12. Säkerställa att alla offentliga institutioner, skolor och utbildningsanstalter inom EU, framför allt sådana som ligger i områden med geografiska, demografiska och sociala utmaningar, ges nödvändig infrastruktur för höghastighetsbredband och digital utrustning i syfte att undvika ökade utbildningsmässiga och kulturella klyftor under den digitala eran.</p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 12

Förslag till rådets rekommendation om att främja gemensamma värden, inkluderande utbildning och en europeisk dimension i undervisningen

Artikel 15

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
15. bedöma och utvärdera de åtgärder som har vidtagits till följd av denna rekommendation, framför allt inom ramen för Utbildning 2020, inbegripet utbildningsöversikten.	15. ärligen bedöma och utvärdera de åtgärder som har vidtagits till följd av denna rekommendation inom ramen för den europeiska planeringsterminen och Utbildning 2020, inbegripet utbildningsöversikten.

Motivering

Att ta med denna dimension i den europeiska planeringsterminen skulle möjliggöra en effektiv övervakning och utvärdering av framstegen på området.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTENS STÅNDPUNKT

Allmänna kommentarer

1. ReK stöder den allmänna visionen om ett europeiskt område för utbildning och håller med om att utbildning och kultur är viktiga faktorer för att göra EU mer motståndskraftigt mot bakgrund av ökande globalisering och aktuella geopolitiska trender.
2. Vi instämmer även i att det finns ett behov av att främja stöd till den uppsättning grundläggande värden som Europeiska unionen bygger på och som alla EU-medlemsstater har anslutit sig till genom att gå med i EU. Vi understryker i detta sammanhang betydelsen av ett fortsatt och gemensamt engagemang för att hävda dessa värden som ett väsentligt inslag i den europeiska identiteten, som kräver ett aktivt EU-medborgarskap med rötter i mångfalden av kulturer.
3. Vi framhåller att utbildning och kultur har en omfattande inverkan på alla livets områden och särskilt när det gäller att stärka samhället, och är alltså viktiga verktyg för att åstadkomma större kulturell integration mellan européerna och därigenom främja social delaktighet. Vi konstaterar att medborgarutbildning utgör en väsentlig faktor i detta avseende och betonar att insatser för att öka allmänhetens medvetenhet om EU-medborgarskapet i första hand bör inriktas på ungdomar⁽¹⁾.
4. ReK betonar att huvudansvaret för utbildnings- och kulturpolitiken ligger hos medlemsstaterna och deras regionala och lokala myndigheter, och att EU:s åtgärder i linje med artikel 6 i EUF-fördraget endast bör komplettera, stödja eller samordna medlemsstaternas åtgärder samt främja initiativ för regionalt och territoriellt samarbete på dessa områden. Vi understryker att EU:s åtgärder på detta område måste vara helt motiverade ur subsidiaritets- och proportionalitetssynpunkt.
5. Vi betonar kulturen som en viktig faktor i utformningen av identiteten, och därmed behovet av att undersöka hur man genom kultur kan stärka en europeisk identitet för att upprätthålla legitimiteten hos de demokratiska strukturerna på EU-nivå, och stöder därför initiativ för ömsesidig kunskap och för att göra EU-medborgarna medvetna om egenvärdet av konstnärlig och kulturell produktion, i syfte att stärka de gemensamma kulturella inslagen i vår europeiska identitet.
6. ReK påpekar att de lokala och regionala myndigheterna har en nyckelroll att spela i utbildnings- och kulturpolitiken på grund av deras närhet till EU-medborgarna och insisterar på att de även fortsättningsvis ska spela en avgörande roll i genomförandet och anpassningen av de föreslagna åtgärderna och reformerna.

⁽¹⁾ CDR 1319/2017.

7. Kommittén anser att förslaget i sin nuvarande form inte tycks ge upphov till några betänkligheter beträffande subsidiariteten och understryker vikten av att respektera proportionalitetsprincipen för att säkerställa att inga nya finansiella eller administrativa bördor skapas, samtidigt som man säkerställer ett starkt finansiellt stöd till politik och program avseende utbildning och kulturarv i den kommande fleråriga budgetramen.

En europeisk agenda

8. ReK håller med om betydelsen av de viktiga tendenser som anges och påpekar att dessa inte är självständiga. Vi efterlyser forskning om de sätt på vilka de är avhängiga av varandra.

9. Vad gäller kännedomen om och spridningen av projektet för att integrera Europa bör man framhålla betydelsen av Europa direkt-nätverket, som bland annat har till mål att sprida information om de faktorer som har koppling till nämnda projekt bland unionens medborgare.

10. Kommittén stöder fullt ut att rätten till utbildning förankras som en grundläggande social och mänsklig rättighet i den europeiska pelaren för sociala rättigheter⁽²⁾.

En europeisk identitet och medvetenhet om kulturarvet

11. Kommittén betonar betydelsen av EU:s värden som fastställs i stadgan om de grundläggande rättigheterna – människans värdighet, frihet, jämlikhet och solidaritet – för att uppnå det allmänna bästa, och efterlyser därför större inkludering, respekt för de europeiska folkens andliga och moraliska arv samt värdesättande av initiativ som främjar bättre samlevnad.

12. Kommittén upprepar betydelsen av att ägna uppmärksamhet och resurser åt kunskaper om och spridning av europeisk kultur, historia och identitet. I detta sammanhang föreslås en utvidgning av programmet Ett Europa för medborgarna i syfte att göra det lättare för ett större antal initiativ med anknytning till detta ändamål att erhålla stöd.

13. Kommittén framhåller betydelsen av att medborgare deltar i EU:s politiska åtgärder och betonar, såsom kommer till uttryck i rapporten "Reaching out to EU Citizens: a new opportunity" (Att nå ut till EU-medborgarna: en ny möjlighet), den grundläggande betydelsen av begreppet gemenskap, som omfattar de lokala, regionala, nationella och internationella sammanhang i vilka människor lever, för att skapa ett gemensamt offentligt rum där enskilda personer kan agera tillsammans utifrån en värdemässig grund⁽³⁾. Av denna anledning bör den europeiska identiteten och de europeiska gemensamma värdena komplettera befintliga regionala och nationella uppfattningar om tillhörighet i syfte att främja ett medborgarskap med flera nivåer, såsom föreskrivs i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna och artikel 2 i Lissabonfördraget.

14. Vi upprepar betydelsen av Europaåret för kulturarv 2018 för att främja kulturell medvetenhet samt kulturens roll när det gäller att stärka identiteten och stödja delaktigheten.

15. Kommittén efterlyser ett närmare samarbete med medlemsstaterna samt deras regioner och städer för att utveckla en europeisk vision och främja större synlighet för EU:s projekt och initiativ, vilket för närvarande undergrävs av att EU:s framgångar ofta tillskrivs den egna nationen medan dess misslyckanden tillskrivs EU, såsom ordförande Juncker framhöll i sitt tal om tillståndet i unionen 2016.

16. ReK efterlyser särskilda åtgärder för att bevara, utveckla och sprida Europas traditionella konstformer och hantverk, levande arv och historia samt andra kulturella och konstnärliga initiativ och verksamheter som ingår i det samtida europeiska samhällets kultur och som främjar en gemensam identitet, eftersom de har en interaktiv karaktär som underlättar aktiv inlärning och kulturellt engagemang.

17. Kommittén begär därför att Europaåret för kulturarv 2018 ska inkluderas i strategiska initiativ som stöder regional kulturell utveckling, ökar den ömsesidiga kunskapen och öppnar nya möjligheter för hållbar kulturturism. Dessa initiativ skulle kunna finansieras genom programmet Kreativa Europa och därigenom stödja spridningen av det europeiska kulturarvet efter 2018.

⁽²⁾ CDR 3141/2017.

⁽³⁾ "Reaching out to EU Citizens: a new opportunity" (s. 10), av Luc Van den Brande, ReK-ledamot och ordförande Jean-Claude Junckers särskilde rådgivare om hur man kan nå ut till medborgarna (https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reaching-out-to-citizens-report_en.pdf).

18. Det europeiska kulturarvsmärket bör användas till förmån för detta initiativ för att stärka den europeiska identiteten genom att man upprättar tätare band mellan märket och regionerna, förtydligar förfarandena för att välja ut nya platser som gör anspråk på märket, ökar kännedomen om det och vidtar effektiva åtgärder för att öka användningen av det.
19. Vi föreslår att man inför nya möjligheter och utvidgar de befintliga möjligheterna till kulturell rörlighet för alla regioner, även mer avlägset belägna områden såsom de yttersta randområdena och öregioner.
20. Kommittén betonar att de lokala och regionala myndigheterna är strategiskt bäst lämpade för att analysera och möta de särskilda behoven hos olika invånargrupper inom sina territorier, lägga grunden för en effektiv interkulturell dialog samt öka kunskapen om och underlätta människornas tillgång till den gemensamma europeiska kulturen.
21. Kommittén framhåller betydelsen av att ge kulturarvet nya användningsområden och tillämpningar, utveckla de kulturella och kreativa näringarna samt utbilda och specialisera de framtida yrkesutövarna på kulturområdet.
22. Vi framhåller kulturens roll som ett verktyg för närmande mellan folken, som gör det möjligt att upprätta kulturella och språkliga band. Den utgör även ett redskap med hjälp av vilket man kan stimulera politisk och ekonomisk dialog, eftersom den främjar ömsesidig förståelse och ger upphov till förtroende, intresse och respekt stater emellan.
23. Kommittén framhåller betydelsen av att förmedla den europeiska kulturen och de värderingar som härstammar från densamma till Europas ungdomar.

Utbildning

24. ReK påpekar att digitaliseringen av samhället, också inom utbildning i Europa, kan visa sig vara EU:s mest omdanande strävan för närvarande. Detta är en gradvis och flerdimensionell process som ska bidra till att utveckla inte bara de erfarenheter som elever i alla åldrar har i klassrummet, utan även kommunikation, utvärdering, styrning och administration, datainsamling och analyser under alla stadier av utbildningen.
25. Kommittén uppmärksammar missbruket av digitala resurser, som kan bli ett farligt propagandaverktyg i händerna på antidemokratiska krafter, och välkomnar därför kommissionens meddelande "Bekämpande av desinformation online: en EU-strategi" ⁽⁴⁾, som i stort avspeglar de fyra principer (öppenhet, integritet, deltagande och samarbete) som identifieras i rapporten "Reaching out to EU Citizens: A New Opportunity" ⁽⁵⁾.
26. Kommittén är oroad över att "alltför få skolor har tillgång till snabba uppkopplingar och digital utrustning", enligt kommissionens formulering. Detta förvärras av det faktum att många av dessa skolor är belägna i regioner med demografiska, geografiska och sociala utmaningar – bl.a. öregioner, avlägset belägna regioner och de yttersta randområdena – och kommer att öka utbildningsklyftorna snarare än att minska dem om inte snabba åtgärder vidtas.
27. Kommittén framhåller att digitaliseringen ställer ytterligare krav på lärarna när det gäller färdigheter och kompetens, och att berörda parter i god tid och på lämpligt sätt måste förbereda den undervisande personalen i deras utbildning och fortbildning. Samtidigt påpekar vi att detta kan ge möjligheter till innovativa undervisningsmetoder och interaktion.
28. Vidare varnar kommittén för att ökad digitalisering också ökar angreppsytan och konsekvenserna av eventuella it-hot, vilket förvärras ytterligare av den kritiska och privata karaktären av de uppgifter som skolorna samlar in och hanterar.
29. Med avseende på föregående punkt rekommenderar kommittén med eftertryck att konceptet "inbyggd säkerhet" ska tillämpas i både undervisningsprogramvaror och alla andra programvaror eller databaser som används av utbildningsinstitutioner. Man bör införa tydliga strategier för insamling och lagring av personuppgifter.

⁽⁴⁾ COM (2018) 236 final.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reaching-out-to-citizens-report_en.pdf

30. Grundläggande attityder, värderingar och identitet formas till stor del inom familjen och den bredare hemmiljön i allmänhet, och därför uppmuntrar kommittén till att utforma åtgärder för aktivt samarbete med föräldrar, så att man stärker kopplingarna mellan föräldrar och skola och "en strategi som omfattar hela skolan" i allmänhet.

31. Vi påpekar att bristande språkkunskaper är ett stort hinder för den fria rörligheten för arbetstagare och betonar att initiativ för livslångt lärande samt program för inledande och kontinuerlig språkinläring gör det möjligt för arbetskraften i Europeiska unionen och dess yrkesverksamma att bättre matcha arbetsmarknadens behov.

32. Kommittén uppmärksammar att språkinläring anses vara betydligt effektivare i en tidig ålder, och uppmanar till att ge språkinläring en starkare roll i grundskolans läroplan.

33. Vi föreslår att den förvaltningsnivå som ansvarar för att fastställa skolornas läroplaner lägger ännu större vikt vid de kulturella och etnografiska aspekterna av historien, med en kritisk och filosofisk analys av de universella värdena inom ramen för mångfalden, och också inkluderar ett avsnitt om Europeiska unionen i läroplanen, där rollen för de mänskliga rättigheterna, EU-medborgarskapet som ideal och kosmopolitismen framhålls som beståndsdelar av unionen. Vi föreslår därför att man ska samarbeta mer med kulturaktörer på lokal nivå för att t.ex. utarbeta en plan för kulturell utbildning som stöder skolornas läroplansarbete och en kulturstig som presenterar det lokala kultur- och konstutbudet.

34. Vi uppmanar till att ge större vikt åt ämnen som är relevanta för samhällets digitalisering i syfte att bekanta eleverna med kodningsbegrepp och införa inte bara instrumentell utan även etisk, kritisk och reflexiv kompetens på områdena it-säkerhet och sociala nätverk samt mediekompetens.

35. Kommittén stöder avsikten att ge varje studerande eller lärling i Europa minst en praktisk entreprenörserfarenhet, om möjligt i ett annat EU-land, och förespråkar mer entreprenörsbaserade och projekt- och undersökningsbaserade inlärningsmetoder inom både den formella och informella utbildningen samt inom företag, sammanslutningar, stiftelser eller andra typer av privata eller offentliga organ för att därigenom främja företagande och kreativitet. Kommittén efterlyser därför ytterligare samarbete mellan skolor, den privata sektorn och organ inom den ideella sektorn, och efterlyser även utformning av utbildningsprogram som syftar till att avpassa de studerandes färdigheter efter arbetsmarknadens behov.

36. ReK stöder åtgärder för att garantera lika möjligheter för alla elever och lärlingar och minska ojämlikheten, och rekommenderar att grundliga undersökningar utförs om de underliggande orsakerna till dessa ojämlikheter i syfte att förbättra effektiviteten av europeiska initiativ på området.

37. Vi anser att det uttryckligen bör påpekas att "omfatta mer än lika möjligheter" bör förstås som "tillhandahålla rättvisa möjligheter" som en metod för att säkerställa inkludering, vilket kräver beslutsamma åtgärder. Sådana åtgärder kan inte begränsas till att ta itu med resultatet av problem som orättvisa, underrepresentation och utestängning genom att ändra jämvikten i fråga om utbildningsmöjligheter. Istället bör myndigheterna inrikta sig på att lösa de bakomliggande orsakerna och hjälpa de drabbade medborgarna och samhällena att övervinna dessa. Lokala och regionala myndigheter står EU-medborgarna närmast, och bör därför ges befogenhet att undersöka, utforma och genomföra sådana åtgärder i enlighet med lokalsamhällellenas behov.

38. Vi understryker den avgörande betydelsen av att undersöka de regionala skillnaderna, fastställa gemensamma grundvalar för EU-medlemsstaternas utbildningssystem och därigenom undvika de ekonomiska och sociala konsekvenser som uppstår till följd av kompetensunderskott och kompetensglapp i EU vid utformningen av reformer av utbildningssystemen. Vi framhåller vidare att EU bör återupprätta kontakten med organisationer på gräsrotsnivå fullt ut måste erkänna och utnyttja sakkunskapen hos det civila samhällets företrädare⁽⁶⁾.

39. Vi upprepar vikten av att inrätta en gemensam ram för erkännande av informell och icke-formell utbildning för att underlätta utarbetandet av relevanta nationella förfaranden.

40. Vi ställer oss helt bakom förstärkningen av Erasmus+-programmet med målet att fördubbla antalet deltagare, nå ut till elever från missgynnade miljöer fram till 2025 och utvidga programmet till livslångt lärande och rörlighet för lärare, för att garantera rörlighet för alla studerande på lika villkor oberoende av var de bor, även dem som kommer från avlägset belägna regioner, öregioner och de yttersta randområdena.

⁽⁶⁾ Van den Brande, Reaching out to EU Citizens: a new opportunity, s. 14.

41. Kommittén förespråkar att EU:s institutioner, för att bekämpa desinformationskampanjer och falska nyheter som får stort genomslag vid en given tidpunkt, bör uppmuntras till och få hjälp att agera skyndsamt och proaktivt för att tillhandahålla relevanta och detaljerade uppgifter. Bättre mekanismer för att svara på medborgarnas frågor och angelägenheter kan även genomföras med hjälp av modern webbt teknik.
42. Kommittén framhåller att en likvärdig tillgång till Erasmus+-resurser kräver att varje EU-medborgare har likvärdig tillgång till information och stöd. Följaktligen bör det vidtas särskilda åtgärder för att nå ut till studerande med bakgrund i en missgynnad grupp. Att ge lokala och regionala myndigheter möjlighet att stödja medborgare och organisationer från sina samhällen när det gäller deltagande i programmet kan bidra till att utvidga Erasmus+ på ett hållbart och effektivt sätt.
43. Kommittén förespråkar aktiviteter som syftar till att öka den administrativa kapaciteten hos befintliga Erasmus+-kontor, såsom kortvariga personalutbyten, administrativa informationsdagar och andra aktiviteter som anses nödvändiga, för att minska kompetensbristen hos Erasmus+-administrationen vid olika utbildningsinstitutioner som i sin tur leder till ojämlika möjligheter för de studerande vid dessa institutioner.
44. Vi föreslår att aktiviteter som hör till området medborgarforskning och filosofiskt tänkande med anknytning till detsamma tas med inom ramen för Erasmus+, med tanke på deras betydelse för livslångt lärande, deras förmåga att bygga starka jämbördiga förebilder och deras betydelse för att främja vetenskap, humaniora, samhällsvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik.
45. ReK påpekar att livslångt lärande omfattar men inte är detsamma som vuxenutbildning. Vuxenutbildning är ett svar på den växande vuxna befolkningens behov av utbildning till följd av omvandlingen av arbetslivet samt annan kompetens och samhällskunskap inom ramen för livslångt lärande. Livslångt lärande är beroende av en kontinuerligt vetgirig inställning och strävan efter kunskap och kompetens som kan övas upp så tidigt som på grundskolenivå (eller förskolenivå) och bör integreras i alla stadier av utbildningen.
46. Kommittén är medveten om att en förstärkning av Erasmus+ kommer att kräva ambitiös finansiering och enklare förfaranden för att programmets mål ska kunna uppnås. I detta avseende inser vi att Förenade kungariket för närvarande är en viktig deltagare i programmet. Därför önskar vi att man i de pågående förhandlingarna ska göra det möjligt för de brittiska regionerna och lokala myndigheterna att fortsätta att delta i de europeiska samarbetsprogrammen efter 2020 på samma sätt som andra tredjeländer redan gör.
47. Kommittén stöder starkt prioriterade åtgärder för att bygga upp inkluderande och sammanhängande system för högre utbildning och uppmanar till att ägna särskild uppmärksamhet åt perifera universitet och universitet i de yttersta randområdena och åt gränsöverskridande samarbete. Det underliggande antagandet bör vara övertygelsen om att inget universitet är perifert och att alla universitet är eller också bör vara regionala.

Viktiga politikområden

48. ReK välkomnar generellt de viktiga politiska förslag som kommissionen lagt fram och understryker vikten av att involvera hela det europeiska samhället, i synnerhet unga, och av att lyssna på unga vid utformningen av reformer av utbildnings- och kulturpolitiken.
49. Kommittén påpekar att stärkandet av den europeiska dimensionen av Euronews är ett steg i rätt riktning, men att detta endast kan utgöra en del av en mycket mer omfattande politik och strategi avseende medier och information som anpassas till den senaste samhälleliga och geopolitiska utvecklingen.

Bryssel den 17 maj 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ

Europeiska regionkommitténs
ordförande

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Kulturarvet som en strategisk resurs för mer sammanhållna och hållbara regioner i EU

(2018/C 361/06)

Föredragande: Babette WINTER (DE–PES), statssekreterare med ansvar för Europafrågor och kultur, regeringskansliet, delstaten Thüringen

POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Kulturell mångfald och gemensamt europeiskt kulturarv

1. Kulturarvet i dess många olika former utgör en värdefull tillgång för Europa: det är ett instrument med potentiellt stor hävstångseffekt för att uppnå mer sammanhållna och hållbara regioner i EU som kan bidra till att stärka identiteten i en region och hela Europa och som i särskilt hög grad svarar mot EU:s motto "Förenade i mångfalden". Det kompletterar också Europeiska unionens åtagande att respektera kulturell mångfald i enlighet med artikel 22 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna.
2. Europeiska regionkommittén (ReK) hänvisar i detta yttrande till dokument från kommissionen ⁽¹⁾, ⁽²⁾, Europeiska rådet ⁽³⁾ och ReK ⁽⁴⁾ som handlar om EU:s framtid och stärkandet av den europeiska identiteten genom utbildning och kultur.
3. ReK betonar vikten av EU:s värden som är förankrade i stadgan om de grundläggande rättigheterna – värdighet, frihet, jämlikhet och solidaritet – för att uppnå det gemensamma bästa och anser därför att dessa i större utsträckning bör beaktas vid främjandet av kulturarvet.
4. Kulturarvet och den kulturella identiteten utgör ett betydelsefullt medel för att främja medborgarnas kunskap och medvetenhet om de gemensamma kulturella, andliga och religiösa och av upplysningens värderingar präglade rötterna i Europa i all deras mångfald. Kulturarvet och den kulturella identiteten kan förbättra förståelsen av samhällets förändringar och historia och öka toleransen för och acceptansen av olikheter som svar på EU-skepsis och ökande antieuropeisk splittring.
5. Just kunskapen om de sekelgamla förbindelserna i Europa gör att mångfalden och skillnaderna bör erkännas i ömsesidig respekt och på intet sätt får användas för avgränsning eller till och med avskärmning. Kommittén motsätter sig därför varje form av missbruk av kulturarvet för avgränsning både inom och utanför EU.
6. ReK konstaterar att EU-medborgarna å ena sidan enligt en Eurobarometer-undersökning ⁽⁵⁾ betraktar kulturen som det starkaste kittet i EU, framför de europeiska värdena och rättsstatsprincipen, men att mer än 50 % av de tillfrågade å andra sidan samtidigt anser att det inte finns någon gemensam europeisk kultur ⁽⁶⁾.
7. Kommittén anser att motstridigheten i dessa resultat endast är skenbar, och snarare är ett uttryck för gemensamma kulturella rötter och samband som flätar sig samman och tar sig olika regionala uttryck, vilket avspeglar EU:s vision "Förenade i mångfalden".
8. Detta innebär att i synnerhet den regionala nivån har ett särskilt ansvar att främja kulturen som ett viktigt samhällskitt – inte bara med sina respektive regionala särdrag och i samband med sammankoppling och utbyte inom Europa, utan även bortom den nuvarande Europeiska unionens gränser. Detta gör EU till ankaret i det geografiska Europa.

⁽¹⁾ Vitbok om Europas framtid: Tankar och scenarier för EU-27 fram till 2025 (COM(2017) 2025 final).

⁽²⁾ Meddelandet "Stärka den europeiska identiteten genom utbildning och kultur" inför toppmötet mellan EU:s stats- och regeringschefer i Göteborg den 17 november 2017 (COM(2017) 673 final).

⁽³⁾ "Ledaragendan – not om utbildning och kultur", finns på engelska på http://www.european-council.europa.eu/media/31544/en_leaders-agenda-note-on-education-and-culture.pdf

⁽⁴⁾ RESOL-VI/014, CdR 4785/2016 fin.

⁽⁵⁾ Ordinarie Eurobarometer 88.

⁽⁶⁾ Särskild Eurobarometer 466.

9. Kommittén uppmanar därför EU att bidra med sin egen identitet och sina egna gemensamma värden och knyta dem samman med befintliga regionala och nationella känslor av tillhörighet i syfte att främja ett medborgarskap på flera nivåer, i enlighet med EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna och artikel 2 i Lissabonfördraget.

10. ReK hänvisar till de nationella rapporterna om genomförandet av Unesco-konventionen (⁷), som många, men inte alla, EU-medlemsstater har anslutit sig till.

11. Kommittén bekräftar kommissionens konstaterande (⁸) att befogenheten för utbildning och kultur i första hand ligger hos medlemsstaterna på nationell, regional och lokal nivå. Enligt artiklarna 6 och 167 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt innebär Europeiska unionens behörighet på kulturområdet endast att den kan stödja, samordna eller komplettera medlemsstaternas åtgärder. ReK stöder därför EU-initiativ inom detta behörighetsområde som lyfter fram de viktiga gränsöverskridande och europeiska dimensionerna inom detta politikområde.

12. ReK välkomnar att vikten av tillgång till kultur, bevarande av kulturarvet, rörlighet för konstnärer och ökat offentligt stöd har framhållits inom ramen för ett informellt rådsmöte för kulturministrarna "Kultur – ett inkluderande EU-värde" och i rådets slutsatser om en arbetsplan för kultur (⁹).

Kulturarv och kulturutbud för identifiering, social sammanhållning och samhällsutveckling

13. Kulturarvet kan stärka medvetenheten om en gemensam identitet inom en region och dess samband med den egna traditionen och historien och stödja utvecklingen av mellanregionala samarbetseffekter. Detta kan stimulera nya kultur- och utbildningsinitiativ, interkulturell dialog och därigenom samhällsaktivitet.

14. De lokala och regionala myndigheterna har viktiga befogenheter när det handlar om att främja den interkulturella dialogen, särskilt genom att de samordnar mångdimensionella lokala och regionala nätverk på kulturområdet där alla viktiga aktörer ingår. I detta sammanhang är det viktigt att stärka de offentlig-privata partnerskapen.

15. Kommittén välkomnar erkännandet av utbildning, kultur och strategier som riktar sig till ungdomar i EU-ledarnas Romförklaring (¹⁰) och ställer sig bakom bedömningen att utbildning och kultur inte bara gynnar konkurrenskraften utan även delaktigheten och sammanhållningen i våra samhällen.

16. ReK framhåller betydelsen av Europaåret för kulturarv 2018 som ett viktigt initiativ och välkomnar att kommissionen redan har aviserat en utvärdering. I detta sammanhang betonar vi att de positiva effekterna av detta Europaår måste förstärkas ytterligare genom uppföljningsåtgärder under de kommande åren. Detta måste också återspeglas i de olika stödprogrammen i nästa fleråriga budgetram, så att främjandet av det europeiska kulturarvet fortsätter även efter 2018.

17. Rörligheten för konstnärer – som bl.a. möjliggörs genom programmet Kreativa Europa – bidrar till den europeiska integrationens framgångssaga. Därför måste detta program fortsätta och utvidgas.

18. Kommittén är övertygad om att kulturarvet bidrar till social sammanhållning och livskvalitet. Genom sina historiskt viktiga platser, som inte bara befinner sig på platser som i dag gynnas och har många besökare utan också på orter och i regioner som för närvarande brottas med särskilda utmaningar, kan kulturarvet erbjuda utvecklingsmöjligheter, bland annat också genom den enorma potentialen att skapa nya arbetstillfällen. Detta gäller i synnerhet för regioner som berörs av demografiska förändringar och avfolkning, de yttersta randområdena samt storstadsområden med särskilda integrationsutmaningar.

19. Deltagandebaserade strategier i de lokala och regionala myndigheterna kan vara lämpliga för att skapa en bred samhällsbas för kulturutvecklingskoncept och uppnå större stöd för och identifiering med kulturinvesteringar. Detta leder till en hållbar förstärkning av samhällsgemenskapen och samhällets ansvar för det lokala kulturarvet.

(⁷) Konvention om skydd för världens kultur- och naturarv, som antogs av Unescos generalförsamling vid dess sjuttonde möte i Paris den 16 november 1972.

(⁸) COM(2017) 673 final.

(⁹) Slutsatser av rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om en arbetsplan för kultur (2015–2018), (EUT C 463, 23.12.2014, s. 4).

(¹⁰) http://europa.eu/european-union/eu60_sv

20. Kommittén uppmanar de lokala och regionala myndigheterna att utvärdera och utbyta sina erfarenheter av sådana deltagandebaserade strategier.
21. ReK efterlyser ett förstärkt utbyte mellan olika aktörer om möjliga koncept för hur bibliotek, museer och andra kulturella inrättningar skulle kunna vidareutvecklas som agora, som en "tredje plats", för utbyte och deltagande i diskussioner om våra städers och regioners framtid. I detta sammanhang erinrar vi om möjligheten att använda sig av Europeiska unionens övergripande informationsnätverk såsom Europa direkt.
22. Samtidigt bör utbytet av erfarenheter mellan de lokala och regionala myndigheterna och mellan företrädare för kulturinstitutioner från olika regioner och medlemsstater få mer stöd på EU-nivå.
23. I detta sammanhang konstaterar kommittén att i synnerhet språkhinder utgör ett problem för lokala aktörer och att det behövs stöd på EU-nivå för att övervinna dem.
24. I nästa fleråriga budgetram bör man också fortsätta med infrastrukturstödet till kulturarv, med särskilt fokus på den sociokulturella sammanhållningskraften. Dessutom bör produktionskedjor där kulturarvet hanteras på ett hållbart sätt stärkas och sektorsövergripande samarbetsprojekt, t.ex. mellan kulturarv och utbildning, stödjas.
25. Kulturen är ett gemensamt ansvar för alla samhällsliga aktörer – de lokala och regionala myndigheterna och medlemsstaterna – men den behöver även ha tillgång till egna former av finansiering från den privata sektorn samt ideell och civilsamhällelig verksamhet.
26. I synnerhet digitaliseringen av både kulturarvet och förmedlingsformerna har en betydande framtidspotential: På så sätt kan nya tillträdesmöjligheter skapas, särskilt för de yngre generationerna, men även kunskaperna om den kulturella mångfalden spridas över gränserna i hela Europa. Digitaliseringen är dessutom transnationell till sin natur, och är ett mycket användbart verktyg för utvecklingen av en diversifierad och hållbar typ av turism.
27. Kommittén uppmanar därför alla nivåer att ge starkt stöd till Europeana som ett offentligt, digitalt rum för vårt arv.
28. ReK stöder uppmaningen från Culture Action Europe ⁽¹¹⁾ om att se till att minst 1 % av nästa fleråriga budgetram avsätts för kultur inom samtliga politikområden och stödprogram.

Kulturarvets inverkan på turismen och den ekonomiska utvecklingen i regionerna

29. Kommittén framhåller kulturarvets värde för den ekonomiska utvecklingen i regionerna, framför allt genom turismen, eftersom 26 % av alla resenärer i EU ⁽¹²⁾ uppger att kultur är en viktig faktor vid valet av resmål, men även som en mjuk lokaliseringsfaktor för arbetstillfällenas attraktivitet.
30. De kulturella och kreativa sektorerna står för mer än 3 % av BNP och ungefär samma andel av sysselsättningen i EU ⁽¹³⁾ och blir en allt viktigare ekonomisk faktor, i synnerhet i storstadsområden.
31. Lokala och regionala myndigheter har framgångsrikt integrerat de kulturella och kreativa sektorerna i sina utvecklingsstrategier, vilket har bidragit till att stimulera den lokala ekonomin och även främjar inrättandet av nya företag som tillhandahåller kvalificerade och sektorsövergripande tjänster. För att i ännu större utsträckning utnyttja den kreativa potentialen i regionerna är det önskvärt med utvidgade och ekonomiskt och kulturellt övergripande stödformer.
32. Utöver prioriteringen att återställa och bevara kulturminnesmärken är frågan om kulturinstitutionernas förvaltning och pedagogiska förmedlingsarbete grundläggande och avgör om ett kulturminnesmärke till fullo kan utveckla sin kulturturistiska, ekonomiska och samhällsliga verkan.
33. Konstnärers kreativa användning av kulturarvet skapar en särskild och innovativ potential för att lära av historien för samhällets framtid.

⁽¹¹⁾ <https://cultureactioneurope.org/files/2018/03/CAE-Reflection-paper-Agenda-for-Culture-2018.pdf>

⁽¹²⁾ Preferences of Europeans towards Tourism – Flash Eurobarometer Report 432 (mars 2016):
<http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/FLASH/surveyKy/2065>
<http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/FLASH/surveyKy/2065>

⁽¹³⁾ https://ec.europa.eu/culture/policy/cultural-creative-industries_en

34. Utöver bristande ekonomiska resurser utgör även den delvis bristande synligheten och den bristande politiska medvetenheten om de kulturella tillgångarna ett hinder för vidareutvecklingen av kulturarvet till en strategisk resurs för regionen.

35. Kommittén välkomnar mot denna bakgrund inrättandet av det europeiska kulturarvsmärket, och uppmanar kommissionen att vidta åtgärder för att öka kännedomen om det.

36. Kultur spelar, efter offentliga tjänster och offentlig infrastruktur såsom bostäder, kollektivtrafik och skolutbildning för barn, en avgörande roll för lokaliseringsorters attraktivitet. Med tanke på den aktuella utvecklingen inom intraregional och utomregional rörlighet och på demografiområdet blir detta allt viktigare för de lokala och regionala utvecklingsstrategierna för att få en större del av arbetskraften att stanna i mindre gynnade regioner och uppnå en balans i storstadsområden.

37. Kulturarvet bör, vid sidan av ett attraktivt samtida kulturutbud, utgöra en turismfaktor med hållbar inverkan, i synnerhet på regional nivå. Detta gäller i lika hög grad för mycket kända platser såsom Unesco-världsarv eller platser med det europeiska kulturarvsmärket som för de många olika lokala kulturarvsplatserna.

38. Det geografiskt mycket spridda kulturarvet erbjuder, genom ett mycket spritt utbud när det gäller kulturarvsorienterad turism, en möjlighet att omdirigera och bättre fördela kulturturismens effekter. På så sätt kan man avlasta orter där antalet turister har nått smärtgränsen och där en ytterligare ökning skulle leda till att kulturarvet skadas. Utvecklingen av turismpotentialen hos det mindre kända kulturarvet är ett värdefullt verktyg för att diversifiera turistutbudet och främja en hållbar utveckling i perifera områden, framför allt om enskilda projekt för utveckling av turismpotentialen är förenliga med bredare territoriella utvecklingsplaner och integreras i systemet för lokala tjänster, särskilt för hållbar rörlighet. Detta bör i synnerhet ses mot bakgrund av att kulturturismen i Europa ökar och i synnerhet skapar lokala arbetstillfällen.

Åtgärder som måste vidtas för att utveckla och utnyttja kulturarvets potential

39. Kommittén beklagar att kultur inte beaktas i Europa 2020-strategin för att vidareutveckla EU.

40. Med tanke på dess bevisade betydelse för sammanhållningen i EU och den socioekonomiska utvecklingen i många regioner anser ReK därför att kulturen, med institutionerna och kulturarvsplatserna, måste beaktas som ett strategiskt område i den efterföljande strategin och i den politiska planeringen.

41. Kultur och kulturarv måste införlivas bättre i prioriteringarna i nästa fleråriga budgetram, både genom integrering och fastställande av ett budgetmål på över 2 miljarder euro för det program som efterträder programmet "Kreativa Europa".

42. Kulturella partnerskap byggs upp i alla medlemsstater, och därför bör tematiska kulturleder över medlemsstaternas gränser ges större stöd, bl.a. inom ramen för Interreg-programmet.

43. Stöd till kulturarvsresurser för regional utveckling bör bli ett viktigt inslag i sammanhållningspolitiken efter 2020. Anslagen till kulturarvet i bredare bemärkelse bör höjas och får under inga omständigheter sänkas. Om den tematiska koncentrationen behålls som regel efter 2020 bör kulturella aspekter beaktas.

44. Kommittén betonar att det är viktigt att EU lanserar en verklig strategi för kulturdiplomati. Det är därför nödvändigt att främja kommunikation och utbyten av konstnärlig och kulturell karaktär mellan EU:s regioner – framför allt de yttersta randområdena – och tredjeländer, också med åtgärder som underlättar rörligheten till och från tredjeländer för konstutövare och deras verk. Kommittén upprepar i detta sammanhang sin uppmaning till kommissionen att prioritera vidareutvecklingen av kulturdiplomatin för att etablera den i EU:s utrikespolitik ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁴⁾ COR-2016-05110.

45. Kommittén beklagar att kommissionens tak på 5 miljoner euro för projektbudgeten för Eruf-investeringar i kulturell infrastruktur under struktur- och sammanhållningsfondernas innevarande programperiod utgör ett hinder för utvecklingen av större kulturinfrastrukturer.
46. ReK uppmanar därför kommissionen att upphäva detta godtyckliga tak och inrikta programmen på innehållskriterier och de mål som ska uppnås, i synnerhet det europeiska mervärdet.
47. Kommittén uppmanar på nytt de parter som förhandlar om Storbritanniens utträdesavtal att beakta de möjliga konsekvenserna av Storbritanniens utträde ur EU:s utbildnings-, kultur- och ungdomsprogram och uppmanar dem att finna lämpliga lösningar som ger icke-EU-länder möjlighet att delta.
48. Rådet måste utarbeta en fortsättning på och vidareutveckla sin arbetsplan för kultur 2015–2018⁽¹⁵⁾.
49. Kommittén stöder kommissionens mål att inrätta en långsiktig EU-handlingsplan för kulturarv⁽¹⁶⁾ som skulle göra aktiviteterna inom ramen för Europaåret för kulturarv 2018 varaktiga.
50. ReK uppmanar kommissionen och rådet att på lämpligt sätt och i betydligt större utsträckning involvera företrädare för regionerna, med deras direkta erfarenheter, i de konferenser och peer learning-initiativ som fastställs i rådets slutsatser om en arbetsplan för kultur.
51. Kommittén stöder förstärkningen av den finansiella kapaciteten i lånegarantin för de kulturella och kreativa sektorerna och anser att dess tillämpningsområde måste breddas och omfatta små och medelstora företag, eftersom detta korrekt avspeglar de kulturella och kreativa sektorerna.
52. ReK uppmanar medlemsstaterna att inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) även ge större stöd till infrastruktur-, utbildnings-, omskolnings-, innovations- och samarbetsprojekt på kulturområdet.
53. Kommittén uppmanar de lokala och regionala myndigheterna, bl.a. i Leader-arbetsgrupperna, att betrakta den kulturella infrastrukturen på landsbygden som en viktig faktor för sammanhållningen i samhället och att säkerställa former av hållbar rörlighet som gör det möjligt för besökare att njuta av landskapet med minimal miljöpåverkan, såsom cykelvägar, vandringsleder eller vattenvägar.
54. ReK uppmanar även företagarna i de kulturella och kreativa sektorerna att aktivt engagera sig för gemenskapens och samhällets utveckling, även genom att över hela EU återskapa bra modeller för organisation av nätverk mellan företag samt stöd till små och medelstora företag inom sektorn för att främja sina regioners historiska och kulturella rikedom.
55. Vid utvecklingen av utbyten och frivilliga insatser inom ramen för den europeiska solidaritetskåren på kultur- och kulturarvsområdet i samband med Europaåret för kulturarv 2018 men även bortom detta bör man samarbeta nära med European Festivals Association (EFA).
56. Kommittén rekommenderar att EU i egenskap av subsidiär stödgivare i större utsträckning lägger fokus på kulturkoncept på i synnerhet regional och mellanregional nivå.
57. ReK beklagar att det saknas jämförande utvärderingar på EU-nivå, och uppmanar därför medlemsstaterna och kommissionen att regelbundet beställa utvärderingar och fackstudier för att möjliggöra EU-omfattande jämförelser och låta resultaten bidra till den politiska debatten på alla nivåer.
58. Kommittén avfärdar dock en regelbunden heltäckande uppgiftsinsamling och rapporteringskrav som alltför byråkratiska.
59. ReK vill göra kommissionen uppmärksam på att betydligt fler regioner betraktar kulturarv och kulturskapande som viktiga för regional utveckling än vad som framgår av S3-specialiseringen.
60. Kommittén anser därför att stöd till forskning i detta avseende bör underlättas, även bortom den snäva inriktningen på strategier för smart specialisering (S3).

⁽¹⁵⁾ EUT C 463, 23.12.2014, s. 4.

⁽¹⁶⁾ Detta skulle kunna bli arvet från Europaåret för kulturarv 2018 och beslutas vid "Assises du Patrimoine".

61. De regioner som betraktar sitt kulturarv som en särskilt stor tillgång bör ta hänsyn till detta även i sin S3-strategi.
62. Kommittén är likaså besviken över att tillgång till konst och kultur, som är mycket viktigt för den sociala sammanhållningen och delaktigheten, inte garanteras i den europeiska pelaren för sociala rättigheter⁽¹⁷⁾.
63. Kommittén efterlyser fortsatt och förstärkt stöd till det virtuella biblioteket Europeana inom ramen för en integration av nationella digitaliseringsinitiativ. Europeanas 10-årsjubileum 2018 är ett utmärkt tillfälle att ta biblioteket till nästa utvecklingskede.
64. ReK uppmanar kommissionen att öka antalet priser och utmärkelser och att inte begränsa dem till projekt som har fått EU-stöd. Utmärkelser till innovativa projekt möjliggör större synlighet över regionens och medlemsstatens gränser, främjar det europeiska utbytet och uppmuntrar till efterliknelse i andra europeiska regioner.
65. ReK upppepar sitt starka stöd för de europeiska kulturhuvudstäderna (2020–2033) och begär att initiativet ska fortsätta även efter 2033, vilket i ännu högre grad skulle återspegla mångfalden av Europas kulturella rikedom och främja den långsiktiga utvecklingen av ett gemensamt europeiskt kulturområde grundat på allmänhetens deltagande. Mot denna bakgrund beklagar vi att kommissionen har beslutat att utesluta Storbritannien från 2023 års upplaga. Det gemensamma europeiska kulturområdet går faktiskt utöver Europeiska unionens gränser.
66. Detta yttrande på eget initiativ bör läggas fram vid kulturministrarnas rådsmöte den 22–23 maj 2018, som kommer att handla om EU:s framtid genom en långsiktig vision för europeiskt kulturellt innehåll och behovet av att integrera det europeiska kulturarvet i alla direktiv.
67. ReK:s ledamöter bör själva inleda ett regelbundet utbyte om projekt och erfarenheter som rör deras kulturarvsplatser.

Bryssel den 17 maj 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

⁽¹⁷⁾ CDR 3141/2017.

III

(Förberedande akter)

REGIONKOMMITTÉN

REK:S 129:e PLENARSESSION, 16.5.2018–17.5.2018

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Översyn av EU:s civilskyddsmekanism

(2018/C 361/07)

Föredragande: Adam BANASZAK (PL-ECR), vice ordförande, regionfullmäktige, Kujawsko-Pomorskie (Kujavien-Pommern)

Referensdokument: Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av beslut nr 1313/2013/EU om en civilskyddsmekanism för unionen

COM(2017) 772 final/2

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Regionkommittén – Att stärka EU:s katastrofhantering: RescEU Solidaritet och ansvar

COM(2017) 773 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Artikel 1.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Beslut nr 1313/2013/EU ska ändras på följande sätt:	Beslut nr 1313/2013/EU ska ändras på följande sätt:
1) Artikel 3 ska ändras på följande sätt:	1) Artikel 3 ska ändras på följande sätt:
a) I punkt 1 ska följande led läggas till som led e:	a) I punkt 1 ska följande led läggas till som led e:
”e) Göra vetenskapliga kunskaper om katastrofer mer tillgängliga och öka användningen av dessa kunskaper.”	”e) Göra vetenskapliga kunskaper om katastrofer mer tillgängliga och öka användningen av dessa kunskaper.”
b) Led a i punkt 2 ska ersättas med följande:	b) Led a i punkt 2 ska ersättas med följande:

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>"a) De framsteg som gjorts med att genomföra ramen för katastrofförebyggande, mätt i antal medlemsstater som har givit kommissionen tillgång till sina riskbedömningar, en bedömning av sin riskhanteringsförmåga och en sammanfattning av sin katastrofriskhanteringsplanering enligt vad som avses i artikel 6."</p>	<p>"a) De framsteg som gjorts med att genomföra ramen för katastrofförebyggande, mätt i antal medlemsstater som har givit kommissionen tillgång till sina riskbedömningar, en bedömning av sin riskhanteringsförmåga och en sammanfattning av sin katastrofriskhanteringsplanering enligt vad som avses i artikel 6."</p> <p><i>c) Följande punkt 3 ska läggas till efter punkt 2:</i></p> <p>"3. Inom civilskyddsmekanismen ska ökad motståndskraft mot katastrofer, bland annat översvämningar, seismiska risker och okontrollerade skogsbränder, ges en grundläggande roll genom utbildningsmöjligheter med lokala insatsenheter, däribland frivilligrupper."</p>

Artikel 1.3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>I artikel 5.1 ska led a ersättas med följande:</p> <p>"a) vidta åtgärder för att förbättra kunskapsbasen i fråga om katastrofrisker och underlätta utbyte av kunskaper, resultat av vetenskaplig forskning, bästa praxis och information, också mellan medlemsstater som har gemensamma risker,"</p>	<p>I artikel 5</p> <p><i>a) ska punkt 1 a ersättas med följande:</i></p> <p>"a) vidta åtgärder för att förbättra kunskapsbasen i fråga om katastrofrisker och underlätta utbyte av kunskaper, resultat av vetenskaplig forskning, bästa praxis och information, också mellan medlemsstater samt mellan lokala och regionala myndigheter som har gemensamma risker,"</p> <p><i>b) ska följande led läggas till efter punkt 1 f:</i></p> <p>"g) senast den 31 december 2018 utarbeta riktlinjer och kriterier för åtgärder för jordbävningssäkring av byggnader och infrastruktur,"</p> <p><i>c) ska punkt 1 h ändras på följande sätt:</i></p> <p>"h) främja användande av diverse unionsmedel för att stödja hållbara katastrofförebyggande åtgärder, och tillhandahålla lättillgänglig information online och i pappersform vid kommissionens kontor i medlemsstaterna om hur man får tillgång till dessa finansieringsmöjligheter."</p>

Motivering

I många fall har de lokala och regionala myndigheterna mer kunskap om katastrofrisken än de nationella myndigheterna.

Det behövs en ram med moderna och enhetliga tekniska standarder som tillsammans med Eurokoderna fastställer klassificeringen av seismisk utsatthet och prioritetskriterier. I genomföranderiktlinjerna kombineras seismisk förstärkning av befintliga byggnader med energieffektivisering.

Artikel 1.4

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>4) Artikel 6 ska ändras på följande sätt:</p> <p>a) Leden a och b ska ersättas med följande:</p> <p>”a) utarbeta riskbedömningar på nationell eller lämplig subnationell nivå och tillhandahålla kommissionen dess senast den 22 december 2018 och därefter vart tredje år,</p> <p>b) utarbeta och förbättra sin planering för katastrof-riskhantering på nationell eller lämplig subnationell nivå på grundval av de riskbedömningar som avses i led a och med beaktande av bedömningen av deras riskhanteringsförmåga enligt vad som avses i led c och den översikt över risker som avses i artikel 5.1 c.”</p> <p>b) Följande ska läggas till som andra och tredje stycke:</p> <p>”En sammanfattning av de relevanta delarna i katastrof-riskhanteringsplaneringen, bl.a. information om de utvalda förebyggande- och beredskapsåtgärderna, ska tillhandahållas kommissionen senast den 31 januari 2019 och därefter vart tredje år. Kommissionen kan dessutom begära att medlemsstaterna ska lämna särskilda förebyggande- och beredskapsplaner som täcker både kortsiktiga och långsiktiga insatser. Unionen ska ta vederbörlig hänsyn till de framsteg som medlemsstaterna gjort med avseende på katastrofförebyggande och katastrofberedskap i samband med alla framtida mekanismer med förhandsvillkor inom ramen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna.</p>	<p>4) Artikel 6 ska ändras på följande sätt:</p> <p>a) Leden a, b och d ska ersättas med följande:</p> <p>”a) utarbeta riskbedömningar på nationell eller lämplig subnationell nivå i samråd med de berörda regionala och lokala myndigheterna och i linje med Sendai-ramverket för katastrofriskenreducering. Utvalda uppgifter ur riskbedömningarna, vilka är nödvändiga för att mekanismen ska fungera korrekt, bör göras tillgängliga för kommissionen senast den 22 december 2018 och därefter vart tredje år.</p> <p>b) utarbeta och förbättra sin planering för katastrof-riskhantering på nationell eller lämplig subnationell nivå på grundval av de riskbedömningar som avses i led a och med beaktande av bedömningen av deras riskhanteringsförmåga enligt vad som avses i led c och den översikt över risker som avses i artikel 5.1 c.</p> <p>d) på frivillig grund delta i inbördes utvärderingar av bedömningen av riskhanteringsförmåga och genomföra stresstester för att hantera krissituationer.”</p> <p>b) Följande ska läggas till som andra och tredje stycke:</p> <p>”En sammanfattning av de relevanta delarna i katastrof-riskhanteringsplaneringen, bl.a. information om de utvalda förebyggande- och beredskapsåtgärderna, ska tillhandahållas kommissionen senast den 31 januari 2019 och därefter vart tredje år. Kommissionen kan dessutom begära att medlemsstaterna ska lämna förebyggande- och beredskapsplaner inom de gränser som fastställs i artikel 346.1 a i EUF-fördraget om avslöjande av information avseende väsentliga säkerhetsintressen och kommer att tillhandahålla en vägledande ram för utarbetande av sådana planer, som täcker både kortsiktiga och långsiktiga insatser. Unionen ska ta vederbörlig hänsyn till de framsteg som medlemsstaterna gjort med avseende på katastrofförebyggande och katastrofberedskap i samband med alla framtida mekanismer med förhandsvillkor inom ramen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Kommissionen kan även inrätta särskilda samrådsmekanismer för att främja en lämplig förebyggande- och beredskapsplanering mellan medlemsstater som kan drabbas av samma typ av katastrofer.”	Kommissionen kan även inrätta särskilda samrådsmekanismer för att främja en lämplig förebyggande- och beredskapsplanering mellan medlemsstater – även på regional och lokal nivå – som kan drabbas av samma typ av katastrofer.”

Motivering

Det viktigt att riskbedömningarna inte utarbetas utifrån en toppstyrd modell, där man förbigår lokala eller regionala myndigheter. De lokala och regionala myndigheterna kan ha mer information om risker inom ett visst territorium och deras företrädare måste aktivt delta i utarbetandet av riskbedömningar.

Artikel 1.4a – ny punkt

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
—	Artikel 8a ska ändras på följande sätt: ”Kommissionen ska genomföra följande åtgärder på beredskapsområdet: a) Förvalta ERCC i samordning med befintliga berörda nationella, lokala och regionala organ.”

Motivering

Det är viktigt att se till att ERCC förvaltas i samordning med berörda nationella och regionala organ för att förhindra att parallella strukturer och oklara insatsförfaranden tillämpas på europeisk nivå.

Artikel 1.6

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
7. Den insatskapacitet som medlemsstaterna ställer till förfogande för den europeiska civilskyddspoolen ska vara tillgänglig för insatser inom ramen för civilskyddsmekanismen efter begäran om bistånd genom ERCC, såvida inte medlemsstaterna befinner sig i en exceptionell situation som väsentligt påverkar utförandet av nationella uppgifter.	7. Den insatskapacitet som medlemsstaterna ställer till förfogande för den europeiska civilskyddspoolen ska göras tillgänglig för insatser inom ramen för civilskyddsmekanismen efter begäran om bistånd genom ERCC och på beslut av den utsändande medlemsstaten.

Motivering

Eftersom det inte är möjligt att avgöra i vilken konkret situation en hjälpinsats kommer att behövas – ur vare sig den utsändande eller den hjälpbegärande medlemsstatens perspektiv – måste det även i fortsättningen vara upp till den utsändande och den hjälpbegärande medlemsstaten att fatta beslut om en faktisk insats.

Artikel 1.9

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>9. I artikel 13 ska rubriken och första meningen i punkt 1 ersättas med följande:</p> <p>”Unionens kunskapsnätverk för civilskydd</p> <p>1. Kommissionen ska inrätta ett nätverk av relevanta civilskydds- och katastrofhanteringsaktörer och institutioner, vilka tillsammans med kommissionen utgör unionens kunskapsnätverk för civilskydd.</p> <p>Nätverket ska utföra följande uppgifter på området utbildning, övningar, erfarenheter och kunskapsspridning:”</p>	<p>9. I artikel 13 ska rubriken och första meningen i punkt 1 ersättas med följande:</p> <p>”Unionens kunskapsnätverk för civilskydd</p> <p>1. Kommissionen ska inrätta ett nätverk av relevanta civilskydds- och katastrofhanteringsaktörer, institutioner samt organisationer inom frivilligsektorn och lokalsamhällena, vilka tillsammans med kommissionen utgör unionens kunskapsnätverk för civilskydd.</p> <p>Nätverket ska utföra följande uppgifter på området utbildning, övningar, erfarenheter och kunskapsspridning:”</p>

Motivering

Frivilligsektorn och lokalsamhällena kan spela en viktig roll när det gäller att tillhandahålla motståndskraft efter en katastrof, men deras roll underskattas ofta.

Artikel 1.10

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>10. Artikel 15.1 ska ersättas med följande:</p> <p>”1. När en katastrof inträffar inom unionen, eller vid överhängande fara för att en sådan ska inträffa, kan den drabbade medlemsstaten begära bistånd genom ERCC. Begäran ska vara så specifik som möjligt. En begäran om bistånd gäller under en period av högst 90 dagar, såvida inte nya element som motiverar ett fortsatt eller ytterligare bistånd lämnas till ERCC.”</p>	<p>10. Artikel 15.1 ska ersättas med följande:</p> <p>”1. När en katastrof inträffar inom unionen, eller vid överhängande fara för att en sådan ska inträffa, kan den drabbade medlemsstaten begära bistånd genom ERCC. Begäran ska vara så specifik som möjligt och innehålla åtminstone följande uppgifter:</p> <p>a) Vilken typ av större katastrof det gäller.</p> <p>b) Vilket område som drabbats av katastrofen och vilka områden som kan drabbas av den.</p> <p>c) Hur mycket tid samt finansiella och materiella resurser som behövs för att bekämpa en överhängande eller inträffad katastrof.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	En begäran om bistånd gäller under en period av högst 90 dagar, såvida inte nya element som motiverar ett fortsatt eller ytterligare bistånd lämnas till ERCC.”

Motivering

Om man preciserar vilka uppgifter en medlemsstat ska ange i en begäran om bistånd vid en stor katastrof kommer detta att möjliggöra ett mer effektivt, målinriktat och kostnadseffektivt stöd inom ramen för mekanismen och det kommer också att göra det möjligt att uppnå det fastställda målet på kortare tid, vilket är utomordentligt viktigt vid katastrofinsatser.

Artikel 1.11a – ny punkt

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
—	<p>11) I artikel 16 ska punkt 3 b ersättas med följande:</p> <p><i>Omedelbart utfärda rekommendationer, när så är möjligt i samarbete med det drabbade landet, och i förekommande fall med regionala och lokala kontaktpunkter, baserade på behoven på plats och relevanta, redan utarbetade planer, där medlemsstaterna uppmanas att sätta in särskild kapacitet och underlätta samordningen av det begärda biståndet.</i></p>

Motivering

Direkta kontakter med regionala och lokala kontaktpunkter kan ha en positiv inverkan genom att det förkortar tiden för att utfärda rekommendationer och hur detaljerad informationen ska vara. Detta gäller särskilt storskaliga katastrofer då de nationella myndigheternas förmåga att reagera snabbt är begränsad.

Artikel 1.14

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>14. Artikel 21 ska ändras på följande sätt:</p> <p>a) Punkt 1 j ska ersättas med följande:</p> <p>”j) Inrättande, förvaltning och upprätthållande av rescEU i enlighet med artikel 12.”</p> <p>[...]</p>	<p>14. Artikel 21 ska ändras på följande sätt:</p> <p>a) Punkt 1 j ska ersättas med följande:</p> <p>”j) Inrättande, förvaltning och upprätthållande av rescEU i enlighet med artikel 12.”</p> <p>b) Leden n och o ska läggas till:</p> <p>n) Stöd till rådgivning och workshoppar för lokala och regionala myndigheter och andra relevanta organisationer, som syftar till att integrera strategier och program med finansiella instrument, vars genomförande skulle kunna bidra till att förhindra och begränsa följderna av väderfenomen och naturkatastrofer.</p> <p>o) Stöd till stresstester och ett förfarande för certifiering av den insatskapacitet som medlemsstaterna ställer till förfogande för den europeiska civilskyddspoolen.</p> <p>[...]</p>

Motivering

Att förebygga katastrofer är förbundet med lägre kostnader än en återhämtning efter en katastrof. Det är därför motiverat att inbegripa åtgärder som skulle leda till investeringar som direkt eller indirekt minskar risken för katastrofer eller skulle bidra till att minska konsekvenserna av dessa.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTENS STÅNDPUNKT

Allmänna kommentarer

1. Kommittén instämmer i att den senaste tidens många katastrofer har visat på begränsningarna hos EU:s civilskyddsmekanism. Vi understryker dock att även om mekanismen är i behov av reform, måste tonvikten fortsatt ligga på att bygga upp motståndskraft mot katastrofer. Att inrikta sig på katastrofinsatser i en tid då katastroferna tilltar i frekvens och styrka löser inte själva grundproblemet. På EU-nivå måste principen om motståndskraft mot katastrofer och bättre återuppbyggnad integreras i all EU-politik och alla EU-fonder. Kommittén uppger att principen om motståndskraft mot katastrofer också måste vara en hörnsten i EU:s investeringspolitik, så att offentliga medel kan hjälpa samhällen att bli mer motståndskraftiga mot de negativa effekterna av katastrofer och att de inte sätter medborgarnas liv på spel ⁽¹⁾.

2. Kommittén konstaterar att allmänheten stöder idén om att EU ska hjälpa till att samordna insatserna vid katastrofer i medlemsstaterna (genom sin civilskyddsroll), vilket framgår av resultaten i Eurobarometerundersökningen från maj 2017.

3. Genom sitt förslag och sitt meddelande tar kommissionen ett kliv framåt mot att ytterligare förenkla och strama upp lagstiftningen.

4. Kommittén delar kommissionens slutsats att klimatförändringarna ökar risken för naturkatastrofer. Vi uppmanar därför EU-institutionerna att se till att EU:s klimatåtgärder inriktas mer på att begränsa risken för katastrofer och på att bygga upp ett Europa som är mer motståndskraftigt mot katastrofer genom en lokalt ledd och förankrad metod som bygger på flernivåstyrelse.

5. Kommittén noterar att kommissionens förslag har ett kraftigt fokus på insatser och att mekanismen i många fall aktiveras på grund av regelbundet återkommande katastrofer. Man bör därför sätta press på medlemsstaterna att vidta lämpliga förebyggande åtgärder för att bevara tillräcklig nationell kapacitet.

6. Kommittén understryker vikten av att anpassa kommissionens förslag till Sendai-ramverket för katastrofriskreducering för att säkerställa gemensamma insatser, stärka kapacitetsstödet och undvika dubbelarbete, särskilt i samband med utarbetandet av nationella och lokala strategier för katastrofriskreducering.

7. Att förbättra unionens civilskyddsmekanism är en viktig del av de åtgärder som syftar till att hantera effekterna av klimatförändringarna. Kommittén understryker behovet av större synergieffekter mellan de nätverk som strävar efter att hantera klimatförändringarna och de som arbetar med motståndskraft mot katastrofer. ReK framhåller behovet av större synergieffekter mellan borgmästaravtalet för klimat och energi och FN:s kontor för katastrofriskreducerings kampanj "Making Cities Resilient".

De lokala och regionala myndigheternas roll

8. Kommittén instämmer i att civilskyddet behöver förstärkas med tanke på hur utvecklingen ser ut när det gäller katastrofer (såväl väderrelaterade som sådana som hänger samman med den interna säkerheten). Vi vill dock understryka att det bästa sättet att göra det är genom en förstärkt territoriell och lokalt ledd metod. Åtgärderna på EU-nivå måste vara inriktade på att samordna och stödja medlemsstaternas och deras lokala och regionala myndigheters insatser. Lokala åtgärder är det snabbaste och effektivaste sättet att begränsa de skador som orsakats av en naturkatastrof.

9. Vi uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att även involvera de lokala och regionala myndigheterna i kontrollen av planerade investeringar i alla relevanta program och i diskussionerna om möjliga förändringar.

⁽¹⁾ COR 02646/2014; CDR 5035/2016.

10. Kommittén understryker att bestämmelser om riskbedömningar och riskhanteringsplanering, såsom de som föreskrivs i civilskyddslagstiftningen eller EU:s översvämningsdirektiv, måste utarbetas i samarbete med lokala och regionala myndigheter. Vi noterar att de lokala och regionala styresnivåerna ofta har mer kunskap om riskerna än den nationella regeringen. ReK efterlyser en uppförandekod för de lokala och regionala myndigheternas deltagande i utarbetandet av sådana planer. Vi understryker också behovet av att utbyta bästa praxis på lokal, regional och nationell nivå.

11. Kommittén påminner ⁽²⁾ om behovet av en ram för riskhanteringsplaner som sedan kan fungera som vägledning för medlemsstaterna. Detta skulle också underlätta jämförelser av planernas innehåll. En EU-ram skulle vara i linje med subsidiaritetsprincipen. Kommittén betonar att de lokala och regionala myndigheterna bör ha möjlighet att utforma sina egna riskhanteringsplaner, men att en EU-ram som kan ge vägledning skulle vara till hjälp.

12. ReK rekommenderar att kommissionens förvaltning av centrumet för samordning av katastrofberedskap (ERCC) ska ske i samarbete med de nationella och regionala myndigheterna i de länder som deltar i unionsmekanismen.

13. Vi betonar att man måste involvera de lokala och regionala myndigheterna samt frivilligsektorn och lokalsamhällena i EU:s nyligen inrättade kunskapsnätverk för civilskydd.

14. Kommittén uppmanar kommissionen att i samarbete med nationella, regionala och lokala myndigheter utveckla en strategi för katastrofberedskap som skulle omfatta program för utbildning och övningar samt andra inslag såsom förslagsinfordringar inom ramen för unionsmekanismen, program för utbyte av experter och utarbetande av riskscenarier.

15. Kommunikationen om unionsmekanismen med regionala och lokala aktörer måste fungera väl för att förbättra riskhanteringen, inte bara på gränsöverskridande nivå, utan också mellan europeiska, nationella, regionala och lokala myndigheter.

16. Det är viktigt att sprida information om unionsmekanismen via nationella, regionala och lokala informationskampanjer och om de lokala och regionala risker som identifierats i relevanta lokala och regionala riskbedömningsdokument. Kommittén påminner om att sådana informationskampanjer också måste rikta sig till skolorna.

17. Kommittén ställer sig bakom uppmaningen att skapa ett nytt Erasmusprogram för civilskydd i linje med bestämmelserna och principerna i förordning (EU) nr 1288/2013 om inrättande av "Erasmus+" ⁽³⁾. Ett sådant nytt Erasmusprogram bör innehålla en internationell dimension och inte enbart vara öppet för nationella utan även regionala och lokala företrädare.

Finansieringsmöjligheter

18. ReK uppmanar kommissionen, rådet och parlamentet att intensifiera sina insatser för att stärka samstämmigheten med EU:s övriga instrument för katastrofförebyggande åtgärder och katastrofriskhantering. Detta bör göras inte bara genom att man skapar en koppling mellan unionsmekanismen och sammanhållnings-, landsbygdsutvecklings- och hälso- och forskningspolitiken och uppmuntrar integreringen av dessa verksamheter i miljöpolitiken, utan också genom att man tittar på hur dessa förbindelser kan stärkas i den nya fleråriga budgetramen och reglerna för utnyttjande av medel.

19. Kommittén noterar att kommissionen överväger förhandsvillkor för utnyttjande av riskbedömningar och riskhanteringsplanering efter 2020, både inom ramen för sammanhållningspolitiken och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Vi betonar att förhandsvillkor som enbart baseras på riskbedömningar och riskhanteringsplanering inte kommer att bidra till att bygga upp motståndskraften mot katastrofer. I bestämmelserna om fondernas användning måste motståndskraft mot katastrofer anges som ett kriterium som ska uppfyllas av varje projekt som finansieras av EU.

20. Kommittén välkomnar målsättningen att göra vetenskapliga kunskaper mer allmänt tillgängliga och i högre grad förlita sig på resultaten av vetenskaplig forskning när man vidtar och genomför förebyggande åtgärder. ReK understryker vikten av samarbete med den privata sektorn för att uppnå en öppen datapolicy och se till att affärsintressen inte prioriteras framför allmänhetens säkerhet och välbefinnande.

⁽²⁾ CDR 740/2012.

⁽³⁾ 2017/0309(COD) (EUT L 347, 20.12.2013, s. 50).

21. Det är viktigt att uppmuntra lokalsamhällena att planera för självhjälp, eftersom det ofta tar avsevärd tid för externt bistånd att nå fram. Vi efterlyser därför att EU:s insatser inriktas på att tillhandahålla tekniskt bistånd till utbildning så att lokalsamhällenas kapacitet till självhjälp kan stärkas, vilket gör dem bättre rustade att göra en första insats och begränsa katastrofen. Riktad utbildning för personer som arbetar med medborgarnas säkerhet, såsom lokala ledare och personer verksamma inom den sociala omsorgen, hälso- och sjukvården, räddningstjänst och brandförsvaret, kan bidra till att begränsa en katastrof och minska antalet dödsfall både under och efter kriser⁽⁴⁾.

22. Kommittén påminner om den privata sektorns viktiga roll när det gäller att bygga upp motståndskraften mot katastrofer och möjliggöra en effektiv och snabb återhämtning efter katastrofer. Till exempel är privata försäkringar viktigt för att avskräcka från riskbeteende, främja riskmedvetenhet och underlätta återhämtning efter en katastrof⁽⁵⁾.

En särskild reserv av EU-resurser: rescEU

23. ReK noterar förslaget att skapa en separat reserv av resurser – rescEU – som ska komplettera medlemsstaternas nationella insatskapacitet och förstärka den kollektiva förmågan att reagera på katastrofer. Enligt kommissionens förslag kommer "rescEU" att bli ett viktigt insatsinstrument i framtiden, särskilt i fråga om gränsöverskridande insatser. Vi beklagar emellertid att kommissionens förslag inte åtföljs av en konsekvensbedömning, vilket har lett till att kommissionen underlåter att tillhandahålla alternativa möjligheter. För att garantera överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen måste syftet med och uppgiften för "rescEU" definieras på ett sätt som innebär att det centrala ansvaret ligger på medlemsstatsnivå, samtidigt som man stärker samspelet mellan de berörda medlemsstaterna och lokala och regionala myndigheterna. Omedelbara och effektiva insatser kräver välutbildade och välutrustade lokala enheter, och lokala frivilliggrupper spelar också en viktig roll. Medlemsstaterna måste säkerställa tillräckligt ekonomiskt stöd till offentliga insatsenheter. Kommittén understryker dock att den huvudsakliga tonvikten fortsatt måste ligga på att bygga upp motståndskraft mot katastrofer i syfte att minska risken för katastrofer och minimera de skador som de orsakar.

24. Vi välkomnar förenklingen av det nuvarande systemet genom att det införs en enda samfinansieringssats (75 %) för anpassnings-, reparations- och transportkostnader och operativa kostnader för resurser inom den europeiska civilskyddspoolen. Vi välkomnar också beslutet att lätta den ekonomiska bördan för deltagande stater genom en utökning av de stödberättigande kostnaderna och en höjning av samfinansieringssatsen till 75 %. Vi framhåller dock att den nya reserven ska stödja medlemsstaterna och inte befria dem från skyldigheten att utveckla egen räddningskapacitet.

25. Kommittén noterar att det i rescEU i den form som föreslås ingår resurser som i tillräcklig mängd redan avsatts till den frivilliga resurspoolen. Vi anser därför att kommissionen även i fortsättningen bör ha möjlighet att efter överenskomst med medlemsstaterna ändra formen på rescEU, så att denna fullt ut anpassas till de kapacitetsbrister som identifieras.

26. Kommittén föreslår att deltagandet av offentliga institutioner från medlemsstaterna och av den privata sektorn i rescEU bör bygga på principen om frivillighet.

Subsidiaritet och proportionalitet

27. ReK betonar att civilskydd är ett område där EU stöder, samordnar och kompletterar medlemsstaternas åtgärder. Kommittén betonar att kommissionen i sin tur måste se till att den nya reserv som inrättas syftar till att samordna, stödja och komplettera medlemsstaternas åtgärder snarare än att ge EU egna medel eller nya befogenheter. ReK understryker att en inriktning på att stödja och bidra till att förstärka lokal insatskapacitet kan vara ett sätt att säkerställa effektivare katastrofinsatser på ett sätt som skulle vara förenligt med subsidiaritetsprincipen.

Bryssel den 16 maj 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ

Europeiska regionkommitténs
ordförande

⁽⁴⁾ CDR 02646/2014.

⁽⁵⁾ CDR 05035/2016; CDR 02646/2014.

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten

(2018/C 361/08)

Föredragande:	Mark WEINMEISTER (DE–EPP), statssekreterare med ansvar för Europafrågor, delstaten Hessen
Referensdokument:	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)
	COM(2017) 753 final

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

Skäl 2, för in ett nytt skäl före 1998/83 skäl 6

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<i>Minimikrav för väsentliga och förebyggande hälsorelaterade minimikvalitetsnormer och parametervärden för dricksvatten är nödvändiga för att fastställa de minimimål för miljö kvalitet som ska uppnås i samband med andra bestämmelser och åtgärder på EU-nivå så att hållbar användning av dricksvatten kan garanteras och främjas. Det handlar framför allt om lämpliga vattenskyddsåtgärder för att säkerställa att yt- och grundvatten hålls rent.</i>

Motivering

Detta skäl består delvis av passager från de strukna skälen 5 och 8. Det är mycket viktigt att man styr påverkan av utsläppskällor i miljön från områden såsom avloppsvatten, industri och jordbruk som i olika utsträckning kan påverka vattenförekomsternas kvalitet genom att fastställa miljö kvalitetsnormer i enlighet med principen om att förorenaren betalar och försiktighetsprincipen. Det som i slutändan är avgörande för omfattningen på utsläppen är i vilken utsträckning dricksvattenkvaliteten kommer att behöva garanteras på kort till lång sikt. En förvaltning av dricksvattenresurserna som främjar en "end-of-pipe"-lösning måste avvisas av hälsoskäl. Målet om dricksvatten kräver lämpliga strategier och åtgärder inom olika delar av miljön, vilket ligger i linje med bestämmelserna i artikel 7. WHO:s hälsorelaterade bedömning av parametervärdena bygger på en förebyggande hälsost strategi (se också nya skäl 16 – strykning av undantagen i artikel 9 i direktiv 98/83/EG), och genom allokering är dricksvattenförsörjningen tryggad under en begränsad tid utan nackdelar för hälsan. För övrigt upphävs denna förebyggande strategi i nya artikel 12.

Ändringsrekommendation 2

Skäl 5

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Världshälsoorganisationens (WHO) regionala kontor för Europa har gjort en noggrann genomgång av förteckningen över parametrar och parametervärden i direktiv 98/83/EG för att fastställa om det finns behov av att anpassa den till den tekniska och vetenskapliga utvecklingen. Mot bakgrund av resultaten av genomgången bör enteropatogener och <i>Legionella</i> kontrolleras, sex kemiska parametrar eller parametergrupper läggas till, och tre representativa hormonstörande ämnen beaktas med försiktighetsreferensvärden. För tre av de nya parametrarna bör parametervärden som är strängare än de som föreslås av WHO, men ändå realistiska, fastställas mot bakgrund av försiktighetsprincipen. För bly noterade WHO att halterna bör vara så låga som det är praktiskt rimligt, och för krom är WHO:s översyn av värdet ännu inte avslutad. För dessa båda parametrar bör därför en övergångsperiod på tio år tillämpas innan värdena blir strängare.</p>	<p>Världshälsoorganisationens (WHO) regionala kontor för Europa har gjort en noggrann genomgång av förteckningen över parametrar och parametervärden i direktiv 98/83/EG för att fastställa om det finns behov av att anpassa den till den tekniska och vetenskapliga utvecklingen. Mot bakgrund av resultaten av genomgången bör enteropatogener och <i>Legionella</i> kontrolleras, nio kemiska parametrar eller parametergrupper läggas till, varav tre representativa hormonstörande ämnen, och de riktvärden som rekommenderas av WHO beaktas. För bly noterade WHO att halterna bör vara så låga som det är praktiskt rimligt, och för krom är WHO:s översyn av värdet ännu inte avslutad. För dessa båda parametrar bör därför en övergångsperiod på tio år tillämpas innan värdena blir strängare.</p>

Motivering

I kommissionens förslag definieras inte begreppet "försiktighetsreferensvärden". Kommissionen förklarar vidare i punkt 5 i förslaget, under "Närmare redogörelse för hur WHO:s rekommendationer om parametrar och parametervärden för förslaget har beaktats", att det för de tre hormonstörande ämnena enligt WHO för närvarande inte finns några belegg för hälsorisker i samband med dricksvatten och att sådana risker är osannolika. Kommissionens fastställande av halterna för dessa tre ämnen är inte transparent och verkar inte vara vetenskapligt grundat. Det rekommenderas därför – vilket även är fullt motiverat med tanke på hälsokravet (dricksvatten) – att de riktvärden som WHO föreslår ska fastställas som parametervärden.

Ändringsrekommendation 3

För in de gamla skälen 1998/83 13 och 16 efter nya skäl 5

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<i>Parametervärdena baseras på tillgänglig vetenskaplig kunskap, baseras i allmänhet på Världshälsoorganisationens riktlinjer för kvaliteten på dricksvatten och beaktar även försiktighetsprincipen, och erbjuder därför en hög hälsoskyddsnivå.</i>

Motivering

De gamla skälen 13 och 16 bör bibehållas för entydiga uppgifter om parametervärdena. I samband med artikel 18 (Översyn av bilagorna) bör det för parametervärdena otvetydigt fastslås att de baseras på tillgänglig vetenskaplig kunskap och försiktighetsprincipen. Detta har samband med nya artikel 12 och dess punkt 3. Enligt denna måste medlemsstaterna i framtiden "automatiskt" betrakta varje bristande iakttagande av parametervärdena som en potentiell fara för människors hälsa. Såsom redan anges i ändringsrekommendation 1 bygger WHO:s hälsorelaterade bedömning av parametervärdena på en förebyggande hälsostrategi (se också nya skäl 16 – strykning av undantagen i artikel 9 i direktiv 98/83/EG) och inte på en omedelbar potentiell fara. Här finns det en motsägelse i förhållande till WHO.

Ändringsrekommendation 4

Skäl 9

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Farobedömningen bör vara inriktad på att minska den reningsnivå som krävs för produktionen av dricksvatten, till exempel genom att minska orsakerna till förorening av vattenförekomster som används för uttag av dricksvatten. I detta syfte bör medlemsstaterna identifiera faror och tänkbara föroreningskällor som hänger samman med dessa vattenförekomster och kontrollera föroreningar som de anser vara relevanta, exempelvis på grund av de identifierade farorna (t.ex. mikroplaster, nitrat, pesticider eller läkemedel som identifierats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG), på grund av deras naturliga förekomst i uttagsområdet (t.ex. arsenik) eller på grund av information från leverantörer (t.ex. ökning med avseende på en särskild parameter för råvatten). Dessa parametrar bör användas som markörer som utlöser åtgärder från behöriga myndigheter för att minska påverkan på vattenförekomster, såsom förebyggande eller mildrande åtgärder (inklusive forskning för att förstå hälsoeffekter när så behövs), för att skydda dessa vattenförekomster och åtgärda föroreningskällan, i samarbete med vattenleverantörerna och berörda aktörer.</p>	<p>Farobedömningen bör vara inriktad på att minska den reningsnivå som krävs för produktionen av dricksvatten, till exempel genom att minska orsakerna till förorening av vattenförekomster som används för uttag av dricksvatten. I detta syfte bör medlemsstaterna identifiera faror och tänkbara föroreningskällor som hänger samman med dessa vattenförekomster och kontrollera föroreningar som de anser vara relevanta, exempelvis på grund av de identifierade farorna (t.ex. mikroplaster (partiklar med högt polymerinnehåll med storlek mellan 1 nm och 5 nm), nitralter, pesticider eller läkemedel som identifierats i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG), på grund av deras naturliga förekomst i uttagsområdet (t.ex. arsenik) eller på grund av information från leverantörer (t.ex. ökning med avseende på en särskild parameter för råvatten). Dessa parametrar bör användas som markörer som utlöser åtgärder från behöriga myndigheter för att minska påverkan på vattenförekomster, såsom förebyggande eller mildrande åtgärder (inklusive forskning för att förstå hälsoeffekter när så behövs), för att skydda dessa vattenförekomster och åtgärda föroreningskällan, i samarbete med vattenleverantörerna och berörda aktörer. Därför bör medlemsstaterna införa lagar och föreskrifter som leder till att de lokala och regionala myndigheterna och vattenleverantörerna själva utvecklar verktyg för att bedöma konsekvenserna av investeringsbeslut. Effekterna av uttag och utsläppens påverkan på vattenförekomsterna bör vara de viktigaste referensfaktorerna för utformningen av enhetliga miljömodeller för prognoser och förvaltning som kan vara till nytta för att utvärdera de bästa villkoren (utöver de socioekonomiska aspekterna) för miljömässig hållbarhet när det gäller åtgärder i nät och anläggningar för att säkerställa lämpliga integrerade vattentjänster som beaktar de socioekonomiska förutsättningarna i de berörda områdena.</p>

Motivering

Mikroplaster är en viktig föroreningskälla som medlemsstaterna bör övervaka. Ovan föreslås en definition som används av svenska naturvårdsverket. Det rekommenderas vidare att begreppet "nitralter" ska användas, eftersom det kemiskt sett bara finns "nitrat", medan man i detta sammanhang avser halterna.

Ändringsrekommendation 5

Skäl 11

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>De parametervärden som används för att bedöma dricksvattnets kvalitet måste iakttas på den punkt där dricksvattnet görs tillgängligt för konsumenten.</p> <p>Kvaliteten på dricksvattnet kan påverkas av fastighetsinstallationerna. WHO noterar att <i>Legionella</i> är den vattenburna patogen som orsakar störst hälsoproblem i unionen. Den sprids via varmvattensystem genom inandning, exempelvis vid duschning. Den är därför tydligt kopplad till fastighetsinstallationerna. Eftersom införandet av en ensidig skyldighet att kontrollera alla privata och offentliga lokaler med avseende på denna patogen skulle leda till orimligt höga kostnader, är en riskbedömning av fastighetsinstallationer ett lämpligare sätt att hantera frågan. Dessutom bör potentiella risker som härrör från produkter och material i kontakt med dricksvatten beaktas vid riskbedömningen av fastighetsinstallationer. Riskbedömningen av fastighetsinstallationer bör därför bland annat vara inriktad på kontroll av prioriterade lokaler, bedömning av de risker som härrör från fastighetsinstallationerna och relaterade produkter och material, och kontroll av byggprodukter i kontakt med dricksvatten på grundval av deras prestandadeklaration i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011. Den information som avses i artiklarna 31 och 33 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 ska också tillhandahållas tillsammans med prestandadeklarationen. På grundval av denna bedömning bör medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa, bland annat, att lämpliga kontroll- och förvaltningsåtgärder (t.ex. i händelse av sjukdomsutbrott) vidtas i enlighet med WHO:s riktlinjer, och att migrering av ämnen från byggprodukter inte utgör någon fara för människors hälsa. Om åtgärderna skulle innebära begränsningar för den fria rörligheten för produkter och material i unionen måste dessa begränsningar, utan att det påverkar tillämpningen av förordning (EU) nr 305/2011, vara väl motiverade och proportionella och inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller en förtäckt begränsning av handeln mellan medlemsstaterna.</p>	<p>De parametervärden som används för att bedöma dricksvattnets kvalitet måste iakttas på den punkt där dricksvattnet görs tillgängligt för konsumenten.</p> <p>Kvaliteten på dricksvattnet kan påverkas av fastighetsinstallationerna. WHO noterar att <i>Legionella</i> är den vattenburna patogen som orsakar störst hälsoproblem i unionen. Den sprids via varmvattensystem genom inandning, exempelvis vid duschning. Den är därför tydligt kopplad till fastighetsinstallationerna. Eftersom införandet av en ensidig skyldighet att kontrollera alla privata och offentliga lokaler med avseende på denna patogen skulle leda till orimligt höga kostnader, är en riskbedömning av fastighetsinstallationer ett lämpligare sätt att hantera frågan. Dessutom bör potentiella risker som härrör från produkter och material i kontakt med dricksvatten beaktas vid riskbedömningen av fastighetsinstallationer. Riskbedömningen av fastighetsinstallationer bör därför bland annat vara inriktad på kontroll av prioriterade lokaler, bedömning av de risker som härrör från fastighetsinstallationerna och relaterade produkter och material, och kontroll av ämnen som avges i dricksvatten av produkter och material.</p>

Motivering

Det rekommenderas att för produkter och material inte föreskriva en kontroll av de ämnen som avges i dricksvatten genom en ordning enligt förordning (EU) nr 305/2011 (byggproduktförordningen). Fastställandet av parameterkriterier och parametervärden för migration till dricksvatten av ämnen från byggprodukter utgör hälsokrav, och enligt byggproduktförordningen finns det för närvarande inga harmoniserade normer för provningskriterier och prestanda för hälsokrav, utan enbart en deklARATION. PrestandadeklARATIONER för nivåer och klasser kan inte utarbetas och läggas fram just för tillverkarna. I samband med en möjlig CE-märkning eller för CE-märkta byggprodukter som släppts ut på marknaden framgår det dessutom inte av prestandadeklARATIONEN (t.ex. i fråga om mekanisk hållfasthet) om det föreligger någon fara för människors hälsa till följd av migration av ämnen till dricksvattnet. Utöver byggprodukter kan även andra material avge ämnen i vattnet. Byggproduktförordningens lämplighet är därför begränsad, och alla material bör provas och regleras. Verifierade uppgifter om migration av ämnen från produkter till dricksvatten föreligger emellertid genom det system som fyra medlemsstater enats om (4MS) och som erbjuder en beprövad och anmäld grund för införandet av en enhetlig EU-ordning för provning och bedömning av material och produkter som kommer i kontakt med dricksvatten. Man bör eftersträva att i framtiden förankra dessa hygienkrav och andra direkt berörda krav i dricksvattendirektivet. I 4MS-initiativet deltar utöver Tyskland även Frankrike, Nederländerna och Storbritannien. Se även ändringsrekommendationerna 13 och 14 till artikel 10.1 c.

Ändringsrekommendation 6

Skäl 12

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p><i>Bestämmelserna i direktiv 98/83/EG om kvalitetssäkring av beredning, utrustning och material har inte varit tillräckliga för att komma till rätta med hinder på den inre marknaden när det gäller fri rörlighet för byggprodukter i kontakt med dricksvatten. Produktgodkännande sker fortfarande på nationell nivå, med olika krav i olika medlemsstater. Detta gör det svårt och kostsamt för tillverkarna att marknadsföra sina produkter i hela unionen. Avlägsnande av tekniska hinder kan endast uppnås genom att harmoniserade tekniska specifikationer fastställs för byggprodukter i kontakt med dricksvatten i enlighet med förordning (EU) nr 305/2011. Förordningen gör det möjligt att ta fram EU-standarder som harmoniserar bedömningsmetoderna för byggprodukter i kontakt med dricksvatten och att fastställa tröskelvärden och klasser i förhållande till prestandanivån för en väsentlig egenskap. I detta syfte har en begäran om standardisering som uttryckligen kräver standardiseringsarbete avseende hygien och säkerhet för produkter och material i kontakt med dricksvatten i enlighet med förordning (EU) nr 305/2011 tagits med i 2017 års arbetsprogram för standardisering, och en standard ska utfärdas senast 2018. Offentliggörandet av den harmoniserade standarden i Europeiska unionens officiella tidning kommer att säkerställa ett rationellt beslutsfattande för utsläppande eller tillhandahållande på marknaden av säkra byggprodukter i kontakt med dricksvatten. Följaktligen bör bestämmelserna om utrustning och material i kontakt med dricksvatten strykas, delvis ersättas med bestämmelser avseende riskbedömningen av fastighetsinstallationer och kompletteras med relevanta harmoniserade standarder i enlighet med förordning (EU) nr 305/2011.</i></p>	

Motivering

Eftersom förordning (EU) nr 305/2011 inte harmoniserar det grundläggande kravet om hygien och hälsa (punkt 3 e i bilaga I) för produkter vad gäller produkt- och provningsstandarder, och därmed inte harmoniserar prestandauppgifterna för ämnen som avges i dricksvatten, finns det tillräckliga skäl att avstå från en ordning enligt förordning (EU) nr 305/2011 för att förebygga risker för människors hälsa (se även artikel 10.1 c). Ett tidigare försök att harmonisera standarderna har redan misslyckats. Som lösning rekommenderas det att fastställa direkta hygienkrav i dricksvattendirektivet. Se även ändringsrekommendationerna 13 och 14 till artikel 10.1 c.

Ändringsrekommendation 7

Skäl 15

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Om direktivets normer inte iakttas bör den berörda medlemsstaten omedelbart utreda orsaken till detta och säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas så snart som möjligt för att återställa vattnets kvalitet. Om vattenförsörjningen utgör en potentiell fara för människors hälsa bör tillhandahållande av sådant vatten förbjudas eller dess användning begränsas. Det är dessutom viktigt att klargöra att om minimikraven för värden för mikrobiologiska och kemiska parametrar inte uppfylls, bör medlemsstaterna automatiskt betrakta detta som en potentiell fara för människors hälsa. Om avhjälpande åtgärder är nödvändiga för att återställa dricksvattnets kvalitet bör, i enlighet med artikel 191.2 i fördraget, åtgärder som avhjälp problemet vid källan prioriteras.</p>	<p>Om direktivets normer inte iakttas bör den berörda medlemsstaten omedelbart utreda orsaken till detta och säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas så snart som möjligt för att återställa vattnets kvalitet. Om vattenförsörjningen utgör en potentiell fara för människors hälsa bör tillhandahållande av sådant vatten förbjudas eller dess användning begränsas. Det är dessutom viktigt att klargöra att om minimikraven för värden för mikrobiologiska och kemiska parametrar inte uppfylls, kan medlemsstaterna i enskilda fall betrakta detta som en potentiell fara för människors hälsa. Om avhjälpande åtgärder är nödvändiga för att återställa dricksvattnets kvalitet bör, i enlighet med artikel 191.2 i fördraget, åtgärder som avhjälp problemet vid källan prioriteras.</p>

Motivering

Det rekommenderas inte att automatiskt bedöma överskridna parametervärden som en potentiell fara för människors hälsa. Såsom redan anges i ändringsrekommendation 1 bygger nämligen WHO:s hälsorelaterade bedömning av parametervärdena på en förebyggande hälsost strategi (se också nya skäl 16 – strykning av undantagen i artikel 9 i direktiv 98/83/EG) och inte på en omedelbar potentiell fara, vilket bör betraktas som en motsägelse i sig. Dessutom innebär detta svårigheter i kommunikationen med konsumenterna och leder till ökad oro och minskat förtroende bland dem. Detta kan snarare komma att främja en högre konsumtion av buteljerat vatten i framtiden. Detta skulle stå i strid med avsikten i förslaget till direktiv. Det föreslås att strykningen av artikel 9 "Undantag" i direktiv 98/83/EG ska dras tillbaka.

Ändringsrekommendation 8

Artikel 2.3, 2.4, 2.5, 2.6 och 2.9

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>3. <i>vattenleverantör</i>: en enhet som tillhandahåller minst 10 m³ dricksvatten per dag i genomsnitt.</p> <p>4. <i>liten vattenleverantör</i>: en vattenleverantör som tillhandahåller mindre än 500 m³ per dag eller försörjer mindre än 5 000 personer.</p>	<p>3. <i>vattenleverantör</i>: en avgränsbar enhet som tillhandahåller minst 10 m³ dricksvatten per dag i genomsnitt.</p> <p>4. <i>liten vattenleverantör</i>: en avgränsbar vattenleverantör som tillhandahåller mindre än 500 m³ per dag eller försörjer mindre än 50 000 personer.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>5. stor vattenleverantör: en vattenleverantör som tillhandahåller minst 500 m³ per dag eller försörjer minst 5 000 personer.</p> <p>6. mycket stor vattenleverantör: en vattenleverantör som tillhandahåller minst 5 000 m³ per dag eller försörjer minst 50 000 personer.</p> <p>7. prioriterade lokaler: stora lokaler med många användare som kan exponeras för vattenrelaterade risker, såsom sjukhus, vårdinrättningar, byggnader med inkvarteringsmöjlighet, kriminalvårdsanstalter och campingplatser, som identifieras av medlemsstaterna.</p> <p>8. utsatta och marginaliserade grupper: personer som är isolerade från samhället till följd av diskriminering eller bristande tillgång till rättigheter, resurser eller möjligheter, och som är mer utsatta för flera olika potentiella risker avseende hälsa, säkerhet, brist på utbildning, deltagande i skadliga aktiviteter eller andra risker än övriga grupper i samhället.</p>	<p>5. medelstor vattenleverantör: en avgränsbar vattenleverantör som tillhandahåller minst 500 m³ per dag eller försörjer 50 000–500 000 personer.</p> <p>6. stor vattenleverantör: en avgränsbar vattenleverantör som tillhandahåller minst 1 250 m³ per dag eller försörjer 500 000–1 500 000 personer.</p> <p>7. mycket stor vattenleverantör: en avgränsbar vattenleverantör som tillhandahåller minst 5 000 m³ per dag eller försörjer 1 500 000 personer.</p> <p>8. prioriterade lokaler: stora lokaler med många användare som kan exponeras för vattenrelaterade risker, såsom sjukhus, vårdinrättningar, byggnader med inkvarteringsmöjlighet, kriminalvårdsanstalter och campingplatser, som identifieras av medlemsstaterna.</p> <p>9. utsatta och marginaliserade grupper: personer som är isolerade från samhället till följd av diskriminering eller bristande tillgång till rättigheter, resurser eller möjligheter, och som är mer utsatta för flera olika potentiella risker avseende hälsa, säkerhet, brist på utbildning, deltagande i skadliga aktiviteter eller andra risker än övriga grupper i samhället.</p> <p>10. en enskild vattentäkt som tillhandahåller mindre än 10 m³ per dag i genomsnitt eller försörjer mindre än 50 personer, om inte vattnet tillhandahålls som en del av en kommersiell eller offentlig verksamhet.</p>

Motivering

Det behövs en mellankategori för stora vattenleverantörer som försörjer 500 000–1 500 000 personer. I punkterna 3–6 rekommenderas det att inrikta sig på vattentäkter som utgör självständiga och därmed avgränsbara enheter. Med detta avses nämligen inte en vattenleverantörs utspridda, inte sammanhängande vattentäkter. Eftersom vattentäkter som tillhandahåller mindre än 10 m³ per dag eller försörjer mindre än 50 personer definieras i artikel 3.2 b, rekommenderas det för fullständighetens skull att denna definition ska införas i artikel 2.

Ändringsrekommendation 9

Artikel 5.1

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Medlemsstaterna ska för parametrarna i bilaga I fastställa värden som ska gälla för dricksvatten, och dessa får inte vara mindre stränga än de värden som anges i bilagan.</p>	<p>Medlemsstaterna ska för parametrarna i bilaga I fastställa värden som ska gälla för dricksvatten, och dessa får inte vara mindre stränga än de värden som anges i bilagan.</p> <p>För indikatorparametrarna i del C i bilaga I får värdena enbart användas som vägledande referensvärden och endast för att fullgöra skyldigheterna enligt artikel 12.</p>

Motivering

Indikatorparametrarna i del C i bilaga I till direktiv 98/83/EG stryks i förslaget till direktiv med motiveringen att de inte har någon relevans för hälsan. Lukt och smak bör dock betraktas som hygienkrav för kvaliteten på vattnet och påverkar acceptansen för kranvatten.

Ändringsrekommendation 10

Artikel 7.1

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Medlemsstaterna ska säkerställa att leveranser, beredning och distribution av dricksvatten omfattas av en riskbaserad metod som består av följande delar:</p> <p>a) En farobedömning av vattenförekomster som används för uttag av dricksvatten, i enlighet med artikel 8.</p> <p>b) En försörjningsriskbedömning utförd av vattenleverantörer i syfte att kontrollera kvaliteten på det vatten som de levererar, i enlighet med artikel 9 och del C i bilaga II.</p> <p>c) En riskbedömning av fastighetsinstallationer, i enlighet med artikel 10.</p>	<p>Medlemsstaterna ska säkerställa att leveranser, beredning och distribution av dricksvatten omfattas av en lämplig, proportionell och lokalt relevant riskbaserad metod, i enlighet med WHO:s riktlinjer för dricksvattenkvalitet och standarden EN 15975-2, som består av följande delar:</p> <p>a) En farobedömning av vattenförekomster som används för uttag av dricksvatten, i enlighet med artikel 8.</p> <p>b) En försörjningsriskbedömning utförd av vattenleverantörer i syfte att kontrollera kvaliteten på det vatten som de levererar, i enlighet med artikel 9 och del C i bilaga II.</p> <p>c) En riskbedömning av fastighetsinstallationer, i enlighet med artikel 10.</p> <p>Medlemsstaterna ska säkerställa en tydlig och balanserad ansvarsfördelning för faro- och riskbedömning när det gäller vattenleverantörer, med beaktande av nationella institutionella och rättsliga ramar och subsidiaritetsprincipen.</p>

Motivering

För att se till att en riskbaserad metod enligt erkända internationella förfaranden tillämpas bör man ge uppgifter om de nödvändiga grundläggande normerna: WHO:s riktlinjer med begreppet "vattensäkerhetsplan" ("water safety plan") och standarden EN 15975-2 (Vattenförsörjning – Säkerhet – Riktlinjer för risk- och krishantering).

Proportionalitet bör vara ledstjärnan för den riskbaserade metoden. Parametrarna bör vara lämpliga och lokalt relevanta, på grund av den extra ekonomiska och tekniska kostnaden. Det finns inga belägg för att den föreslagna förteckningen över frekvenser och parametrar kommer att leda till en högre grad av hälsoskydd.

Kommissionen inför riskbaserade analyser av avrinningsområden, produktion och distribution av dricksvatten och interna anläggningar, med utrymme för medlemsstaterna att närmare specificera detta. Fördelningen av ansvarsområden måste alltså klargöras, särskilt dricksvattenföretagens roll.

Ändringsrekommendation 11

Artikel 8.1 d iv

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Andra relevanta föroreningar, exempelvis mikroplaster, eller avrinningsområdesspecifika förorenande ämnen som medlemsstaterna fastställt på grundval av den översyn av konsekvenserna av mänsklig verksamhet som utförts i enlighet med artikel 5 i direktiv 2000/60/EG och den information om betydande påverkan som samlats in i enlighet med punkt 1.4 i bilaga II till det direktivet.</p>	<p>Andra relevanta föroreningar, exempelvis mikroplaster (partiklar med högt polymerinnehåll med storlek mellan 1 nm och 5 µm), eller avrinningsområdesspecifika förorenande ämnen som medlemsstaterna fastställt på grundval av den översyn av konsekvenserna av mänsklig verksamhet som utförts i enlighet med artikel 5 i direktiv 2000/60/EG och den information om betydande påverkan som samlats in i enlighet med punkt 1.4 i bilaga II till det direktivet.</p>

Motivering

Mikroplaster är en viktig föroreningskälla som medlemsstaterna bör övervaka. Ovan föreslås en definition som används av svenska naturvårdsverket.

Ändringsrekommendation 12

Artikel 8.4

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>I de fall en vattenleverantör tillåts att minska kontrollfrekvensen i enlighet med punkt 2 b ska medlemsstaterna fortsätta att regelbundet kontrollera dessa parametrar i den vattenförekomst som omfattas av farobedömningen.</p>	<p>I de fall en vattenleverantör tillåts att minska kontrollfrekvensen i enlighet med punkt 3 b ska medlemsstaterna fortsätta att regelbundet kontrollera dessa parametrar i den vattenförekomst som omfattas av farobedömningen.</p>

Motivering

Hänvisningen måste förtydligas: den avser punkt 3 b.

Ändringsrekommendation 13

Artikel 10.1 c

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>En kontroll av om prestanda hos byggprodukter i kontakt med dricksvatten är tillräckliga i förhållande till de väsentliga egenskaper som rör det grundläggande krav för byggnadsverk som anges i punkt 3 e i bilaga I till förordning (EU) nr 305/2011.</p>	

Motivering

Det rekommenderas att inte införa denna bestämmelse. Förordning (EU) nr 305/2011 harmoniserar nämligen inte det grundläggande kravet om hygien och hälsa (punkt 3 e i bilaga I) för produkter vad gäller produkt- och provningsstandarder, och därmed inte heller prestandauppgifterna för ämnen som avges i dricksvatten, vilket gör att det inte kan åberopas som grund för att förebygga risker för människors hälsa. Se även ändringsrekommendationerna 5 och 6.

Ändringsrekommendation 14

Artikel 10.2 c

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>vidta andra åtgärder, exempelvis lämpliga beredningstekniker, i samarbete med vattenleverantörerna, för att ändra vattnets beskaffenhet eller egenskaper innan det tillhandahålls i syfte att eliminera eller minska risken för att parametervärdena inte iakttas efter tillhandahållandet,</p>	

Motivering

Denna åtgärd, som innebär att vattenleverantörerna innan vattnet tillhandahålls i fastighetsinstallationer ska förändra det så att det uppfyller parametervärdena i del C i bilaga I, är inte genomförbar. I stället måste fastighetsinstallationerna tekniskt och materiellt vara uppförda och drivas på ett sådant sätt att parametervärdena enligt del C i bilaga I iakttas.

Ändringsrekommendation 15

Artikel 10.2 d

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
på vederbörligt sätt informera och ge råd till konsumenterna om villkoren för konsumtion och användning av vatten och om möjliga åtgärder för att undvika att risken återuppstår,	på vederbörligt sätt informera och ge råd till konsumenterna om villkoren för konsumtion och användning av vatten och om möjliga åtgärder för att undvika att risken för bristande iakttagande återuppstår,

Motivering

Förtydligande av vilken risk det handlar om.

Ändringsrekommendation 16

Artikel 12.3

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Oberoende av om parametervärdena iaktas ska medlemsstaterna säkerställa att allt tillhandahållande av dricksvatten som utgör en potentiell fara för människors hälsa förbjuds eller att vattnets användning begränsas och att övriga avhjälpande åtgärder vidtas som är nödvändiga för att skydda människors hälsa.	Oberoende av om parametervärdena iaktas ska medlemsstaterna säkerställa att allt tillhandahållande av dricksvatten som utgör en potentiell fara för människors hälsa förbjuds eller att vattnets användning begränsas och att övriga avhjälpande åtgärder vidtas som är nödvändiga för att skydda människors hälsa.
Medlemsstaterna ska automatiskt betrakta varje bristande iakttagande av de minimikrav för parametervärden som anges i delarna A och B i bilaga I som en potentiell fara för människors hälsa.	

Motivering

Det utgör överreglering att automatiskt beteckna varje bristande iakttagande av minimikravet för ett parametervärde, t.ex. en enda koliformad bakterie, turbiditet eller ett 10-procentigt överskridande av en kemisk parameter, som en potentiell fara. För det första bygger WHO:s hälsorelaterade bedömning av parametervärdena på en förebyggande hälsost strategi (se också nya skäl 16 – strykning av undantagen i artikel 9 i direktiv 98/83/EG) och inte på en omedelbar potentiell fara. Här finns det en motsägelse i förhållande till WHO. För det andra är t.ex. koliformade bakterier och även turbiditet indikatorer på möjliga föroreningar på grund av dekantering. Man bör betänka att varje bristande iakttagande av parametervärden är kopplat till krav på att informera konsumenterna. Detta kommer högst sannolikt att leda till osäkerhet, oro och minskat förtroende för dricksvattnet bland konsumenterna och kan leda till att konsumtionen av buteljerat vatten ökar. Detta strider mot direktivets grundläggande mål. Samtidigt måste man också betänka att det i det enskilda fallet inte alltid är möjligt att genomföra omedelbara åtgärder, t.ex. på grund av de tekniska förhållandena. (Se ändringsrekommendation 17 om att återinföra artikel 9 "Undantag" i direktiv 98/83/EG.)

Ändringsrekommendation 17

Ny artikel "Undantag" efter artikel 12

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p><i>Artikel xx – Undantag (artikel 9 i direktiv 98/83/EG)</i></p> <p><i>1. Medlemsstaterna får meddela föreskrifter om undantag från de parametervärden som framgår av bilaga I, del B, eller som fastställs i enlighet med artikel 5.2, upp till ett högsta värde som de själva bestämmer, förutsatt att inget undantag utgör en potentiell fara för människors hälsa och förutsatt att dricksvattenförsörjningen inom det berörda området i annat fall inte kan upprätthållas genom några andra rimliga medel.</i></p> <p><i>Undantagen ska begränsas till en tid som ska vara så kort som möjligt och som inte får vara längre än tre år, och vid utgången av denna tid ska en översyn göras för att konstatera huruvida tillräckliga framsteg har gjorts. När en medlemsstat avser att tillåta ett andra undantag ska den till kommissionen översända resultatet av översynen, åtföljt av skälen för sitt beslut rörande det andra undantaget. Ett sådant andra undantag får inte avse längre tid än tre år.</i></p> <p><i>2. Om synnerliga skäl föreligger kan en medlemsstat hos kommissionen begära ett tredje undantag för en period på högst tre år. Kommissionen ska fatta beslut om varje sådan begäran inom tre månader.</i></p> <p><i>3. Beslut om undantag enligt punkterna 1 och 2 ska innehålla följande uppgifter:</i></p> <p><i>a) Skälet till undantaget.</i></p> <p><i>b) Den berörda parametern, tidigare relevanta analysresultat och det högsta tillåtna värdet enligt undantaget.</i></p> <p><i>c) Det geografiska området, den mängd vatten som tillhandahålls varje dag, den berörda befolkningen och om det finns något relevant livsmedelsproducerande företag som påverkas.</i></p> <p><i>d) En lämplig kontrollplan, med tätare kontroller när det är nödvändigt.</i></p> <p><i>e) En sammanfattning av planen för nödvändiga åtgärder för att avhjälpa brister, inbegripet en tidtabell för arbetet och en uppskattning av kostnaderna samt bestämmelser om hur översyn ska ske.</i></p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p>f) <i>Under hur lång tid undantaget måste tillåtas.</i></p> <p>4. <i>Om de behöriga myndigheterna anser det förhållandet att parametervärdet inte iakttas vara av ringa betydelse och att åtgärder som vidtas i enlighet med artikel 12.2 kan avhjälpa problemet inom högst 30 dagar, behöver kraven i punkt 3 inte tillämpas.</i></p> <p><i>I sådana fall ska de behöriga myndigheterna eller andra relevanta organ fastställa endast det högsta tillåtna värdet för den berörda parametern och den tid som medges för att rätta till problemet.</i></p> <p>5. <i>Punkt 4 får inte längre utnyttjas om ett och samma parametervärde för en viss vattentäkt inte har iakttagits under sammanlagt mer än 30 dagar under de föregående tolv månaderna.</i></p> <p>6. <i>De medlemsstater som utnyttjar undantagen enligt denna artikel ska säkerställa att den befolkning som påverkas av ett sådant undantag omedelbart och på lämpligt sätt informeras om undantaget och om de villkor som gäller för det. Medlemsstaterna ska dessutom säkerställa att råd i de fall då det är nödvändigt ges till de särskilda befolkningsgrupper för vilka undantaget kan komma att innebära en särskild risk.</i></p> <p><i>Dessa skyldigheter gäller inte de fall som beskrivs i punkt 4, om inte de behöriga myndigheterna beslutar något annat.</i></p> <p>7. <i>Bortsett från de undantag som meddelas i enlighet med punkt 4 ska medlemsstaterna inom två månader informera kommissionen om sådana undantag som avser en daglig vattenproduktion som överstiger 500 m³ i genomsnitt eller berör minst 5 000 personer, och samtidigt bifoga de uppgifter som anges i punkt 3.</i></p> <p>8. <i>Bestämmelserna i denna artikel gäller inte för dricksvatten som utbjuds till försäljning i flaskor eller behållare.</i></p>

Motivering

Om det faktum att ett parametervärde inte iakttas inte medför någon potentiell fara för hälsan rekommenderas det att den hittillsvarande ordningen i artikel 9 i direktiv 98/83/EG om undantag ska återinföras. Varje bristande iakttagande utgör nämligen inte en omedelbar potentiell fara för hälsan, och WHO:s hälsorelaterade bedömning av parametervärdena bygger på en förebyggande hälsost strategi (se också nya skäl 16 – strykning av undantagen i artikel 9 i direktiv 98/83/EG).

Ändringsrekommendation 18

Artikel 13

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Tillgång till dricksvatten</p> <p>1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 9 i direktiv 2000/60/EG ska medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att förbättra allas tillgång till dricksvatten och främja dess användning inom det egna territoriet. Detta ska omfatta samtliga följande åtgärder:</p> <p>a) Identifiera människor som inte har tillgång till dricksvatten och orsaken till detta (t.ex. att de tillhör en utsatt och marginaliserad grupp), bedöma möjligheterna att förbättra tillgången för dessa människor och att informera dem om möjligheterna att anslutas till distributionsnätet eller om alternativa sätt att få tillgång till dricksvatten.</p> <p>b) Upprätta och underhålla utomhus- och inomhusutrustning för fri tillgång till dricksvatten på offentliga platser.</p> <p>c) Främja dricksvatten genom att</p> <p>i) inleda kampanjer för att informera allmänheten om dricksvattnets kvalitet,</p> <p>ii) uppmuntra tillhandahållande av dricksvatten inom förvaltningar och i offentliga byggnader,</p> <p>iii) främja fritt tillhandahållande av dricksvatten i restauranger, personalmatsalar och cateringtjänster.</p>	<p>Tillgång till dricksvatten</p> <p>1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 9 i direktiv 2000/60/EG ska medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att förbättra allas tillgång till dricksvatten och främja dess användning inom det egna territoriet. Med hänsyn tagen till landsbygds- och ösamhällens avlägsna läge ska detta omfatta samtliga följande åtgärder:</p> <p>a) Identifiera människor som inte har tillgång till dricksvatten och orsaken till detta (t.ex. att de tillhör en utsatt och marginaliserad grupp), bedöma möjligheterna att förbättra tillgången för dessa människor och att informera dem om möjligheterna att anslutas till distributionsnätet eller om alternativa sätt att få tillgång till dricksvatten.</p> <p>b) Upprätta och underhålla utomhus- och inomhusutrustning för fri tillgång till dricksvatten på offentliga platser, och då installera särskilda anläggningar för att förebygga slöseri.</p> <p>c) Främja dricksvatten genom att</p> <p>i) inleda kampanjer för att informera allmänheten om dricksvattnets kvalitet,</p> <p>ii) uppmuntra tillhandahållande av dricksvatten inom förvaltningar och i offentliga byggnader,</p> <p>iii) främja fritt tillhandahållande av dricksvatten i restauranger, personalmatsalar och cateringtjänster.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>2. På grundval av den information som samlas in enligt punkt 1 a ska medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa tillgång till dricksvatten för utsatta och marginaliserade grupper.</p> <p>Om dessa grupper inte har tillgång till dricksvatten ska medlemsstaterna utan dröjsmål underrätta dem om kvaliteten på det vatten de använder och om alla åtgärder som kan vidtas för att undvika skadliga effekter på människors hälsa till följd av förorening av vattnet.</p>	<p>2. På grundval av den information som samlas in enligt punkt 1 a ska medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder tillsammans med berörda offentliga myndigheter på regional och lokal nivå för att säkerställa tillgång till dricksvatten för utsatta och marginaliserade grupper.</p> <p>Möjligheten att ge lokala myndigheter inflytande över åtgärder för att säkerställa tillgången till vatten ska särskilt beaktas. Även enskilt vatten ska kunna användas, under förutsättning att det kontrollerats och uppfyller kvalitetskraven.</p> <p>Om dessa grupper inte har tillgång till dricksvatten ska medlemsstaterna utan dröjsmål underrätta dem om kvaliteten på det vatten de använder och om alla åtgärder som kan vidtas för att undvika skadliga effekter på människors hälsa till följd av förorening av vattnet.</p>

Motivering

Tillgången till dricksvatten utgör i sig en tjänst av allmänt intresse. I många medlemsstater är kommunerna enligt lag ansvariga för att förse befolkningen med tillräckligt med dricksvatten. Om det uppstår en fråga om kvaliteten på dricksvattnet och tillgången till dricksvatten bör det stå medlemsstaterna fritt att granska problemet på eget initiativ. Man bör dock hantera sådana ytterligare hinder som identifierats av vissa lokala och regionala myndigheter samt de därmed sammanhängande finansiella konsekvenserna i samarbete med dessa myndigheter för att ge utsatta befolkningsgrupper en rättvisare tillgång till vatten.

Ändringsrekommendation 19

Bilaga I del B – Parameter: Pesticider – Anmärkningar

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>”Pesticider” avser</p> <ul style="list-style-type: none"> — organiska insekticider, — organiska herbicider, — organiska fungicider, — organiska nematocider, — organiska akaricider, — organiska algicider, — organiska rodenticider, — organiska slembekämpningsmedel, — likartade produkter (bland annat tillväxtreglerande medel) <p>och deras relevanta metaboliter enligt definitionen i artikel 3.32 i förordning (EG) nr 1107/2009.</p>	<p>”Pesticider” avser</p> <ul style="list-style-type: none"> — organiska insekticider, — organiska herbicider, — organiska fungicider, — organiska nematocider, — organiska akaricider, — organiska algicider, — organiska rodenticider, — organiska slembekämpningsmedel, — likartade produkter (bland annat tillväxtreglerande medel) <p>och deras relevanta metaboliter enligt definitionen i artikel 3.32 i förordning (EG) nr 1107/2009.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Detta parametervärde gäller för varje enskild pesticid.	Detta parametervärde gäller för varje enskild pesticid.

Motivering

I förordning (EG) nr 1107/2009 regleras "relevanta" metaboliter, och även den engelska versionen av förslaget till bilaga till dricksvattendirektivet av den 1 februari 2018 lyder "[...] and their relevant metabolites [...]". Därför bör den tyska översättningen ändras från "entsprechenden" till "relevanten". [Ö.a.: Den föreslagna ändringen påverkar inte den svenska texten.]

Ändringsrekommendation 20

Ny bilaga I del D

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	Del D – Indikatorparametrar [Infoga tabellen i del C i bilaga I till direktiv 98/83/EG]

Motivering

Indikatorparametrarna i del C i bilaga I till direktiv 98/83/EG stryks i förslaget till direktiv med motiveringen att de inte har någon relevans för hälsan. Lukt och smak bör dock betraktas som hygienkrav för kvaliteten på vattnet och påverkar acceptansen för kranvatten. Andra indikatorparametrar är anläggningsspecifika och tekniska till sin natur: t.ex. krävs järn, mangan och turbiditet med hänsyn till korrosionen samt TOC- och pH-värdena med hänsyn till användningen av desinfektionsmedel. Det rekommenderas att indikatorparametrarna ska återinföras som tabell i del D i bilaga I. Som en följdändring bör indikatorparametrarna beaktas i tabell 1 i del B i bilaga III vad gäller metodkriterier.

Ändringsrekommendation 21

Förslag till ändringar i följande kommissionsdokument: COM(2017) 753 final – del 1

Artikel 14

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Information till allmänheten	Information till allmänheten
1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillräcklig och aktuell information om kvaliteten på dricksvatten finns tillgänglig på nätet för alla försörjda personer, i enlighet med bilaga IV.	1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillräcklig och aktuell information om kvaliteten på dricksvatten finns tillgänglig på nätet för alla försörjda personer, i enlighet med bilaga IV.

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>2. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla försörjda personer regelbundet och minst en gång om året, och i lämpligaste form (t.ex. på fakturan eller via smarta appar) utan att behöva begära det, får följande information:</p> <p>a) Information om kostnadsstrukturen för den avgift som tas ut per kubikmeter dricksvatten, inbegripet fasta och rörliga kostnader, med uppgift om kostnaderna för åtminstone följande delar:</p> <p>i) Åtgärder som vidtagits av vattenleverantörer för farobedömningen enligt artikel 8.5.</p> <p>ii) Beredning och distribution av dricksvatten.</p> <p>iii) Uppsamling och rening av avloppsvatten.</p> <p>iv) Åtgärder som vidtagits enligt artikel 13, om sådana åtgärder har vidtagits av vattenleverantörer.</p> <p>b) Priset på tillhandahållet dricksvatten per liter och kubikmeter.</p> <p>c) Den volym som förbrukats av hushållet, minst en gång per år eller faktureringsperiod, samt årsförbrukningens utvecklingstrend.</p> <p>d) Hushållets årliga vattenförbrukning jämfört med genomsnittlig förbrukning för hushåll i samma kategori.</p> <p>e) En länk till en webbplats med den information som anges i bilaga IV.</p> <p>Kommissionen får anta genomförandeakter som fastställer format och presentationssätt för den information som ska lämnas enligt första stycket. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 20.2.</p> <p>3. Punkterna 1 och 2 ska inte påverka tillämpningen av direktiven 2003/4/EG och 2007/2/EG.</p>	<p>2. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla försörjda personer regelbundet och minst en gång om året, och i lämpligaste form (t.ex. på fakturan eller via smarta appar) utan att behöva begära det, får följande information:</p> <p>a) Information om kostnadsstrukturen för den avgift som tas ut per kubikmeter dricksvatten, inbegripet fasta och rörliga kostnader.</p> <p>b) Priset på tillhandahållet dricksvatten per liter och kubikmeter.</p> <p>c) Den volym som förbrukats av hushållet, minst en gång per år eller faktureringsperiod, samt årsförbrukningens utvecklingstrend.</p> <p>d) Hushållets årliga vattenförbrukning jämfört med genomsnittlig förbrukning för hushåll i samma kategori.</p> <p>e) En länk till en webbplats med den information som anges i bilaga IV.</p> <p>Kommissionen får anta genomförandeakter som fastställer format och presentationssätt för den information som ska lämnas enligt första stycket. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 20.2.</p> <p>3. Punkterna 1 och 2 ska inte påverka tillämpningen av direktiven 2003/4/EG och 2007/2/EG.</p>

Motivering

Kraven i artikel 14 är för långtgående. Information till hushållen ska fokusera på dricksvattnets kvalitet. Delar som inte berör dricksvattenkvalitet (avloppsvatten, sekretesskyddade handlingar om behandlingssteg osv.) ska inte tas med.

Ändringsrekommendation 22

Förslag till ändringar i följande kommissionsdokument: COM(2017) 753 final – del 1

Bilaga IV

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
INFORMATION TILL ALLMÄNHETEN SOM SKA TILLHANDAHÅLLAS PÅ NÄTET	INFORMATION TILL ALLMÄNHETEN SOM SKA TILLHANDAHÅLLAS PÅ NÄTET
Följande information ska finnas tillgänglig för konsumenter på nätet på ett användarvänligt och lämpligt sätt:	Följande information ska finnas tillgänglig för konsumenter på nätet på ett användarvänligt och lämpligt sätt:
(1) Identifiering av den relevanta vattenleverantören.	(1) Identifiering av den relevanta vattenleverantören.
(2) De senaste kontrollresultaten för parametrar förtecknade i delarna A och B i bilaga I, inklusive provtagningsfrekvens och provtagningspunkternas läge, avseende det område som är av intresse för den försörjda personen, tillsammans med de parametervärden som fastställts i enlighet med artikel 5. Kontrollresultaten får inte vara äldre än	(2) De senaste kontrollresultaten för parametrar förtecknade i delarna A och B i bilaga I, inklusive provtagningsfrekvens och provtagningspunkternas läge, avseende det område som är av intresse för den försörjda personen, tillsammans med de parametervärden som fastställts i enlighet med artikel 5. Kontrollresultaten får inte vara äldre än
a) en månad för mycket stora vattenleverantörer,	a) en månad för mycket stora vattenleverantörer,
b) sex månader för stora vattenleverantörer,	b) sex månader för stora vattenleverantörer,
c) ett år för små vattenleverantörer.	c) ett år för små vattenleverantörer.
(3) Vid överskridande av de parametervärden som fastställts i enlighet med artikel 5, information om den potentiella faran för människors hälsa och åtföljande råd avseende hälsa och förbrukning eller en länk som ger tillgång till sådan information.	(3) Vid överskridande av de parametervärden som fastställts i enlighet med artikel 5, information om den potentiella faran för människors hälsa och åtföljande råd avseende hälsa och förbrukning eller en länk som ger tillgång till sådan information.
(4) En sammanfattning av den relevanta försörjningsriskbedömningen.	(4) En sammanfattning av den relevanta försörjningsriskbedömningen.
(5) Information om följande indikatorparametrar och deras parametervärden:	(5) Information om följande indikatorparametrar och deras parametervärden:
a) Färg.	a) Färg.
b) pH (vätejonkoncentration).	b) pH (vätejonkoncentration).

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>c) Konduktivitet.</p> <p>d) Järn.</p> <p>e) Mangan.</p> <p>f) Lukt.</p> <p>g) Smak.</p> <p>h) Hårdhet.</p> <p>i) Mineraler, anjoner/katjoner, lösta i vatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Borat BO_3^- — Karbonat CO_3^{2-} — Klorid Cl^- — Fluorid F^- — Vätekarbonat HCO_3^- — Nitrat NO_3^- — Nitrit NO_2^- — Fosfat PO_4^{3-} — Silikat SiO_2 — Sulfat SO_4^{2-} — Sulfid S_2^- — Aluminium Al — Ammonium NH_4^+ — Kalcium Ca — Magnesium Mg — Kalium K — Natrium Na 	<p>c) Konduktivitet.</p> <p>d) Järn.</p> <p>e) Mangan.</p> <p>f) Lukt.</p> <p>g) Smak.</p> <p>h) Hårdhet.</p> <p>i) Mineraler, anjoner/katjoner, lösta i vatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Borat BO_3^- — Karbonat CO_3^{2-} — Klorid Cl^- — Fluorid F^- — Vätekarbonat HCO_3^- — Nitrat NO_3^- — Nitrit NO_2^- — Fosfat PO_4^{3-} — Silikat SiO_2 — Sulfat SO_4^{2-} — Sulfid S_2^- — Aluminium Al — Ammonium NH_4^+ — Kalcium Ca — Magnesium Mg — Kalium K — Natrium Na
<p>Dessa parametervärden och andra icke-joniserade föreningar och spårelement får visas med ett referensvärde och/eller en förklaring.</p>	<p>Dessa parametervärden och andra icke-joniserade föreningar och spårelement får visas med ett referensvärde och/eller en förklaring.</p>
<p>(6) Rådgivning till konsumenter, inbegripet om hur man kan minska vattenförbrukningen.</p>	<p>(6) Rådgivning till konsumenter, inbegripet om hur man kan minska vattenförbrukningen.</p>
<p>(7) För mycket stora vattenleverantörer, årlig information om</p>	<p>(7) För mycket stora vattenleverantörer, årlig information om</p>
<p>a) Vattensystemets övergripande effektivitetsprestanda, inklusive läckagenivåer och energiförbrukning per kubikmeter levererat vatten.</p>	<p>a) Information om vattenleverantörens förvaltning och styrning, inklusive styrelsens sammansättning.</p>

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>b) Information om vattenleverantörens förvaltning och styrning, inklusive styrelsens sammansättning.</p> <p>c) Levererad vattenkvantitet per år och trender.</p> <p>d) Information om kostnadsstrukturen för den avgift som tas ut av konsumenterna per kubikmeter vatten, inklusive fasta och rörliga kostnader, med uppgift om kostnader för åtminstone energianvändning per kubikmeter levererat vatten, åtgärder som vidtagits av vattenleverantörer för farobedömningen i enlighet med artikel 8.4, beredning och distribution av dricksvatten samt uppsamling och rening av avloppsvatten, och om kostnader för åtgärder i enlighet med artikel 13 i de fall sådana åtgärder har vidtagits av vattenleverantörerna.</p> <p>e) Det investeringsbelopp som leverantören anser vara nödvändigt för att säkerställa finansiell hållbarhet för tillhandahållandet av vattentjänster (inbegripet underhåll av infrastruktur) och det investeringsbelopp som faktiskt tas emot eller hålls inne.</p> <p>f) Typer av beredning och desinfektion av vatten som tillämpas.</p> <p>g) Sammanfattning och statistik avseende konsumentklagomål, och avseende huruvida tillräckliga åtgärder för att lösa problem vidtas i rätt tid.</p>	<p>b) Levererad vattenkvantitet per år och trender.</p> <p>c) Information om kostnadsstrukturen för den avgift som tas ut av konsumenterna per kubikmeter vatten, inklusive fasta och rörliga kostnader, med uppgift om kostnader för åtminstone energianvändning per kubikmeter levererat vatten.</p> <p>d) Det investeringsbelopp som leverantören anser vara nödvändigt för att säkerställa finansiell hållbarhet för tillhandahållandet av vattentjänster (inbegripet underhåll av infrastruktur) och det investeringsbelopp som faktiskt tas emot eller hålls inne.</p>
<p>(8) Tillgång till tidigare data för information enligt punkterna 2 och 3, upp till 10 år bakåt i tiden, på begäran.</p>	<p>(8) Tillgång till tidigare data för information enligt punkterna 2 och 3, upp till 10 år bakåt i tiden, på begäran.</p>

Motivering

Kraven i artikel 14 på mycket stora leverantörer om årlig information till konsumenten måste omfatta uppgifter om såväl kvalitetskraven på dricksvatten som transparent information om leveransvolym och därmed förknippade kostnadsstrukturer. Detta måste även omfatta information om investeringskostnader i samband med säkerställandet av vattentjänster, eftersom dessa kostnader påverkar konsumentkostnaderna. Andra krav på information är inte direkt relaterade till vattentjänster för konsumenterna. Ytterligare information som avser kritiska infrastrukturområden som rör allmän säkerhet bör beaktas på lämpligt sätt. Information om vattenförsörjningstjänster som inte är direkt relaterad till vattenkvalitet och -kvantitet eller de nödvändiga kostnadsstrukturerna bör inte tillhandahållas konsumenterna. Uppgifter om behandling av avloppsvatten kan inte helt likställas med dricksvattenkonsumtionen, vilket skulle leda till felinformation och konsumentfrågor. Tillhandahållande av information som anses beröra kritisk infrastruktur i allmänhet och samhällets funktionsduglighet bör inte offentliggöras, för att undvika negativa effekter för denna infrastruktur.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTENS STÅNDPUNKT

Allmänna kommentarer

1. Europeiska regionkommittén välkomnar kommissionens förslag till omarbetning av rådets direktiv 98/83/EG om kvaliteten på dricksvatten, för att med beaktande av nya vetenskapliga och tekniska rön se till att konsumenterna i EU-medlemsstaterna får dricksvatten av hög kvalitet.
2. Kommittén stöder kommissionens mål att skydda kvaliteten på dricksvattnet så att det inte får skadliga effekter på människors hälsa, med hjälp av kontroller och genom att upprätthålla de minimikrav i direktivet som måste iakttas. Den lokala och regionala nivån i medlemsstaterna har genom sina kontroll- och försiktighetsåtgärder samt avhjälpande åtgärder en viktig roll att spela för att den höga kvaliteten på dricksvattnet som krävs enligt direktivet ska kunna uppnås och upprätthållas.
3. ReK välkomnar särskilt kommissionens förslag som svar på det europeiska medborgarinitiativet "Right to Water", som syftar till att garantera allmän tillgång till rent och hälsosamt dricksvatten som en väsentlig offentlig tjänst, med särskilda åtgärder för att förbättra denna tillgång för utsatta och marginaliserade grupper.
4. För en hållbar dricksvattenförsörjning krävs det minimikrav för väsentliga och förebyggande hälsorelaterade minimikvalitetsnormer och parametervärden. De är nämligen avgörande för minimimålen för de miljökvalitetsnormer som är nödvändiga enligt principen om att förorenaren betalar och försiktighetsprincipen. Med hänsyn till konsumenterna är åtgärder som i enlighet med målen för EU:s miljöpolitik (artikel 191.2 i EUF-fördraget) och i synnerhet det gällande vattenramdirektivet i första hand säkerställer att yt- och grundvattnet hålls rent det första viktiga steget, som vid behov måste kompletteras med "end-of-pipe"-åtgärder.
5. Kommittén förespråkar en nära koppling mellan kvaliteten på dricksvattenresurserna och kraven i vattenramdirektivet, särskilt artikel 7. I detta sammanhang spelar i medlemsstaterna samarbetet på lokal och regional nivå mellan myndigheter och vattenleverantörer en viktig roll, som måste stödjas, för att kartlägga de risker som uppstår till följd av utnyttjandet av dricksvattenresurserna, förebygga dem vid källan och motverka dem genom att vidta åtgärder. Detta bör rekommenderas med tanke på målet om en hållbar och hög dricksvattenkvalitet för konsumenterna på grundval av försiktighetsprincipen. Kommissionen inför riskbaserade analyser av avrinningsområden, produktion och distribution av dricksvatten och interna anläggningar, med utrymme för medlemsstaterna att närmare specificera detta. Fördelningen av ansvarsområden måste alljämt klargöras, särskilt dricksvattenföretagens roll. Detta bör företrädesvis göras på medlemsstatsnivå, så att ordentlig hänsyn tas till nationella rättsliga ramar och subsidiaritetsprincipen.
6. Kommittén håller med kommissionen om att man för att säkerställa en hög kvalitet på dricksvattnet måste göra den riskbaserade metoden för att förebygga skadliga effekter mer heltäckande och effektiv jämfört med dricksvattendirektivet 98/83/EG. Som huvudinstrument för vattenförsörjningen fastställs WHO-begreppet "vattensäkerhetsplan" samt de allmänna principerna i standarden EN 15975-2 med rätta som grunden för en farobedömning av vattenförekomsterna, en försörjningsriskbedömning utförd av vattenleverantören samt en riskbedömning av fastighetsinstallationer. Riskbedömning och riskhantering gör att man kan förvänta sig en effektivare dricksvattenförsörjning beroende på de lokala och regionala förhållandena och därmed att en hög kvalitet på dricksvattnet för konsumenterna säkerställs. Medlemsstaterna måste framför allt på regional och lokal nivå säkerställa kvaliteten på dricksvattnet för konsumenterna. Det är viktigt att en riskbaserad metod utformas efter nationella förutsättningar.
7. Kommittén konstaterar att höga miljöstandarder och hållbar markförvaltning är avgörande faktorer för vattenmiljön och kvaliteten på dricksvatten. I detta avseende bör alla myndighetsnivåer fortsätta att stödja verksamhet med anknytning till sanering av mark och bekämpning av diffusa föroreningar särskilt inom jord- och skogsbruket.

8. För att kunna kontrollera kvaliteten på alla material och kemikalier som kommer i kontakt med dricksvattnet – t.ex. ledningar i distributionsnätet eller pulveriserat kol som används vid rening – krävs ett regelverk med hälso- och hygienkriterier. Eftersom det inte finns något europeiskt regelverk skiljer sig kraven åt mellan medlemsstaterna. Förslaget till direktiv erbjuder ingen lösning på den bristande harmoniseringen av denna lagstiftning. Kommittén anser att det är viktigt att en testram ingår i dricksvattendirektivet för att garantera kvaliteten på produkter och material som kommer i kontakt med dricksvatten, i syfte att skydda dricksvattenkvaliteten.

9. Det är mycket viktigt med analyser av och tillhandahållande av information om framsteg och framgångar i fråga om faro- och riskbedömningar och åtgärder inriktade på orsakerna. De efterföljande rapporterna om dricksvattnet och konsumentinformationen måste vara målinriktade och ändamålsenliga och den anpassning av rapporteringskraven till de nya kraven i direktivet som kommissionen planerar måste utformas i enlighet med detta. Man måste tydliggöra att allt dricksvatten måste uppfylla minimikvalitetsnormer för dricksvattnet enligt direktivets krav samt att den information som lämnas enligt detta därför inte får leda till konkurrens mellan vattenleverantörer eftersom konsumenterna i många fall inte kan välja mellan olika leverantörer. Vatten är en kollektiv nyttighet och får inte konkurrensutsättas.

10. Kommissionen föreslår att konsumentinformationen även ska omfatta uppgifter som inte berör dricksvattenkvaliteten, såsom tullar, läckageförluster och organisation. Kommittén anser att detta inte hör hemma i dricksvattendirektivet, som är inriktat på vattenkvalitet och skyddet av folkhälsan. Medlemsstaterna måste ha möjlighet att fylla i information i andra frågor själva. Information om kvaliteten på dricksvatten ska – som nu är fallet – delas via dricksvattenföretagens webbplatser, så att man ser till att informationen är aktuell och relevant för det specifika leveransområdet. Informationen till konsumenterna bör därför fokusera på vattenkvalitet och skyddet av folkhälsan.

11. Kommittén konstaterar med oro att en färsk studie⁽¹⁾ visat att mer än 70 % av de kranvattenprover som samlades in i Europa och mer än 80 % av dem som samlades in globalt testade positivt för förekomsten av mikroplast, och vi instämmer i uppmaningen till kommissionen om att överväga ett förbud mot mikroplast som avsiktligt tillsätts i produkter och för vilken det finns fungerande alternativ⁽²⁾.

12. Kommittén ställer sig bakom kommissionens mål att förbättra tillgången till dricksvatten för hela befolkningen i EU och överlåta åt medlemsstaterna att sörja för detta. Tillgången till dricksvatten utgör en grundläggande tjänst av allmänt intresse. Medan konkurrens i vattennätet är omöjlig av naturvetenskapliga och tekniska skäl, är konkurrens om vattennätet utesluten även av etiska skäl.

13. Eftersom avsikten i grunden är att ålägga medlemsstaterna att vidta åtgärder för att möjliggöra fri tillgång till och användning av dricksvatten och tillhandahålla det på alla offentliga platser samt för att trygga utsatta och marginaliserade gruppers tillgång till dricksvatten, kan frågan om efterlevnaden av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna uppstå i vissa fall eller vissa länder, då målet redan har uppnåtts i tillräcklig utsträckning på nationell, regional och lokal nivå, eftersom det redan finns tillräckliga bestämmelser om detta på dessa nivåer. Därför kan man betvivla om det utöver detta finns något ytterligare behov av åtgärder på EU-nivå och om målet skulle kunna uppnås bättre på EU-nivå.

Särskilda kommentarer

14. Vattentäkter som tillhandahåller mindre än 10 m³ vatten per dag eller försörjer mindre än 50 personer omfattas inte av bestämmelserna, om inte vattnet tillhandahålls som en del av en kommersiell eller offentlig verksamhet. Man måste kräva att konsumenter som får sitt vatten från sådana vattentäkter erbjuds samma dricksvattenkvalitet och samma hälsoskyddsnivå som enligt detta direktiv. För att undvika en lägre hälsoskyddsnivå uppmanas kommissionen att även reglera dessa vattentäkter på ett proportionerligt sätt och införa undantag från bestämmelserna i detta direktiv för medlemsstaterna om inga överskridanden av gränsvärdena förväntas.

⁽¹⁾ Rapport från Orb Media som bygger på studier som gjorts vid University of Minnesota och State University of New York, mars 2018.

⁽²⁾ Vi upprepar uppmaningen i det förslag till betänkande som Europaparlamentets ENVI-utskott lade fram den 27 mars 2018 (2018/2035 [INI]).

15. Rapportering och kontrollfrekvens för dricksvattenproducenter som tillhandahåller mindre än 500 m³ per dygn bör vara proportionerlig och ändamålsenlig. Medlemsstaterna bör ges möjlighet att införa undantag från bestämmelser om inga överskridanden av gränsvärdena förväntas.
16. Alla storlekar på vattentäkter som nämns i direktivet bör definieras och förtecknas i artikel 2.
17. WHO:s riktlinjer för dricksvattenkvalitet bör utgöra den enhetliga grunden för hälsorelaterade bedömningen av parametervärdena. Parametervärdena bygger på tillgängliga vetenskapliga uppgifter och rön, beaktar försiktighetsprincipen och säkerställer en hög hälsoskyddsnivå så att dricksvatten kan konsumeras utan risk under ett helt liv.
18. I kommissionens förslag definieras inte begreppet "försiktighetsreferensvärden". En bedömning i förhållande till WHO:s riktlinjer för dricksvattenkvalitet är inte ordentligt motiverad, vilket kan leda till osäkerhet bland konsumenterna om kvaliteten på dricksvattnet och inverka negativt på acceptansen för kranvatten.
19. Kommittén ställer sig kritisk till att man i förslaget till direktiv fastställer lägre parametervärden än dem som WHO rekommenderar. Detta står i strid med tillvägagångssättet för andra reglerade parametrar som grundar sig på WHO:s riktlinjer. Detta skapar osäkerhet bland konsumenterna och leder till oro inte bara över de bakomliggande hälsoskyddsnivåerna, utan också över betydelsen av ett ämnes hälsorelevans. Båda dessa frågor är tämligen svåra att förklara för konsumenterna. Ett minskat konsumentförtroende kan snarare främja en högre konsumtion av buteljerat vatten i framtiden. Detta skulle stå i strid med avsikten i förslaget till direktiv.
20. Kommittén understryker att det finns en växande oro för de potentiellt skadliga effekterna av mikroplast i dricksvatten. Det behövs ytterligare forskning för att fastställa exakt vilka effekter dessa ämnen har och för att inrätta pålitliga och ändamålsenliga mätmetoder, men ReK menar att det är viktigt att ge medlemsstaterna och vattenleverantörerna möjlighet att kontrollera förekomsten av mikroplast i den mån det är möjligt, och uppmanar kommissionen att stödja relevant forskning om detta.
21. Kommittén håller inte med om att varje bristande iakttagande av parametervärdena enligt artikel 12.3 omedelbart bör bedömas som en fara. Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet är det snarare överskridandenivån som avgör om en fara för hälsan föreligger, och med hänsyn till proportionaliteten säkerställer WHO:s förebyggande hälsostrategi, genom att beakta allokeringen, att dricksvattenförsörjningen är tryggad under en begränsad tid utan nackdelar för hälsan om ett parametervärde inte iaktas. Försiktighetsprincipen är en viktig del av direktiv 98/83/EG som enligt förslaget till direktiv skulle överges i framtiden. Om ett parametervärde inte iaktas är dricksvattenleverantörerna i praktiken ofta inte i stånd vare sig att vidta sådana åtgärder som omedelbart är fullständigt verksamma eller att omedelbart tillhandahålla alternativ vattenförsörjning. Konsumenterna skulle kunna bedöma dricksvattenkvaliteten negativt, och ett minskat förtroende skulle kunna leda till att konsumtionen av buteljerat vatten ökar. Detta skulle stå i strid med avsikten i förslaget till direktiv. Kommissionen uppmanas därför att återinföra den hittillsvarande artikel 9 "Undantag" i direktiv 98/83/EG.
22. Med tanke på avsaknaden av europeiska och nationella krav på övervakning av asbest i dricksvatten bör indikatorparametrarna i bilaga I övertas i enlighet med principen om förebyggande hälsoskydd. I bilagan finns nämligen anläggningsspecifika och tekniska parametrar och parametervärden som förhindrar att asbestfibrer frisätts på grund av vatten med korrosiv verkan. Man bör även införa incitament för att ersätta asbestcimentrör med något annat lämpligt material med tanke på problemet med jordskred till följd av seismisk aktivitet eller andra händelser.
23. Kommittén ställer sig inte bakom kommissionens förslag om att stryka indikatorparametrarna ur bilaga I, och uppmanar kommissionen att återinföra indikatorparametrarna i del C i bilaga I till direktiv 98/83/EG i bilaga I till förslaget med parametervärden. Indikatorparametrarna tillhandahåller hygienkrav på dricksvattenkvaliteten beträffande lukt, smak och beredningsförfaranden. Om ett indikatorparametervärde inte iaktas, påverkar detta vattenkvaliteten och konsumenternas acceptans, vilket i sin tur kan leda till att konsumtionen av buteljerat vatten ökar. Detta skulle stå i strid med avsikten i förslaget till direktiv.

24. Kommittén ställer sig inte bakom kommissionens förslag om att i framtiden reglera kraven på material som kommer i kontakt med dricksvatten genom förordning (EU) nr 305/2011 om byggprodukter. Utöver byggprodukter kan även andra material som används avge ämnen i vattnet. Detta skulle försämra dricksvattnets kvalitet, vilket skulle sänka den höga hälsoskyddsnivån för konsumenterna. I förordning (EU) nr 305/2011 saknas nämligen för närvarande den nödvändiga harmoniseringen av det grundläggande kravet om hygien och hälsa (punkt 3 e i bilaga I) för material och produkter som kommer i kontakt med dricksvatten. Det finns för närvarande inga harmoniserade normer för provningskriterier och prestanda för hälsokrav, och prestandadeklarationer om detta kan inte utarbetas och läggas fram just för tillverkarna. Dessutom framgår det i fråga om CE-märkta byggprodukter som släppts ut på marknaden inte om prestandadeklarationen (t.ex. i fråga om mekanisk hållfasthet) också visar att det inte föreligger någon fara för människors hälsa till följd av migration av ämnen till dricksvattnet.

25. Inom ramen för dricksvattendirektivet förespråkar kommittén att alla material och produkter som kommer i kontakt med dricksvatten ska provas och regleras på grundval av kraven i dricksvattendirektivet med beaktande av minimeringsprincipen och försiktighetsprincipen. Detta garanterar att dricksvattenkvalitetens hälsoskyddsnivå inte sänks. Verifierade uppgifter om migration av ämnen från produkter till dricksvatten föreligger genom det system som fyra medlemsstater enats om (4MS) och som erbjuder en beprövad och anmäld grund för införandet av en enhetlig EU-ordning för provning och bedömning av material och produkter som kommer i kontakt med dricksvatten.

Bryssel den 16 maj 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ

Europeiska regionkommitténs
ordförande

Yttrande från Europeiska regionkommittén – Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2009/73/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas

(2018/C 361/09)

<p>Föredragande:</p> <p>Referensdokument:</p> <p>COM(2017) 660 final</p>	<p>Mauro D'ATTIS (IT-EPP), ledamot, kommunfullmäktige, Roccafiorta (provinsen Messina)</p> <p>Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2009/73/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas</p>
--	--

I. ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER

Ändringsrekommendation 1

Skäl 3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Det här direktivet syftar till att undanröja de återstående hindren för fullbordandet av den inre marknaden för naturgas till följd av underlåtelse att tillämpa unionens marknadsregler för gasledning till och från tredjeländer. De ändringar som införs genom detta direktiv kommer att säkerställa att reglerna för överföringsledningar som kopplar samman två eller fler medlemsstater också är tillämpliga på rörledningar inom unionen till och från tredjeländer. Detta kommer att göra lagstiftningen inom unionen samstämmig och samtidigt motverka snedvridning av konkurrensen på unionens inre marknad för energi. Det kommer också att göra det tillämpliga regelverket mer transparent och skapa rättslig säkerhet för marknadsaktörerna, särskilt investerare i gasinfrastruktur och nätanvändare.</p>	<p>Det här direktivet syftar till att undanröja eventuella återstående hinder för fullbordandet av den inre marknaden för naturgas till följd av underlåtelse att tillämpa unionens marknadsregler för gasledning till och från tredjeländer. De ändringar som införs genom detta direktiv kommer att säkerställa att reglerna för överföringsledningar som kopplar samman två eller fler medlemsstater också är tillämpliga på rörledningar inom unionen till och från tredjeländer, inklusive i medlemsstaternas territorialvatten och exklusiva ekonomiska zoner. Detta kommer att göra lagstiftningen inom unionen samstämmig och samtidigt motverka snedvridning av konkurrensen på unionens inre marknad för energi. Det kommer också att göra det tillämpliga regelverket mer transparent och skapa rättslig säkerhet för marknadsaktörerna, särskilt investerare i gasinfrastruktur och nätanvändare.</p>

Motivering

I enlighet med nödvändighets-, proportionalitets- och subsidiaritetsprinciperna och med tanke på EU:s övergripande mål om tryggad gasförsörjning anser Europeiska regionkommittén att en utvidgning av bestämmelserna i det tredje direktivet inte bör begränsas till fall där det anses vara absolut nödvändigt.

Ändringsrekommendation 2

Skäl 4

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>För att ta hänsyn till den tidigare avsaknaden av särskilda EU-regler för gasledningar till och från tredjeländer bör medlemsstaterna kunna bevilja undantag från vissa bestämmelser i direktiv 2009/73/EG för sådana rörledningar som är färdigställda vid dagen för detta direktivs ikraftträdande. Det relevanta datumet för tillämpningen av andra åtskillnadsmodeller än åtskilt ägande bör anpassas för gasledningar till och från tredjeländer.</p>	<p>För att ta hänsyn till den tidigare avsaknaden av särskilda EU-regler för gasledningar till och från tredjeländer bör medlemsstaterna kunna bevilja undantag från vissa bestämmelser i direktiv 2009/73/EG för sådana rörledningar som är färdigställda vid dagen för detta direktivs ikraftträdande. Varje sådant undantag ska godkännas av kommissionen. Det relevanta datumet för tillämpningen av andra åtskillnadsmodeller än åtskilt ägande bör anpassas för gasledningar till och från tredjeländer.</p>

Motivering

Självförklarande.

Ändringsrekommendation 3

Artikel 1

Punkt 1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>(1) I artikel 2 ska punkt 17 ersättas med följande:</p> <p>”17. sammanlänkning: en överföringsledning som passerar eller sträcker sig över en gräns mellan medlemsstater eller mellan medlemsstater och tredjeländer fram till gränsen för unionens jurisdiktion.”</p>	<p>(1) I artikel 2 ska punkt 17 ersättas med följande:</p> <p>”17. sammanlänkning: en överföringsledning som passerar eller sträcker sig över en gräns mellan medlemsstater eller – enbart om den tekniska fasta dagliga kapaciteten hos den sammantagna befintliga infrastruktur som sammanlänkar unionen med det tredjeländ där den berörda infrastrukturen (som färdigställts efter detta direktivs antagande) har sitt ursprung, såsom intygats av byrån, redan (eller tillsammans med den berörda nya infrastrukturen) överstiger 40 % av den sammanlagda tekniska fasta dagliga kapaciteten hos den infrastruktur (inklusive LNG-terminaler i unionen) som sammanlänkar unionen eller relevanta riskgrupper såsom de definieras i Bilaga I till förordning (EU) 2017/1938 med tredjeländer, såsom intygats av byrån – mellan medlemsstater och ett tredjeländ.”</p>

Motivering

Samma som för skäl 3. 40 % är det tröskelvärde som vanligen tillämpas enligt kommissionens praxis, och som bekräftats av EU:s domstolar, beträffande dominerande ställning (en presumtion som är motbevisbar). Detta synsätt stämmer också bättre överens med artiklarna 194.2 andra stycket och 3.2 i EUF-fördraget beträffande kommissionens och medlemsstaternas olika befogenheter på energiområdet samt med subsidiaritetsprincipen. Riskgrupper som definieras i bilaga I till förordning (EU) 2017/1938 är fortfarande kärnan i EU:s gasförsörjningssystem, eftersom de är utformade för att hantera stora transnationella risker. Särskilt två riskgrupper (Ukraina och Vitryssland) kan påverkas av Nord Stream-projektet.

Ändringsrekommendation 4

Artikel 1

Punkt 4

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>(4) Artikel 36 ska ändras på följande sätt: a) I punkt 3 ska följande mening läggas till som andra mening: "Om den berörda infrastrukturen omfattas av en medlemsstats och ett eller flera tredjeländers jurisdiktion ska den nationella tillsynsmyndigheten samråda med berörda myndigheter i tredjeländerna innan ett beslut fattas." b) I punkt 4 andra stycket ska följande läggas till som andra mening: "Om den berörda infrastrukturen också omfattas av jurisdiktionen i ett eller flera tredjeländer ska de nationella tillsynsmyndigheterna i medlemsstaterna samråda med berörda myndigheter i tredjeländerna innan de antar ett beslut, i syfte att, vad gäller den berörda infrastrukturen, säkerställa att bestämmelserna i detta direktiv tillämpas konsekvent fram till gränsen för unionens jurisdiktion."</p>	<p>(4) Artikel 36 ska ändras på följande sätt: a) I punkt 1 ska led a ersättas med följande: "a) Investeringen måste stärka konkurrensen vad gäller gasförsörjning och försörjningstryggheten, varvid man i fråga om infrastruktur till och från tredjeländer även måste beakta strukturen på det berörda utbudet och tillträdet till export- och importrörledningar i dessa tredjeländer." b) I punkt 3 ska följande mening läggas till som andra mening: "Om den berörda infrastrukturen omfattas av en medlemsstats och ett eller flera tredjeländers jurisdiktion ska den nationella tillsynsmyndigheten samråda med berörda myndigheter i tredjeländerna innan ett beslut fattas." c) I punkt 4 andra stycket ska följande läggas till som andra mening: "Om den berörda infrastrukturen också omfattas av jurisdiktionen i ett eller flera tredjeländer ska de nationella tillsynsmyndigheterna i medlemsstaterna samråda med berörda myndigheter i tredjeländerna innan de antar ett beslut, i syfte att, vad gäller den berörda infrastrukturen, säkerställa att bestämmelserna i detta direktiv tillämpas konsekvent fram till gränsen för unionens jurisdiktion."</p>

Motivering

Detta ändringsförslag syftar till att man vid bedömningen av om ett undantag eventuellt ska beviljas på ett bättre sätt och mer i detalj ska kunna beakta även de utländska (råvaru-/kapacitets-)faktorer som är relevanta för kontrollen enligt artikel 36 av import- och exportinfrastruktur, dvs. förekomsten av en dominerande ställning på leverans-/transportnivå.

Ändringsrekommendation 5

Artikel 1

Punkt 7

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>(7) I artikel 49 ska följande punkt läggas till som punkt 9: "När det gäller gasledning till och från tredjeländer som färdigställts före den [Publikationsbyrån: dagen för ikraftträdandet av detta direktiv] får medlemsstaterna besluta att göra undantag från artiklarna 9, 10, 11 och 32 samt artikel 41.6, 41.8 och 41.10 för avsnitten av sådana rörledningar mellan gränsen för unionens jurisdiktion och den första sammanlänkningspunkten, förutsatt att ett sådant undantag inte skulle vara till skada för konkurrensen eller en effektivt fungerande inre marknad för naturgas i unionen, eller för en trygg energiförsörjning i unionen. Undantaget ska vara tidsbegränsat och får förenas med villkor som bidrar till uppnåendet av ovan nämnda förhållanden. Om den berörda gasledningen är belägen i mer än en medlemsstats jurisdiktion ska den medlemsstat i vars jurisdiktion den första sammanlänkningspunkten ligger besluta om undantag för rörledningen. Medlemsstaterna ska offentliggöra alla beslut om undantag i enlighet med denna punkt inom ett år från ikraftträdandet av detta direktiv."</p>	<p>(7) I artikel 49 ska följande punkt läggas till som punkt 9: "När det gäller gasledning till och från tredjeländer som färdigställts före den [Publikationsbyrån: dagen för ikraftträdandet av detta direktiv] får medlemsstaterna besluta att göra undantag från artiklarna 9, 10, 11 och 32 samt artikel 41.6, 41.8 och 41.10 för avsnitten av sådana rörledningar mellan gränsen för unionens jurisdiktion och den första sammanlänkningspunkten, förutsatt att ett sådant undantag inte skulle vara till skada för konkurrensen eller en effektivt fungerande inre marknad för naturgas i unionen, eller för en trygg energiförsörjning i unionen. Undantaget ska vara tidsbegränsat och upphöra att gälla senast den... [tre år efter det att detta ändringsdirektiv har trätt i kraft] och ska förenas med villkor som bidrar till uppnåendet av ovan nämnda förhållanden. Om den berörda gasledningen är belägen i mer än en medlemsstats jurisdiktion ska den medlemsstat i vars jurisdiktion den första sammanlänkningspunkten ligger besluta om undantag för rörledningen. Behörig myndighet ska utan dröjsmål underrätta kommissionen om beslutet tillsammans med alla relevanta uppgifter som rör beslutet. Inom två månader efter underrättelsen får kommissionen fatta ett beslut om att medlemsstaten ska ändra eller återkalla beslutet om att bevilja undantag. Medlemsstaterna ska offentliggöra alla beslut om undantag i enlighet med denna punkt inom ett år från ikraftträdandet av detta direktiv."</p>

Motivering

Ur rättssäkerhetssynpunkt är det viktigt att fastställa en tydlig tidsfrist för undantag.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Allmänna kommentarer

1. Lokala och regionala myndigheter har i många fall ett avgörande ansvar för att tillhandahålla och/eller distribuera energi, för planering och miljöskydd, för stärkandet av energiförsörjningstryggheten samt som samtalspartner för medborgare, företag och nationella myndigheter om energiförsörjning.

2. Tillgången på tillräckliga mängder naturgas till rimliga priser från tillförlitliga leverantörer genom modern, säker och motståndskraftig importinfrastruktur utgör en av grunderna för en hållbar levnadsstandard för de lokala och regionala samhällena samt en grundläggande resurs för den företagsverksamhet som bidrar till att garantera invånarnas arbete och värdighet. Europeiska unionen har också i sina politiska mål åtagit sig att minska utsläppen av växthusgaser till 80–95 % under 1990 års nivåer senast år 2050 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Energifärdplan för 2050 (COM(2011) 885 final).

3. EU:s behov av importerad naturgas förväntas öka ännu mer under de närmaste åren, på grund av dels utsikterna till ökad inhemsk efterfrågan, dels den minskade gasproduktionen i EU. Kommittén betonar att infrastrukturprojekt som ger en enda leverantör tillgång till över 40 % av importkapaciteten för EU eller en relevant riskgrupp (enligt definitionen i bilaga I till förordning (EU) 2017/1938), såsom Nord Stream 2, hotar den inre marknadens energisäkerhet och utveckling. För att mildra riskerna krävs en fullständig efterlevnad av kraven i gasdirektivet, särskilt när det gäller tredjepartstillräde, åtskillnad och öppenhet samt icke-diskriminerande och kostnadsreflekterande avgifter.
4. Arbetet med att utveckla den inre marknaden för naturgas i EU pågår och är beroende av val som kan förbättra råvarumarknadernas likviditet och diversifieringen av källorna samt importkapacitetens utveckling och därmed även sänka priserna på naturgas för befolkningen i de lokala och regionala samhällena.
5. Marknaden för naturgas kännetecknas av det stora ömsesidiga beroendet mellan råvarumarknaden och kapacitetsmarknaden. På båda dessa marknader verkar samma efterfrågan, transportörernas, som säkerställer anslutningen mellan råvarukällorna (fält inom eller utanför EU och terminaler för kondensering av naturgas) och den lokala efterfrågan i EU.
6. Kommittén upprepar därför att nya bestämmelser – med tanke på marknadens särdrag, med koppling till utvecklingen av den berörda infrastrukturen i en energiunion som syftar till säker, konkurrenskraftig och hållbar energi (ett koldioxidsnålt Europa 2050) och som bygger på principen om en fri marknad och solidaritetsprincipen – bör övervägas noggrant och i ett långsiktigt snarare än kortsiktigt perspektiv.
7. Detta är ännu viktigare i ljuset av den inverkan i fråga om investeringar och industriella initiativ som uppstår för de lokala och regionala samhällena där rörledningar från tredjeländer kommer in på EU:s territorium.
8. De lokala och regionala samhällena kan också drabbas av miljökonsekvenser, trots att undervattensrörledningar omfattas av stränga europeiska och internationella miljöbestämmelser, bl.a. Esbokonventionen, och olycksfrekvensen för naturgasanläggningar – jämfört med annan energiinfrastruktur – är ytterst låg.

Särskilda rekommendationer

9. För att uppnå ovan nämnda mål under dessa förhållanden har EU behov av i) utomeuropeisk gas (från nuvarande leverantörer och, i framtiden, från potentiella leverantörer, med vilka sammanlänkning bör uppmuntras), och ii) att vara oberoende av specifika producenter/länder. Som vid alla lagstiftningsinitiativ måste man ta hänsyn till båda dessa objektiva begränsningar.
10. Kommittén upprepar ⁽²⁾ sin uppfattning om att nya energiprojekt i Europa bör fokusera på energidiversifiering och att de inte får undergräva den ställning som transitländerna, däribland länderna inom den europeiska grannskapspolitiken, har.
11. Vissa infrastrukturinitiativ för naturgasimport som tagits på senare tid – framför allt Nord Stream 2 – skulle, även om de bidrar till en ökning av försörjningsvägarna, kunna utgöra ett problem för försörjningstryggheten i vissa andra medlemsstater och i synnerhet vissa lokala och regionala samhällen. Dessa problem måste lösas på grundval av solidaritetsprincipen och med hänsyn till den inre marknaden på EU-nivå och regional nivå samt på grundval av en bedömning av riskerna, i fråga om såväl försörjningstryggheten som säkerheten i själva de anläggningar som omfattas av EU:s relevanta bestämmelser.
12. I detta avseende har särskilt förstärkningen av vissa utomeuropeiska naturgasleverantörers dominerande ställning, med de därav följande prissnedvridningarna, och det hot mot den nödvändiga diversifieringen av EU:s utomeuropeiska energikällor som sådana initiativ som Nord Stream 2 skulle kunna medföra, vällat oro.
13. Kommittén ser därför positivt på kommissionens lagstiftningsinitiativ i frågan, samtidigt som den framhåller vikten av den nödvändiga konsekvensbedömningen, i enlighet med det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning ⁽³⁾.

⁽²⁾ CIVEX-VI/011.

⁽³⁾ Det interinstitutionella avtalet mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om bättre lagstiftning (EUT L 123, 12.5.2016, s. 1).

14. I svaren måste man dock alltid ta hänsyn till EU:s övergripande intresse och inrättandet av energiunionen, som kommer främst för alla medlemsstater, samt det nödvändiga iakttagandet av inte bara utöver solidaritetsprincipen utan även proportionalitets- och subsidiaritetsprinciperna. Senaten i en EU-medlemsstat anser att den senare har varit hotad i detta fall.

15. Mot denna bakgrund och med hänsyn till ovan nämnda samband mellan kapacitet (importinfrastruktur) och råvara (naturgas) bör man ge företräde åt lösningar som inte avskräcker från investeringar i nya importanläggningar (t.ex. till havs från Mellanöstern till Grekland, som skulle kunna bidra till att diversifiera försörjningskällorna för medlemsstaterna i sydöstra Europa) eller försvårar förvaltningen av befintliga anläggningar, eftersom detta genom att minska importmöjligheterna paradoxalt nog skulle kunna göra EU mer beroende av de nuvarande leverantörerna.

16. Att anta ett sådant tillvägagångssätt som beskrivs ovan, som inte avskräcker från nya investeringar och inte lägger en alltför stor börda på förvaltningen av befintlig importinfrastruktur, skulle bidra till att mildra de farhågor som framfördes i fråga om det föreslagna direktivets eventuellt negativa och oavsiktliga inverkan på marknaden och aktörerna under det samråd som kommissionen genomfört.

17. I synnerhet har en intresseorganisation såsom sammanslutningen Eurogas i denna fråga beklagat i) konsekvenserna av förslagens retroaktiva verkan för säkerheten för investeringar som redan gjorts (med en rättslig ram och ett tidsperspektiv som skulle ändras i efterhand) i befintlig infrastruktur och investerarnas berättigade förväntningar, ii) den rättsliga (på grundval av internationell rätt) och politiska svårigheten att omförhandla de berörda befintliga mellanstatliga avtalen med tredjeländer utan dessas samtycke och iii) de risker som ovanstående samt de svårigheter som uppstår även för nya gasledningar skulle kunna medföra för den framtida försörjningstryggheten i EU.

18. Mot bakgrund av ovanstående och med iakttagande av solidaritets-, proportionalitets- och subsidiaritetsprinciperna, i deras odelbara enhet, vill kommittén föreslå ändringar som i) gör det möjligt för EU-institutionerna att undvika eller lösa de problem som vissa medlemsstater skulle kunna drabbas av till följd av infrastrukturinitiativ från andra medlemsstater som kan leda till att dominerande ställningar förstärks eller till att diversifieringen av de utomeuropeiska källorna, i enlighet med punkt 10 ovan, minskar, ii) ger skydd mot risker för försörjningstryggheten i EU som helhet och iii) är förenliga med respekten för EU:s rättsliga ram och internationella åtaganden.

19. I detta sammanhang uppmanar kommittén kommissionen att i samband med utvidgningen av det föreslagna direktivets territoriella tillämpningsområde till vattnen kontrollera den nödvändiga överensstämmelsen med (och följaktligen anpassa utvidgningen i enlighet med) bestämmelserna i Förenta nationernas havsrättskonvention från Montego Bay (Unclos).

20. Ovan nämnda tillvägagångssätt gör det möjligt att på ett samstämmigt sätt förena de politiska svar som krävs och den nödvändiga respekten för de rättsliga begränsningarna enligt EU:s interna lagstiftning om rörligheten för kapital och enligt internationell rätt (Unclos, WTO, bestämmelser om investeringsskydd).

21. ReK framhåller de ansträngningar som kommittén – vid utövandet av sin roll i denna fråga – har för avsikt att göra för att finna gemensamma lösningar på de problem som tas upp här, och hoppas att övriga EU-institutioner kommer att göra samma ansträngningar och uppmanar dem att anta ändringen.

Bryssel den 16 maj 2018.

Karl-Heinz LAMBERTZ
*Europeiska regionkommitténs
ordförande*

ISSN 1977-1061 (elektronisk utgåva)
ISSN 1725-2504 (pappersutgåva)

Europeiska unionens publikationsbyrå
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

SV